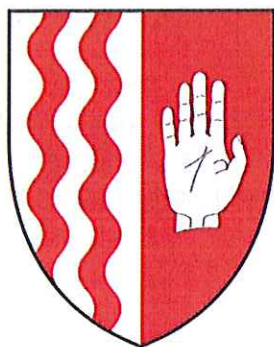

RAPORT

O STANIE GMINY BRODNICA

W ROKU 2023

Brodnica, maj 2024 r.

Wójt
Adam Zalewski

I. Wstęp

Na podstawie art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

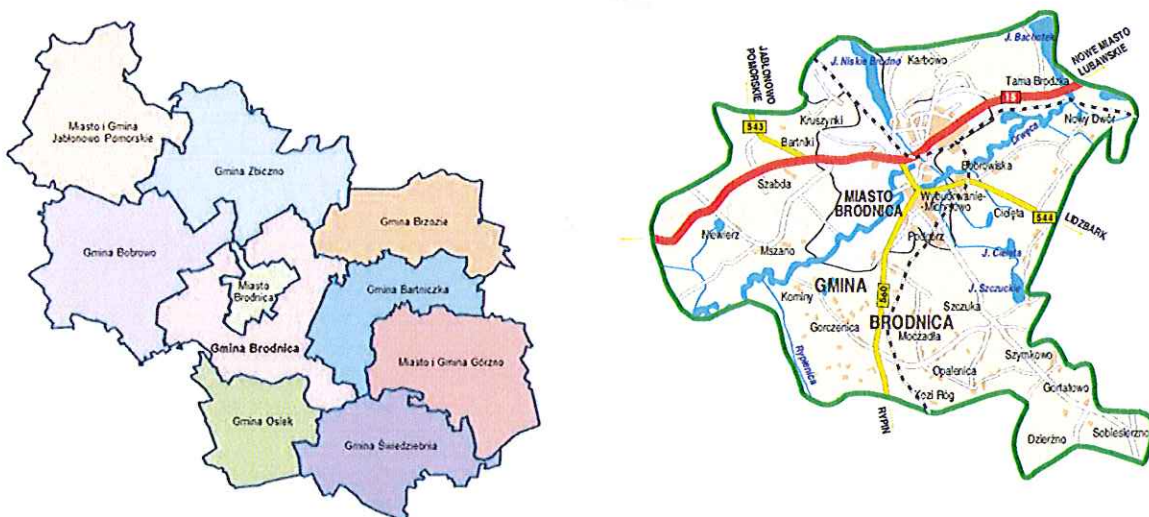
II. Informacje ogólne

A. Ogólna charakterystyka Gminy Brodnica

Gmina Brodnica położona jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jest jedną z 10 gmin powiatu brodnickiego, zajmuje obszar 12 641 ha i obejmuje część powierzchni Pojezierza Brodnickiego, Doliny Drwęcy i Wysoczyzny Dobrzyńskiej. Teren gminy okala miasto Brodnicę, w którym mieści się siedziba władz.

Gmina Brodnica zalicza się do średnich w powiecie brodnickim i regionie pod względem powierzchni i gęstości zaludnienia, natomiast pod względem liczby mieszkańców jest najliczniejszą gminą wiejską. Gmina Brodnica podzielona jest na 22 sołectwa.

Mapa 1. Położenie Gminy Brodnica

B. Jednostki organizacyjne Gminy Brodnica

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Szczuce z filią w Szabdzie
3. Szkoła Podstawowa im. Królowej Anny Wazówny w Gorczyca
4. Szkoła Podstawowa im. Ziemi Michałowskiej w Gortatowie z siedzibą w Szczuce i Filią w Cielętach
5. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Szabdzie

C. Demografia

W świetle danych statystycznych widoczny jest znaczący i stały wzrost liczby mieszkańców gminy. Tak duży wzrost nastąpił przede wszystkim w wyniku rozwoju budownictwa indywidualnego oraz napływu ludności z terenów miejskich, nie tylko z miasta Brodnicy ale i w mniejszym stopniu z innych gmin.

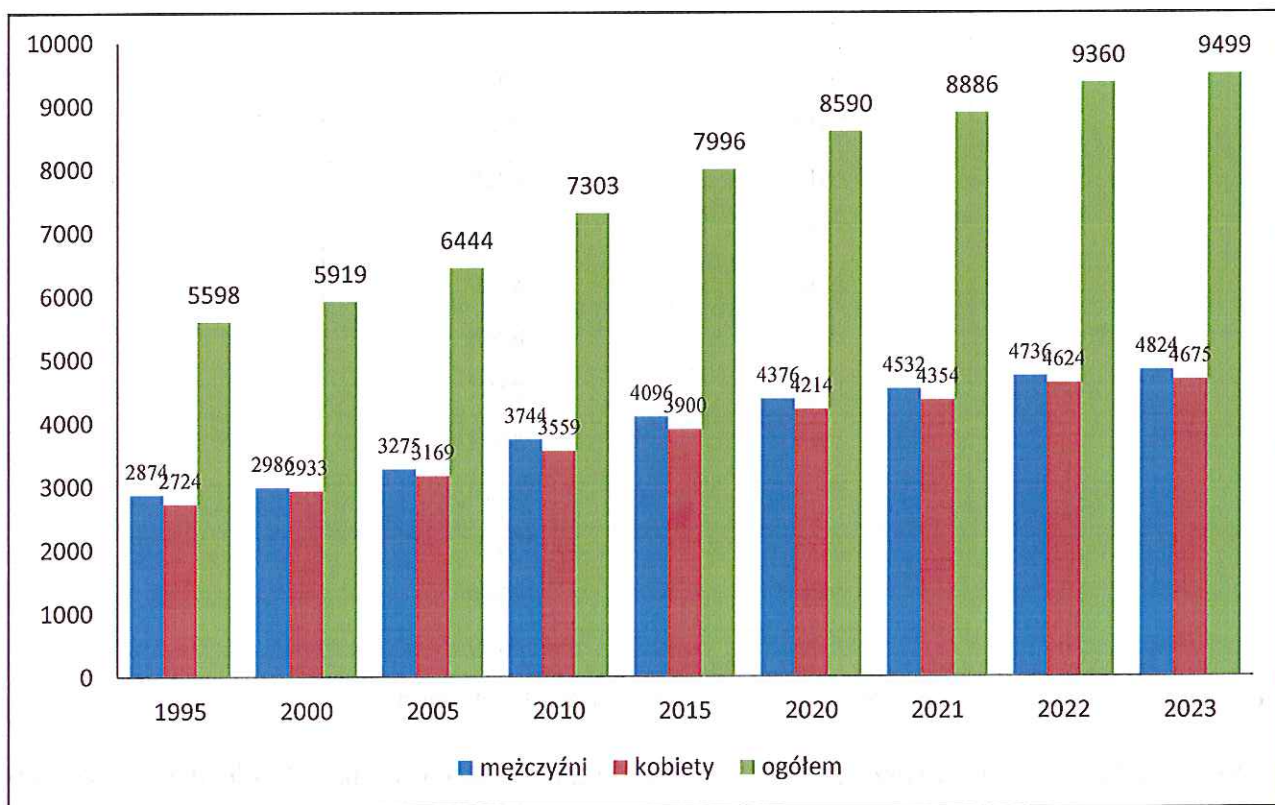
Największy napływ ludności notuje się we wsiach leżących przy terenach podmiejskich tj. w Karbowie, Krużynkach, Podgórzu, Wybudowaniu Michałowo. Wśród ludności napływowej

przeważają osoby w wieku produkcyjnym poniżej 40 roku życia. Są to często ludzie znajdujący się w tzw. „wieku mobilnym”, którym stosunkowo łatwiej zmienić miejsce zamieszkania i przystosować się do nowych warunków niż osobom starszym.

Z przedstawionego poniżej wykresu wynika, że ludność na przestrzeni ostatnich 28 lat wzrosła o 3901 osób i na koniec 2023 roku wyniosła 9 499 osób.

Wykres 1. Zmiany demograficzne w Gminie Brodnica w okresie ostatnich 28 lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS Bydgoszcz (Dane statystyczne dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego za 2023 r.)

Gmina Brodnica jest jednostką samorządową z największą dynamiką wzrostu liczby ludności w powiecie brodnickim, co pokazują poniższe dane.

Tabela 1. Gmina Brodnica na tle zaludnienia w sąsiednich gminach wiejskich

Nazwa gminy	2010	2014	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bartniczka	4789	4786	4708	4742	4708	4668	4594	4577
Bobrowo	6393	6379	6334	6304	6337	6273	6050	6040
Brodnica	7303	7889	8364	8503	8590	8886	9360	9499
Brzozie	3739	3787	3793	3852	3828	3818	3737	3726
Osiek	4136	4103	4026	4000	4022	4000	3820	3791
Świedziebnia	5302	5349	5205	5260	5116	5072	4937	4884
Zbiczno	4752	4843	4873	4885	4873	4898	4905	4932

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS Bydgoszcz (Dane statystyczne dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego za 2023 r.)

Z przedstawionej tabeli wynika, że Gmina Brodnica jest gminą wiejską o największej liczbie ludności w Powiecie Brodnickim i jedyną z tak dużym przyrostem liczby ludności. Analizując dane

z lat 2018 - 2023 ludność naszej gminy jest dwu i półkrotnie większa od dwóch najmniej licznych gmin w powiecie.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Brodnica w latach 2010 – 2023

Poszczególne lata	Liczba mieszkańców
2010	7303
2011	7545
2012	7654
2013	7745
2014	7889
2015	7996
2016	8159
2017	8268
2018	8364
2019	8503
2020	8590
2021	8886
2022	9360
2023	9499

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Bank Danych Lokalnych)

Sieć osadniczą gminy tworzy 25 miejscowości, które składają się na 22 sołectwa. W Gminie Brodnica dominują sołectwa liczące od 200 do 599 mieszkańców. Najmniejsze sołectwo liczy 84 osoby - Gorczeniczka. Największą miejscowością było zawsze Karbowo ze stale rosnącą liczbą mieszkańców, która na koniec 2023 r. wynosiła 2290 osób zameldowanych na pobyt stały, dlatego też m.in. zostało podzielone na trzy sołectwa.

Przestrzenne rozmieszczenie ludności gminy jest bardzo zróżnicowane, najwięcej jest (12) wsi średniej wielkości liczących od 100 do 499 mieszkańców. Łącznie skupiają one 30 % ludności gminy. W siedmiu największych wsiach liczących powyżej 500 osób, mieszka przeważająca liczba 6 109 osób, co stanowi 67% mieszkańców gminy. Wsie bardzo małe, poniżej 100 osób są mniej licznie (6) reprezentowane. Na wyróżnienie zasługują miejscowości z najintensywniej i stale rosnącą liczbą zameldowanych na pobyt stały mieszkańców od 1990 r.: Karbowo (wzrost o 1282 osoby), Wybudowanie Michałowo (wzrost o 493 osoby), Podgórz i Szabda (wzrost o 299 osób w każdej z tych wsi), Gorczenica (wzrost o 285 osób), Moczadła (wzrost o 202 osoby) i Szczuka (wzrost o 109 osób).

Biorąc natomiast pod uwagę procentowy wzrost liczby mieszkańców z 1990 roku do liczby z 2023 roku, największy w gminie wzrost, bo aż o 318 % (od 155 osób do 648 osób) nastąpił w Wybudowaniu Michałowo, następnie o 256% w Kominach (od 68 osób do 242 osób), w Podgórzu o 195% (od 153 osób do 452 osób) i w Karbowie o 127 % (od 1008 do 2290 osób). W niewielkich, bardziej oddalonych od Brodnicy miejscowościach (Nowy Dwór, Tama Brodzka, Szymkowo i Sobieszyno) odnotowano spadek liczby mieszkańców. Szczegóły w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zmiany w liczbie mieszkańców w poszczególnych wsiach w latach 1990-2023

Lp.	Miejscowość na terenie Gminy Brodnica	Liczba mieszkańców									
		1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023
1	Bartniki	72	77	84	81	96	108	108	112	115	113
2	Bobrowiska	38	40	38	37	40	41	57	65	68	72
3	Ciełeta	458	510	512	552	608	648	617	606	608	610
4	Wybudowanie Michałowo	155	170	189	257	378	464	568	604	625	648
5	Drużyny Dworzec	11	12	10	14	18	17	13	18	14	13
6	Dzierżno	137	156	153	153	152	154	149	149	151	150
7	Gorczenica	434	502	517	547	572	603	655	675	698	719
8	Gorczeniczka	75	94	95	94	87	81	87	85	88	84
9	Gortatowo	169	213	200	209	230	230	228	233	236	237
10	Karbowo	1008	1076	1160	1434	1693	1912	2118	2188	2225	2290
11	Kominy	68	109	103	90	143	168	199	217	228	242
12	Kozi Róg	79	116	122	113	115	126	124	129	129	129
13	Kruszynki	164	138	252	279	335	349	336	353	351	349
14	Mszano	331	280	277	290	302	318	316	324	325	335
15	Moczadła	355	380	369	403	412	438	508	521	547	557
16	Nowy Dwór	113	105	85	83	87	79	67	67	64	60
17	Niewierz	283	300	299	296	296	295	294	285	282	277
18	Opalenica	113	108	122	127	133	135	134	133	133	138
19	Podgórz	153	144	164	170	285	351	411	433	437	452
20	Szabda	460	497	502	547	574	645	745	740	762	759
21	Szczuka	417	420	427	463	466	497	523	530	523	526
22	Szymkowo	180	167	163	168	162	157	158	157	154	150
23	Sobieszyno	147	152	145	151	147	148	142	137	131	132
24	Tama Brodzka	34	35	30	30	32	22	24	22	19	20
25	Tywola	48	57	55	52	49	10	9	8	8	7
	Razem:	5502	5858	6073	6640	7413	7996	8590	8791	8921	9069

Źródło: Dane na podstawie ewidencji ludności Gminy Brodnica (osoby zameldowane na pobyt stały)

Tabela 4. Ruch naturalny ludności w Gminie Brodnica w latach 2010-2023

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Urodzenia	100	97	84	89	103	94	79	81	68
Zgony	70	59	56	58	53	76	64	71	54
Małżeństwa	36	47	35	43	48	31	38	33	45

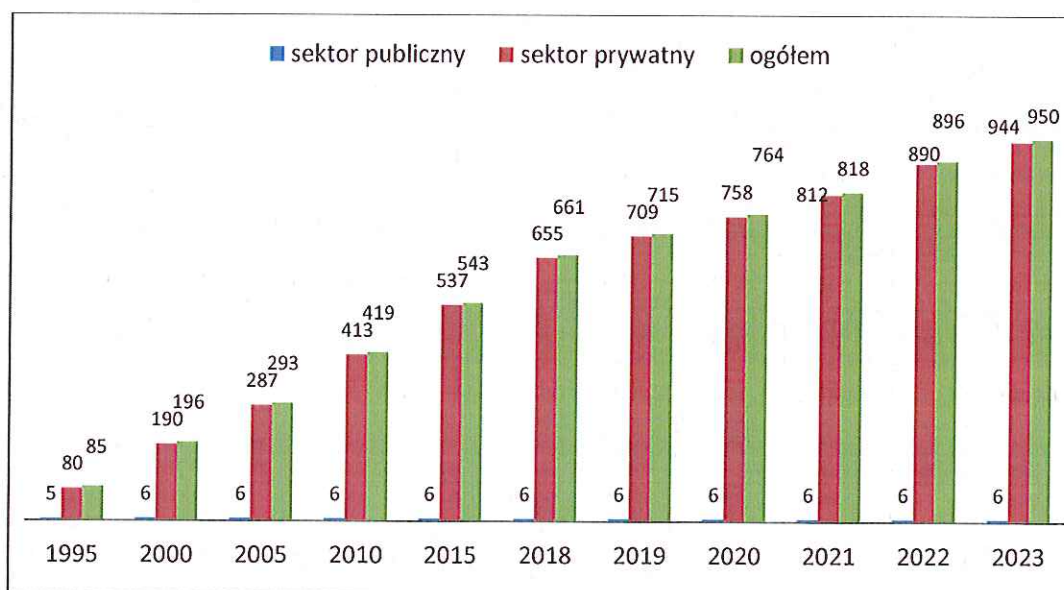
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z US w Bydgoszczy (Dane statystyczne dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego za 2023 r.)

Z przedstawionej tabeli nr 4 wynika, że w okresie ostatnich 12 lat w gminie utrzymuje się większa ilość urodzeń niż zgonów, czyli występuje dodatni przyrost naturalny. Liczba urodzeń w 2023 roku niestety była sporo niższa niż w poprzednich latach (o 16% w porównaniu do 2022 roku), natomiast liczba zgonów w ubiegłym roku obniżyła się i wróciła do poziomu sprzed pandemii. Ponownie wzrosła ilość zawieranych małżeństw.

D. Przedsiębiorczość i rynek pracy w gminie

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców w gminie wzrasta także liczba podmiotów gospodarczych mających siedzibę na jej terenie. Poniżej zamieszczone zostały dane o ilości podmiotów gospodarczych w latach 1995 - 2023.

Wykres 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON w Gminie Brodnica w okresie ostatnich 28 lat

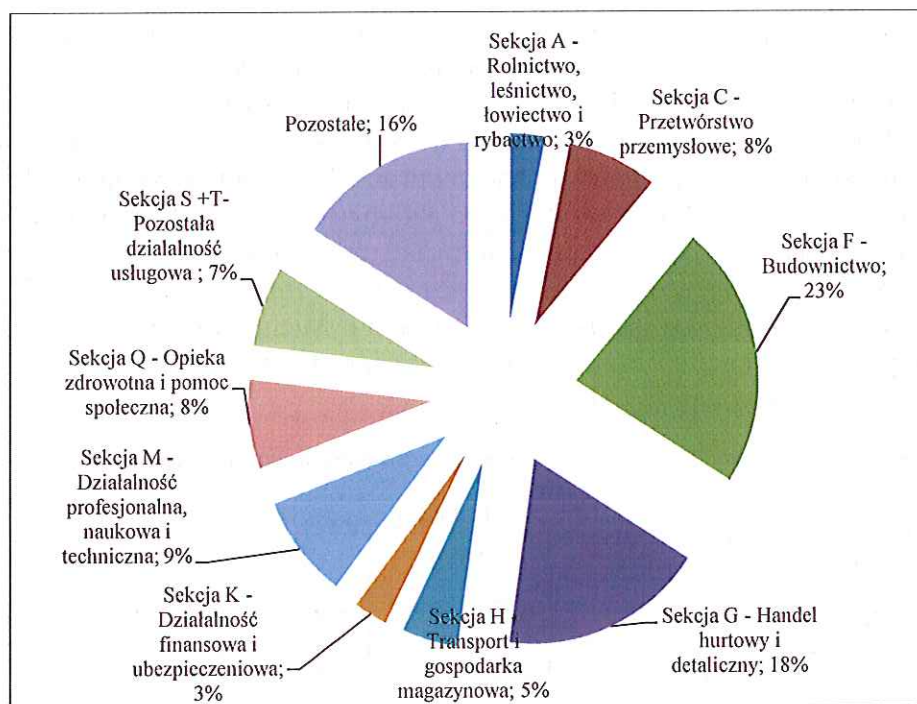

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Bank Danych Lokalnych)

Systematycznie zwiększa się ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Znaczący wzrost, bo o ponad 125 % nastąpił zwłaszcza w okresie ostatnich 13 lat. Z analizy podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej** wynika, że w Gminie Brodnica dominuje sektor prywatny, a w nim osoby fizyczne.

Wykres 3. Podmioty gospodarcze w Gminie Brodnica według sekcji PKD w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Bank Danych Lokalnych)

Podmioty gospodarcze funkcjonujące w gminie to w zdecydowanej większości (924 podmioty) małe firmy zatrudniające do 9 pracowników (97,3%), 23 przedsiębiorców zatrudnia od 10 do 49 pracowników a tylko trzech zatrudnia powyżej 50 do 249 pracowników. Wśród podmiotów gospodarczych dominuje branża budowlana oraz handel hurtowy i detaliczny. Przetwórstwo przemysłowe stanowi 8 % margines i jest funkcją uzupełniającą.

Pomimo zwiększającej się liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy wciąż przeważa funkcja rolnicza użytków gruntowych, a wśród gospodarstw rolnych widać coraz większą specjalizację.

Tabela 5. Struktura użytków gruntowych Gminy Brodnica w latach 2005-2023

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]							
		2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
1.	UŻYTKI ROLNE – razem	8641	8585	8469	8414	8400	8388	8378	8365
	Grunty orne	7758	7724	7627	7589	7571	7560	7552	7540
	Sady	200	184	170	162	162	161	160	159
	Ląki	435	440	441	437	438	438	438	438
	Pastwiska	248	237	231	226	229	229	228	228
2.	LASY	2290	2364	2377	2391	2393	2393	2393	2393
3.	POZOSTALE GRUNTY	1736	1720	1822	1866	1878	1889	1899	1912
	w tym tereny mieszkaniowe i przemysłowe	14	41	115	141	156	165	172	179

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brodnicy

W strukturze użytków gruntowych przeważają użytki rolne, które w 2023 roku nadal stanowiły 66 % powierzchni ogólnej gminy, co dawało 8 365 ha. Wśród użytków rolnych dominowały grunty orne, zajmujące w 2023 r. powierzchnię 7540 ha (90 %). Drugą pozycję wśród użytków gruntowych zajmują lasy – 2 393 ha. Z roku na rok struktura użytków gruntowych Gminy Brodnica ulega zmianie. W ciągu ostatnich 18 lat ogólna powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się o 276 ha, natomiast w porównaniu do 2022 o 13 ha. Przybyło natomiast lasów o 103 ha i gruntów pozostałych o 176 ha. W wyniku zmian w użytkowaniu gruntów na terenie gminy bardzo duży wzrost następuje w powierzchni terenów mieszkaniowych i przemysłowych – o 165 ha. Najwięcej takich gruntów jest w obrębie geodezyjnym Karbowo, Szabda, Wybudowanie Michałowo, Szczuka i Gorczenica. W ciągu 2023 roku przybyło 5 ha gruntów oznaczonych jak inne tereny zabudowane. Związane jest to z powstającymi farmami fotowoltaicznymi.

Tabela 6. Struktura gospodarstw rolnych osób fizycznych w Gminie Brodnica w latach 2012-2022

Wielkość gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw					
	2012	2015	2019	2020	2021	2022
1-2	282	285	278	276	271	272
2-5	249	260	257	260	260	267
5-7	92	107	121	117	122	118
7-10	121	120	125	123	116	110
10-15	100	91	91	87	88	90
Powyżej 15	120	115	109	113	112	112
Razem	964	978	981	976	969	969

Źródło: opracowanie własne

W powyższej tabeli zawarte są dane i stan do roku 2022, ponieważ ze względu na wprowadzenie zmian w systemie informatycznym nie możliwe jest wygenerowanie danych za 2023 rok. Nie możliwe jest pozyskanie interesujących nas danych z ARMiR (która podaje tylko dane dotyczące średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym dla poszczególnych województw), natomiast GUS prowadzi w zakresie rolnictwa Powszechne Spisy Rolne, które odbywają się co 10 lat, przy czym ostatni spis był w 2020 roku. Na terenie Gminy Brodnica przeważają małe gospodarstwa rolne do 5 ha, w 2022 r. było ich 539, co stanowiło 53% wszystkich gospodarstw rolnych należących do osób fizycznych. Ze względu na fakt, że trudno utrzymać się z gospodarstwa o niewielkiej powierzchni, większość osób prowadzących niewielkie gospodarstwa rolne pracuje dodatkowo poza rolnictwem. Właściciele małych gospodarstw rolnych bardzo często szukają dodatkowych zarobków poza rolnictwem np. w działających na terenie gminy lub miasta Brodnicy zakładach pracy. Ze względu na brak danych (GUS nie posiada aktualnych danych w tym zakresie dla poszczególnych gmin) nie można jednoznacznie stwierdzić, ale prawdopodobnie w Gminie Brodnica większość mieszkańców utrzymuje się z pracy poza rolnictwem.

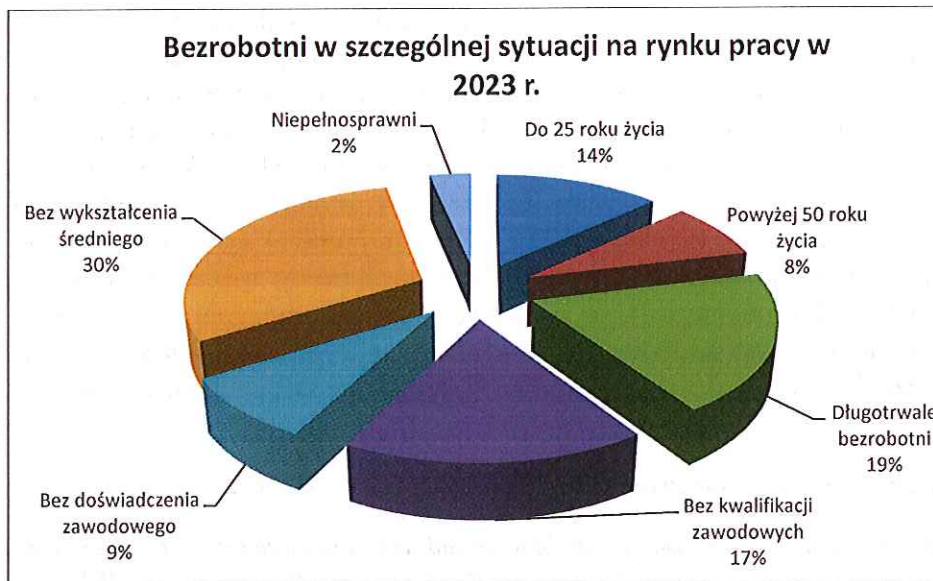
E. Sytuacja społeczna

Zjawisko bezrobocia na rynku pracy

Bezrobocie to zjawisko gospodarcze polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy i jej poszukujących nie znajduje zatrudnienia. Jego miarą jest stopa bezrobocia, będąca relacją liczby zarejestrowanych bezrobotnych do zasobu siły roboczej lub do liczby ludności w wieku produkcyjnym (16-65 lat mężczyźni i 16-60 lat kobiety). Na koniec 2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brodnicy było 175 (198 osób w 2022 r.) zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Brodnica, w tym 103 kobiety i 72 mężczyzn.

Wykres 4. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy

Tabela 7. Osoby bezrobotne w Gminie Brodnica w latach 2014-2023.

Wyszczególnienie	2014			2020			2022			2023			
	Mężczyźni	Kobiety	ogółem	Mężczyźni	Kobiety	ogółem	Mężczyźni	Kobiety	ogółem	Mężczyźni	Kobiety	ogółem	
1 Liczba bezrobotnych	153	226	379	97	146	243	78	120	198	72	103	175	
Bezrobotni z prawem do zasiłku	29	24	53	10	26	36	15	24	39	15	17	32	
2 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	126	208	334	71	119	190	52	99	151	56	90	146	
w tym:	Do 25 roku życia	32	53	85	11	31	42	14	28	42	20	20	40
	Powyżej 50 roku życia	47	29	76	32	17	49	19	17	36	15	9	24
	Długotrwale bezrobotni	47	138	185	25	71	96	20	47	67	12	46	58
	Bez kwalifikacji zawodowych	45	81	126	38	57	95	24	39	63	24	27	51
	Bez doświadczenia zawodowego	19	57	76	8	22	30	8	21	29	7	19	26
	Bez wykształcenia średniego	106	115	221	71	68	139	49	50	99	45	46	91
	Niepełnosprawni	9	11	20	4	1	5	8	6	14	5	5	10

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy

Analizując powyższe dane w okresie 2014-2023 widzimy znaczny spadek (o 204 osoby) liczby bezrobotnych. Nadal największą grupę osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią osoby, które nie posiadają wykształcenia średniego oraz osoby długotrwale bezrobotne. Trzecią co do wielkości grupą są osoby bez żadnych kwalifikacji zawodowych.

F. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Brodnica realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień. Najczęstszymi powodami kwalifikującymi do pomocy są: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa (wielodzietność), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego i alkoholizm. Z pomocy korzystają również osoby bezdomne, z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, z powodu przemocy w rodzinie, czy w wyniku zdarzenia losowego.

Tabela 8. Powody przyznania pomocy przez GOPS w latach 2019 – 2023 r.

<i>Powody trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin w 2019 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2020 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2021 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2022 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2023 r.</i>
Ubóstwo	145	121	111	103	102
Sieroctwo	1	1	0	0	0
Bezdomność	7	9	11	11	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa (wielodzietność)	49	39	35	33	33
Bezrobocie	104	93	89	77	77
Niepełnosprawność	117	98	91	91	101
Długotrwała choroba	68	68	63	68	69
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne	35	34	29	25	28
Alkoholizm	22	20	25	7	9
Przemoc w rodzinie	32	42	12	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	3	4	4	6
Zdarzenia losowe	0	1	1	4	1
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1	0	0

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za lata 2019 - 2023.

1. Realizacja świadczeń pomocy społecznej

Tabela 9. Zadania zlecone gminie – udzielone świadczenia w 2023 roku

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	24	24	519 440

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywnościową lub ekologiczną	0	0	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	0	0	0

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2023 r.

Tabela 10. Zadania własne gminy - udzielone przez GOPS w Brodnicy świadczenia w 2023 r.

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Dożywianie dzieci i młodzieży w szkole	70	38	65 889
Usługi opiekuńcze	29	27	87 137
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	1	21 000
Zasiłki celowe i w naturze ogółem w tym:	393	162	462 971
- zasiłki celowe	60	52	30 903
- specjalne zasiłki celowe	53	50	36 142
- zasiłek celowy (sprawienie pogrzebu)	0	0	0
- zasiłki celowe w ramach programu „posiłek w szkole i w domu”	137	112	379 266
Zasiłki okresowe	69	68	168 492
Udzielenie schronienia / schronisko	7	-	70 820
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	6	-	244 684
Zasiłki stałe ogółem / wydatki/ w tym:	41	39	249 786
- dla osoby samotnie gospodarującej	30	30	210 054
- dla osoby pozostającej w rodzinie	11	9	39 732

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2023 r.

Tabela 11. Udzielone świadczenia w ramach poradnictwa i pracy socjalnej w 2023` r.

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba rodzin</i>
Poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne i psychologiczne	17
Interwencja kryzysowa	0
Praca socjalna	247
Kontrakty socjalne	12

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2022 r.

Na mocy ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. oraz upoważnienia Wójta Gminy Brodnica, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się całokształtem zadań wynikających z obsługi Karty Dużej Rodziny. W roku sprawozdawczym do GOPS wpłynęły 92 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny. W Gminie Brodnica (stan na 31.12.2023 r.) kartę w formie tradycyjnej lub elektronicznej posiadało 539 rodzin, w tym: 963 rodziców/ opiekunów oraz 808 dzieci w formie tradycyjnej, natomiast formę elektroniczną 972 rodziców i 813 dzieci. Program jest finansowany całkowicie z dotacji z budżetu państwa.

2. Realizowane zadania przez asystenta rodziny w 2023 roku.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej GOPS w Brodnicy zatrudnia asystenta rodziny, który ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania, współpracy z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia itp. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami o różnych porach dnia, także poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, tworzony jest indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. W 2023 r. asystenturą rodzinną objętych było 20 rodzin.

Tabela 12. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023 roku

Liczba rodzin objętych współpracą	20
Rodziny pełne	10
Rodziny niepełne	10
Ilość osób w rodzinach, w tym:	73
Dorosłych	32
Dzieci	41
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w zastępczej formie opieki	4
Ilość osób dorosłych wykazujących dysfunkcje rozwojowe, zaburzenia zachowania lub niepełnosprawność	25
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	13
Ilość osób z problemem alkoholowym	8
Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura niebieskiej karty	8
Liczba rodzin objęta nadzorem kuratora	13
Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy wspierających (poradnie pedagogiczne, psychologiczne itp.)	20
Liczba rodzin, która odmówiła współpracy z asystentem	1
Ilość rodzin, w których zakończono współpracę	9, w tym: 2 - z uwagi na osiągnięte cele, 4- z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania, 1- z uwagi na zmianę formy pomocy na inną, 1 – zaprzestanie współpracy, 1 – brak efektów.

Źródło: dane GOPS Brodnica

3. Usługi opiekuńcze

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy świadczy usługi w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku sprawozdawczym z pomocy w formie zwykłych usług opiekuńczych skorzystało 29 rodzin (głównie osoby starsze lub poważnie chore), w tym w ramach Programu „Opieka 75+”, natomiast ze

specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały 24 rodziny.

4. Podsumowanie

W 2023 roku ze świadczeń pomocy społecznej GOPS w Brodnicy skorzystało 216 rodzin (539 osób w rodzinach) a pracą socjalną objęto łącznie 247 rodzin. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia wyniosła 295. Usługami opiekuńczymi objęto w tym roku ogółem 51 rodzin, natomiast kontraktami socjalnymi 12 rodzin. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 6 osób. Zatrudniony w GOPS asystent rodziny obejmował opieką 20 rodzin z terenu gminy. Średnia wysokość zasiłku w tym czasie wynosiła:

- zasiłku stałego – 612,22 zł,
- zasiłku okresowego – 501,46 zł.

Największą grupę świadczeniobiorców GOPS stanowią osoby w wieku produkcyjnym, które zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej ze względu na brak dochodów lub osiąganie zbyt niskich dochodów z pracy. Brak pracy, a co za tym idzie brak dochodu lub niski dochód, są jedną z najbardziej istotnych i najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej. Liczną grupę stanowią również rodziny zmagające się z długotrwałymi lub ciężkimi chorobami, rodziny wielodzietne i niepełne oraz osoby z niepełnosprawnościami. Niepokojącym zjawiskiem jest występowanie przemocy w coraz większej liczbie rodzin.

5. Zadania w zakresie wspierania rodziny

Od 1 czerwca 2022 r. ZUS rozpatruje wszystkie wnioski o świadczenie wychowawcze 500+ i to świadczenie wypłaca. W 2023 r. zadania z zakresu udzielania świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego na okres zasiłkowy realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy. W tym okresie wydano łącznie na wszystkie świadczenia dla rodzin kwotę 5 346 427,65 zł. Na kwotę tą składają się między innymi wydatki poniesione na:

- wypłatę świadczenia wychowawczego wydano 30 178,97 zł,
- wypłatę świadczenia rodzinnego i świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 4 816 232,30 zł,
- pobyt dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych 357 175,67 zł,
- pobyt dzieci w rodzinach zastępczych 72 584,15 zł,
- realizację pozostałych zadań mających na celu wspieranie rodziny wydano 71 256,56 zł.

Z budżetu Wojewody w roku 2023 otrzymano dotacje na zadania związane ze wspieraniem rodziny w wysokości 4 917 667,83 zł.

Tabela 13. Wypłacone w latach 2020 - 2023 świadczenia:

Rodzaj świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych			
	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Świadczenie wychowawcze 500 plus	12 244 120,00	12 418 823,78	5 216 380,83	30 178,97
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	196 140,00	214 147,08	185 321,44	144 738,21
Zasiłek rodzinny z dodatkami	1 130 816,26	943 110,94	657 398,34	549 411,94
Świadczenia opiekuńcze	1 938 990,00	2 008 186,38	2 333 945,00	3 124 314,00
Dodatek mieszkaniowy	35 500,00	42 257,51	83 386,93	95 896,90
Dodatek energetyczny	1 099,00	924,74	106,12	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Brodnica.

W 2019 roku w Gminie Brodnica został przyjęty dodatkowy program wsparcia. „Gminny brodnicki bon złobkowy”. Ustanowiony uchwałą Rady Gminy Brodnica Nr VI/56/19 z dnia 24 kwietnia 2019 r. przewiduje wsparcie dla rodzin z małymi dziećmi, ma być zachętą do poszukiwania i podjęcia pracy oraz płacenia podatków w Gminie Brodnica. Miesięczna wysokość świadczenia wynosiła w 2023 r. 300,00 zł. W przypadku otrzymywania przez złobek/klub dziecięcy/dziennego

opiekuna dofinansowania na dziecko z innych źródeł niż budżet Gminy Brodnica, wysokość świadczenia pomniejszono o kwotę dofinansowania. Wypłatę bonów rozpoczęto od 01.09.2019 r. Łączna kwota dofinansowania udzielonego świadczeniobiorcom w roku 2020 wyniosła 37 985,00 zł, w 2021 - 66 556,80 zł, w 2022 r. – 67 024,26 zł, natomiast w 2023 roku – 44 977,50 zł. Ze świadczenia „Gminny brodnicki bon żłobkowy” skorzystali:

- w roku 2020 rodzice 19 dzieci, w tym na 3 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 16 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku;
- w roku 2021 rodzice 22 dzieci, w tym na 2 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 20 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku;
- w roku 2022 rodzice 32 dzieci, w tym na 12 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 20 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku;
- w roku 2023 rodzice 25 dzieci, w tym na 8 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 17 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku.

Jak można zauważyć w wyżej podanych danych finansowych i osobowych po początkowym wzroście ilości osób – rodziców i dzieci korzystających z „Gminnego brodnickiego bonu żłobkowego” w 2023 roku liczby te znacząco spadły. W związku z tym 12 stycznia 2024 roku podjęta została Uchwała nr XLVII/348/24 Rady Gminy Brodnica o zmianie uchwały w sprawie ustanowienia gminnego brodnickiego bonu żłobkowego, zgodnie z którą podniesiono wysokość bonu do 500 zł miesięcznie na każde dziecko.

6. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

W roku 2023 Gmina Brodnica nadal realizowała zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Na realizację tych zadań wydatkowano 514 098,68 zł. Większość tej kwoty tj. 347 750 zł została wypłacona obywatelom Polski, którzy udzielali schronienia uchodźcom z Ukrainy, oraz 147 143 zł na zapewnienie miejsca w szkołach. Na wszystkie wydatki, które poniosła Gmina Brodnica otrzymała środki z Funduszu Pomocy.

Problemem roku 2023 były utrzymujące się wysokie ceny nośników energii, zwłaszcza węgla. W tym zakresie na początku 2023 roku Gmina Brodnica kontynuowała sprzedaż mieszkańcom węgla po preferencyjnych cenach. Działalność w tym zakresie zakończono w marcu 2023 roku. W sumie gmina zakupiła i dostarczyła 673 tony węgla. Sprzedaż węgla nie przyniosła Gminie Brodnica żadnych zysków ale również nie było potrzeby dopłacania do realizacji tego zadania.

G. Zdrowie

Na terenie Gminy Brodnica w 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich nie funkcjonowała żadna przychodnia opieki zdrowotnej. Mieszkańcy gminy korzystają z przychodni i gabinetów oraz opieki zdrowotnej świadczonej w mieście Brodnicy, w tym także Szpitala Powiatowego w Brodnicy. Uczniowie korzystali z czterech gabinetów pomocy przedlekarskiej w szkołach Gminy Brodnica. Na ochronę zdrowia wydano w roku 2023 kwotę 122 228,33 zł. Na kwotę tę składa się między innymi:

- realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - 96 519,74 zł,
- realizacja gminnego programu zwalczania narkomanii – 7 000,00 zł,
- dotacja do zakupu sprzętu dla szpitala w Brodnicy – 10 000,00 zł,
- pozostała działalność – 8 708,59 zł.

Mieszkańcy Gminy Brodnica mieli także możliwość korzystania z:

- badań dentystycznych, przeglądu uzębienia i fluoryzacji dla dzieci i uczniów szkół Gminy Brodnica, które przeprowadzono w okresie września i października 2023 r. Bezpłatny przegląd uzębienia i fluoryzację w Dentobusie przeprowadzono w ramach zawartej umowy ze środków NFZ;
- Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, w ramach którego odbywały się np. zajęcia dla uczniów, rodziców i nauczycieli oraz innych osób z zakresu: zdrowia psychicznego, radzenia sobie w sytuacjach stresujących, zagrażających zdrowiu psychicznemu. W szkołach gminnych zapewniono uczniom pomoc psychologa, pedagogów, doradcy zawodowego i pielęgniarki szkolnej;
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii działała Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się m.in. rozpatrywaniem wniosków (8 wniosków w 2023 roku) w przedmiocie uzależnień, rozmowami z osobami uzależnionymi, motywowaniem ich do zastosowania leczenia odwykowego oraz kierowaniem na leczenie, opiniowaniem wniosków (10 dotyczących wydania pozwoleń na sprzedaż i podawanie alkoholu, kontrolą punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (5 kontroli, podczas których skontrolowano 18 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) oraz współpracą z instytucjami zajmującymi się problematyką choroby alkoholowej i przemocy.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

- w okresie stycznia i lutego oraz czerwca i lipca 2023 r. uczniowie szkół podstawowych uczestniczyli w 6 grupach (w Szabdzie, Gorzenicy, Gortatowie, Cielętach i Szczuce) opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym zorganizowanych w ramach kampanii edukacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania. Podczas zajęć dzieci realizowały zagadnienia ujęte w programach: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Odpowiedzialny kierowca”, „Przemoc boli”, „Narkotyki? To mnie nie kręci!”;

- W dniach 20-22 listopada 2023r. dla 269 uczniów i 163 rodziców przeprowadzono warsztaty profilaktyczne we wszystkich gminnych szkołach podstawowych. Warsztaty dotyczące m.in. uzależnień od gier komputerowych, internetu oraz telefonów komórkowych prowadzone były przez K. Piersa - terapeutę uzależnień;

- w grudniu 2023 r. przeprowadzono dla uczniów klas najstarszych w szkołach Gminy Brodnica program profilaktyczny Unplugged zrealizowany przez Ośrodek Terapii i Rozwoju Osobistego z Brodnicy. W programie zawarta była profilaktyka używania substancji psychoaktywnych, z szczególnym zwróceniem uwagi na alkohol i papierosy;

- także w grudniu jak co roku zorganizowano spotkanie Mikołajkowe połączone z promocją zdrowia oraz bezpieczeństwem wśród dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Gminy Brodnica. Policjant KPP w Brodnicy starszy aspirant Damian Wiśniewski przypomniał dzieciom najważniejsze zasady bezpieczeństwa, w tym: jak poruszać się po drodze, o obowiązku noszenia elementów odblaskowych, jak zachować się w sytuacji zagrożenia oraz gdy zostaną zaczepione przez osobę nieznajomą. W trakcie spotkania przeprowadzono również warsztaty, podczas których zrealizowano program profilaktyczno-wychowawczy z elementami kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

Gmina Brodnica udziela także corocznie wsparcia dla Szpitala w Brodnicy przekazując w latach 2016-2023 łącznie blisko 150 tysięcy złotych dotacji na zakup sprzętu i wyposażenia szpitalnego. W roku 2023 przekazano na rzecz ZOZ w Brodnicy kwotę 10 000 zł, którą przeznaczono na zakup specjalistycznego oprogramowania Code-STAT 11 służącego do analizy danych, interpretacji oraz archiwizacji badań, teletransmisji zawałowej i elektrokardiografii.

H. Oświata i wychowanie

W 2023 roku na realizację zadań i funkcjonowania gminnych placówek oświatowych wydatkowano ogółem kwotę 15 140 971,96 zł. Z budżetu państwa otrzymano 9 055 228 zł subwencji oświatowej i 507 417,97 zł dotacji. W roku 2023 wpłynęła również z Funduszu Pomocy kwota w wysokości 148 048,41 zł z tytułu dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Z tytułu zwrotu kosztów utrzymania dzieci uczęszczających do naszych oddziałów przedszkolnych z terenu innych gmin otrzymano 517 541,30 zł. Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego wyniosły 32 970 zł oraz uzyskano dochód z udostępnienia sal sportowych w wysokości 12 930,10 zł. Gmina Brodnica z własnych środków dołożyła do bieżących kosztów funkcjonowania oświaty kwotę 4 866 836,18 zł. Subwencja oświatowa wraz z pozostałymi dochodami pokryła koszty funkcjonowania placówek oświatowych w 67,86 %.

1. Sieć szkół i oddziałów w gminie

System oświaty w naszej gminie w 2023 r. obejmował trzy ośmioklasowe szkoły podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi: w Szabdzie, w Gorczenicy i w Gortatowie z siedzibą w Szczuce oraz podporządkowaną jej Szkołę Filialną w Cielętach. Budynek filii SP w Gortatowie znajdujący się w Cielętach jest zbyt mały, aby mogły w nim uczyć się dzieci w klasach I-III oraz mogła być realizowana opieka przedszkolna dzieci w wieku 3-6 lat, dlatego uczniowie uczyli się w klasach łączonych.

Tabela 14. Liczba dzieci w poszczególnych obwodach szkół gminnych

Rok urodzenia	Liczba urodzonych dzieci w obwodach szkół				
	SP Szabda		SP Gorczenica	SP Gortatowo wraz z Cielętami	Razem
	ogółem	w tym z Karbowa			
2011	46	27	17	29	92
2012	49	30	20	40	109
2013	47	29	16	31	94
2014	48	26	22	38	108
2015	47	20	17	33	97
2016	45	26	15	31	91
2017	52	29	29	27	108
2018	51	21	19	35	105
2019	44	27	25	34	103
2020	49	28	21	35	105
2021	36	16	22	33	91
2022	37	18	15	34	86
2023	33	17	14	25	72
Razem	584	314	252	425	1 261

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Brodnica.

W roku szkolnym 2023/2024 w szkołach Gminy Brodnica funkcjonuje 11 oddziałów przedszkolnych, w których wychowaniem przedszkolnym objętych jest 247 dzieci (wg stanu na dzień 30.09.2023 r.). Na 252 miejsca w oddziałach uczęszcza obecnie 247 dzieci (wolnych miejsc

5), w tej liczbie jest 75 miejsc przedszkolnych utworzonych w 2018 roku w ramach środków z funduszy europejskich w oddziałach w Karbowie, Gortatowie i Cielętach.

Tabela 15. Rzeczywiste liczby dzieci i uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę Brodnica.

Rok szkolny	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	Liczba uczniów - szkoły podstawowe	Liczba uczniów – Gimnazjum	Razem / w tym uczniów
2013/2014	128	340	160	628/500
2014/2015	113	388	158	659/546
2015/2016	117	443	166	726/609
2016/2017	125	420	166	711/586
2017/2018	133	462	117	712/579
2018/2019	159	505	59	723/564
2019/2020	201	522	0	722/522
2020/2021	212	535	0	747/535
2021/2022	237	531	0	768/531
2022/2023	235	580	0	815/580
2023/2024	247	539	0	786/539

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO – stan na dzień 30.09. danego roku.

Tabela 16. Liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych na dzień 30.09.2023 r.

Placówka	Liczba oddziałów	Liczba miejsc w placówce	Liczba dzieci uczęszczających
Oddział przedszkolny SP Gorczenica	2	42	50
Oddział przedszkolny w Mszanie SP Szabda	1	23	23
Oddział przedszkolny w Karbowie SP Szabda	2	45	45
Oddział przedszkolny w Szabdzie SP Szabda	2	46	48 (1 dziecko z nauczaniem domowym i 1 dziecko z Ukrainy)
Oddział przedszkolny SP Gortatowo	2	63	50
Oddział przedszkolny w Cielętach SP Gortatowo	2	33	31
Łącznie w gminnych oddziałach przedszkolnych	12 / 11 – obecnie funkcjonujących	252 (wg metrażu) / 247 – wg obowiązujących przepisów	247
Liczba dzieci z Gminy Brodnica uczęszczających 30.09.2022r. do przedszkoli w innych gminach	-	-	128 w tym do miasta Brodnicy 124 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO oraz danych z not obciążeniowych z X.2023 r.

Jak widać w powyższej tabeli jeszcze znacząco duża grupa dzieci uczęszcza do przedszkoli znajdujących się w sąsiednich gminach, zwłaszcza w mieście Brodnica - łącznie w październiku 2023 r. wykazano 128 dzieci (we wrześniu 2022 r. było 137 dzieci).

W 2023 roku szkoły gminne uczestniczyły w różnego rodzaju projektach, w tym finansowanych ze źródeł zewnętrznych:

1) W ramach środków z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 "Aktywna tablica" w roku 2023 do Szkoły Filialnej w Cielętach zakupiono za kwotę 17 500 zł (w tym 14 000 zł z otrzymanej dotacji) 2 monitory interaktywne IIYAMA 75" TE7512MIS-B1 i pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem tej technologii.

2) W roku 2023 szkoły Gminy Brodnica ponownie wzięły udział w "Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" Priorytet 3. Pozyskane z Programu środki przeznaczone na rozwijanie zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym na zakup nowości wydawniczych. Dzięki udziałowi w Programie łącznie pozyskano 28.000 zł, wkład własny wyniósł 12.172,10 zł. W ramach programu zakupiono do szkolnych bibliotek książki, w tym lektury szkolne i meble (regały, biurka). Przeprowadzono szereg konkursów czytelniczych, plastycznych, uczniowie brali udział w ogólnopolskich akcjach czytelniczych, przeprowadzono szereg lekcji bibliotecznych, wieczorów poetyckich itp.

3) Program SKS - w ramach Porozumienia z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Związków Sportowych w Bydgoszczy w szkołach gminnych realizowano Program SKS tj. rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży. W szkołach gminnych prowadzono w 4 grupach zajęcia sportowe: 2 grupy w SP w Gortatowie z siedzibą w Szczuce i po 1 grupie w pozostałych dwóch szkołach. Stowarzyszenie pokryło koszty pracy prowadzących zajęcia nauczycieli, koszty ubezpieczenia, koszty obsługi, Gmina jako wkład własny poniosła koszt 1 000 zł łącznie.

4) "Umiem pływać" – zgodnie z Porozumieniem Gminy Brodnica i Kujawsko - Pomorskiego Związku Pływackiego w Toruniu odbyły się zajęcia sportowe dla uczniów klas najmłodszych szkół Gminy Brodnica. Zorganizowano wyjazdy na basen dla 60 dzieci (30 dzieci z SP w Gorzenicy, po 15 ze szkół w Szabdzie i Gortatowie). Gmina pokryła koszty przewozu dzieci na baseny, KPZPŁ zabezpieczył i sfinansował wynagrodzenia dla instruktorów prowadzących zajęcia i kadry opiekuńczej dla dzieci podczas transportu.

2. Organizacja konkursów oświatowych

Dbając o rozwój umiejętności uczniów, budowanie ich pewności siebie i wzmacnianie ich samooceny w szkołach gminnych corocznie przeprowadzanych jest wiele konkursów przedmiotowych, artystycznych i sportowych. Uczestnictwo w konkursach czy zawodach uczy dzieci i młodzież zdrowej rywalizacji i radzenia sobie z presją. W 2023 roku odbyły się:

1) Dnia 11 stycznia odbył się „Gminny konkurs matematyczny” dla kl. II-III i V-VII szkół podstawowych. Wzięli w nim udział uczniowie ze wszystkich szkół gminnych: 21 osób z klas II-III oraz 27 uczniów z klas V-VII;

2) 24 kwietnia w Szkole Podstawowej w Gorzenicy odbył się I Gminny Konkurs Biologiczno - Geograficzny pn. "Przyrodniczy Zawrót Głowy" przeprowadzony wśród uczniów klas VI-VII ze szkół Gminy Brodnica. Każda ze szkół wystawiła po 6 reprezentantów (trzech z klasy VI i trzech z klasy VII);

3) 25 kwietnia odbył się Szkole Filialnej w Cielętach gminny konkurs recytatorski dla dzieci przedszkolnych i klas I szkół podstawowych Gminy Brodnica pt. "Dziecięce marzenia". Brały w nim udział dzieci z oddziałów przedszkolnych Gminy Brodnica tj. Gortatowa, Cieląt, Mszana, Karbowa, Gorzenicy, Szabdy. Maluchy recytowały wiersze w dwóch kategoriach wiekowych (3 – 5-latki i 6 – 7- latki).

4) 26 kwietnia w Szkole Filialnej w Cielętach odbył się Gminny Konkurs Ortograficzny "O Pióro Wójta Gminy Brodnica" w kategorii klas najmłodszych szkół podstawowych (2-3 klasy). W konkursie uczestniczyli uczniowie ze wszystkich szkół Gminy Brodnica;

- 5) 18 maja w SP w Gortatowie z siedzibą w Szczuce odbył się I Gminny Konkurs Historyczny „Primus Inter Pares” w kategorii klas V-VII szkół podstawowych. W konkursie wzięło udział 18 uczniów ze wszystkich szkół gminnych;
- 6) 31 maja w Szkole Podstawowej im. Królowy Anny Wazówny w Gorczenicy po raz jedenasty odbył się gminy przegląd pt. „Spotkania Teatralne u Królowy Anny Wazówny”. W przeglądzie uczestniczyło 36 uczniów z 3 gminnych szkół podstawowych;
- 7) 2 czerwca w Szkole Podstawowej w Gorczenicy odbył się XXII Gminny Konkurs Recytatorski pt. "Poeci Dziecięcej Radości" dla uczniów klas I-III szkół podstawowych;
- 8) 22 listopada, tradycyjnie w SP w Szabdzie odbył się gminny konkurs z j. angielskiego "English I know" w kategorii klas 5-8 szkół podstawowych. W konkursie uczestniczyli uczniowie ze wszystkich szkół Gminy Brodnica;
- 9) 9 maja odbył się Gminny Trójbój Lekkoatletyczny dla dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych zorganizowany w SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce;
- 10) 11 maja w Szkole Podstawowej w Gorczenicy odbył się gminny Czwórbój Lekkoatletyczny. W zawodach wzięły udział uczniowie z trzech szkół gminnych w czterech konkurencjach: skoku w dal, rzucie piłeczką palantową, biegu na 60 m oraz biegu na 600 m (dziewczęta) i 1000 m (chłopcy);
- 11) 2 października na boisku Orlik w Szczuce odbyły się tzw. "5 piłkarskie", w których wzięło udział sześć drużyn uczniów szkół gminnych.

3. Dowóz uczniów do szkół Gminy Brodnica.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego dowozu i opieki w czasie przewozu dziecka (lub zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice) do najbliższego publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub publicznej innej formy wychowania przedszkolnego w określonych ustawowo przypadkach. W Gminie Brodnica ponad połowa uczniów uczęszczających do szkół jest dowożona autobusami szkolnymi oraz kilkoro prywatnie przez rodziców. Pomimo złożonego systemu szkolnego w gminie istnieje sieć bezpiecznego, zgodnego z prawem dowożenia dzieci i uczniów do szkół. Uczniowie dowożeni są kursami otwartymi wraz z opieką a gmina kupuje bilety miesięczne. Odnotowujemy corocznie wzrost liczby rodziców deklarujących uczęszczanie ich dzieci do szkół gminnych, co powoduje, że zwiększa się liczba dzieci uprawnionych do dowożenia oraz wzrastają koszty dowożenia, które w 2023 roku wyniosły 760 840,65 zł.

Tabela 17. Liczba przewożonych uczniów i ilość tras autobusowych

Rok szkolny	Liczba przewożonych uczniów	Ilość uruchomionych tras autobusowych
2019/2020	391	19 (8 porannych i przedpołudniowych oraz 11 popołudniowych)
2020/2021	420	19 (8 porannych i przedpołudniowych oraz 11 popołudniowych)
2021/2022	od 442 do 452	23 (13 porannych i przedpołudniowych oraz 10 popołudniowych)
2022/2023	od 434 do 442	23 (13 porannych i przedpołudniowych oraz 10 popołudniowych)
2023/2024	od 413 do 442	22 (13 porannych i przedpołudniowych oraz 9 popołudniowych)

Jak widać w powyższej tabeli po wzroście w latach 2019 – 2022 liczby dowożonych uczniów i organizowanych tras autobusowych od 2023 roku ilości te zaczęły się zmniejszać.

I. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Rozwój kultury i twórczości jest niezbędnym elementem tworzenia wspólnoty samorządowej. W ramach środków z budżetu Gminy Brodnica przeznaczonych na kulturę co roku odbywa się wiele imprez lokalnych i ponadlokalnych organizowanych przez Urząd Gminy Brodnica i szkoły gminne. Na terenie gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna w Szczuce, będąca samorządową instytucją kultury. Biblioteka w Szczuce znajduje się w parterowej części budynku Szkoły Podstawowej w Szczuce. Placówkę prowadzi dyrektor biblioteki, który zarządza działalnością biblioteki macierzystej i filii w Szabdzie, mieszczącej się w dobudowanej części świetlicy wiejskiej.

W 2023 roku wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 1 278 400,30 zł, w tym na wydatki inwestycyjne 121 151,58 zł. Kwotę 534 172,96 zł przeznaczono na bieżące funkcjonowanie świetlic wiejskich osiągając dochód z ich wynajmu w wysokości 56 025,80 zł. Funkcjonowanie biblioteki kosztowało w ubiegłym roku 340 000,00 zł. Na pozostałą działalność obejmującą między innymi wspieranie działalności KGW i zespołów śpiewaczych oraz organizowanie wydarzeń kulturalnych wydatkowano kwotę 203 075,76 zł. W 2023 roku przeprowadzono wiele gminnych imprez kulturalnych i edukacyjnych:

- 1) W dniu 13 stycznia 2023 r. odbyła się impreza z okazji Jubileuszu 25-lecia KGW Gorczenica;
- 2) "Dzień Seniora" w Gortatowie – coroczne spotkanie seniorów odbyło się 11 lutego 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie. Dziesiątą edycję imprezy ponownie zorganizowały wspólnie 4 sołectwa: Gortatowo, Dzierżno, Sobieszyno i Szymkowo ze środków budżetu gminy - z funduszu sołeckiego tych sołectw;
- 3) W dniu 11.03.2023 r. w świetlicy w Karbowie odbyło się spotkanie z członkiniami 13 Kół Gospodyń Wiejskich, podczas którego Wójt Gminy Brodnica z okazji Dnia Kobiet wręczył paniom drobne upominki oraz słodczyce jako podziękowania za dotychczasową pracę - łącznie dla 197 pań z 13 KGW działających w naszej gminie;
- 4) Dnia 30 marca 2023 r. w świetlicy w Szczuce odbył się XX Gminny Przegląd Palm Wielkanocnych. Do organizowanego przez Wójta Gminy Brodnica i Gminną Bibliotekę Publiczną w Szczuce przeglądu zgłoszono 17 palm wykonanych przez panie z KGW i uczniów ze szkół gminnych oraz 1 palmę wykonaną przez Klub Seniora w Szabdzie;
- 5) W dniu 10 czerwca 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Bartnikach odbyła się impreza z okazji jubileuszu 10-lecia Zespołu Śpiewaczego Czerwone Korale. Koszty jej organizacji zaplanowano z funduszu sołeckiego Kruszynek;
- 6) 31 sierpnia 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbył się Gminny Przegląd Wieńców i Ozdób Dożynkowych. Do przeglądu zgłoszono 13 wieńców i ozdób;
- 7) W dniu 3 września 2023 r. odbyły się Dożynki Sołecko-Parafialne w Gorczenicy (Sołectwa Gorczenica i Gorczeniczka). Koszty organizacji dożynek zostały w części sfinansowane z funduszu sołeckiego obydwu wsi;
- 8) Dnia 9 września 2023 r. w Niewierzu odbyły się Dożynki Sołeckie wsi Szabda, Mszano i Niewierz. Środki na organizację uroczystości pochodziły z funduszu sołeckiego tych wsi;
- 9) W dniu 10 września 2023r. odbyły się Dożynki Sołecko-Parafialne w Nowym Dworze także zorganizowane w ramach funduszu sołeckiego;
- 10) W dniu 5 grudnia 2023 r. odbyła się impreza jubileuszowa z okazji 5-Lecia KGW Nowy Dwór.

W 2023 roku odbyły się także coroczne sołeckie imprezy integracyjne. W czerwcu i na początku lipca: Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka w Karbowie, „Piknik Rodzinny” w Kozim Rogu,

"Piknik Rodzinny - Dzień Dziecka" w Niewierzu oraz „Piknik Rodzinny" w Bartnikach, Szczuce i Cielętach. W dniu 26 sierpnia 2023 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbył się Piknik Rodzinny "Dzień całej rodziny" zorganizowany wspólnie przez sołectwa: Dzierżno, Gortatowo, Sobiesierzno i Szymkowo. Mieszkańcy tych sołectw spotkali się ponownie 14 października w Gortatowie na „Dniu Ziemiaka”. W Karbowie 30 września odbyła się integracyjna „Potańcówka” dla mieszkańców trzech sołectw. Ponownie w Gortatowie 25 listopada w świetlicy odbyła się impreza Andrzejkowa zorganizowana przez Radę Sołecką, Sołtysa Sołectwa Gortatowo i KGW.

Rok 2023 tradycyjnie zakończył się spotkaniami „Mikołajkowymi”:

- 8 grudnia w świetlicy wiejskiej w Mszanie zorganizowano „Mikołajki” dla dzieci i liczne konkursy,

- 6 grudnia 2023r. pracownicy GOPS zorganizowali w ramach środków z budżetu gminy na przeciwdziałanie alkoholizmowi imprezę Mikołajkową dla dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. Podczas imprezy zrealizowano też program profilaktyczno-wychowawczy z elementami kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł pod kierunkiem nauczycieli z SP Szabda. W imprezie uczestniczyło łącznie 130 dzieci, które obdarowano upominkami.

- 3 grudnia 2023r. w świetlicy w Niewierzu po raz kolejny zorganizowano dla dzieci „Spotkanie Mikołajkowe” z wręczaniem paczek świątecznych dzieciom przez Świętego Mikołaja. Na organizację spotkania dodatkowo pozyskano środki z LGD Pojezierze Brodnickie oraz składek własnych KGW.

- 9 grudnia 2023 r. w świetlicy w Szabdzie zorganizowano dla dzieci "Mikołajki", w tym wręczanie paczek świątecznych dzieciom przez Świętego Mikołaja.

- 9 grudnia 2023r. w świetlicy w Karbowie odbyły się "Mikołajki" połączone z wręczaniem dzieciom paczek świątecznych przez Świętego Mikołaja. Imprezę zorganizowały wspólnie wszystkie trzy sołectwa z Karbowa.

Gmina w 2023 r. nadal wspierała finansowo funkcjonowanie zespołów śpiewaczych: „Karbowianie”, „Szczupanki” i „Czerwone Korale” oraz działalność KGW.

J. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w gminie Brodnica w 2023 roku wydatkowano kwotę 474 760,26 zł. W tej kwocie zawiera się wpłata 15 000 zł na fundusz celowy policji oraz także 15 000 zł dla Państwowej Straży Pożarnej. Wydatki na zarządzanie kryzysowe wyniosły 4 497,90 zł.

Na terenie Gminy Brodnica działają trzy ochotnicze straże pożarne nie będące w Krajowym Systemie Ratownictwa. Środki budżetowe przeznaczane są na popularyzację historii i tradycji ruchu strażackiego i wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Wydatki na działalność Ochotniczych Straży Pożarnych w 2023 r. wyniosły 92 320,36 zł. W tej kwocie zawiera się między innymi zakup defibrylatora i ubrań specjalnych dla OSP. Zakupy te pozwolą na zwiększenie możliwości działania OSP w różnych sytuacjach kryzysowych z pożytkiem dla mieszkańców gminy.

W ramach działań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wydatkowano kwotę 264 950 zł na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia w obiektach zatwierdzonych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz kwotę 82 800 zł mieszkańcom Gminy Brodnica, którzy zapewnili zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy na własny koszt. Mieszkańcy otrzymywali po złożeniu wniosku kwotę 40 zł za osobę

dziennie. Na wszystkie wydatki związane z pomocą obywatelom Ukrainy Gmina Brodnica otrzymała środki z Funduszu Pomocy.

K. Kultura fizyczna i sport

Po okresie pandemii podobnie jak w innych dziedzinach działalności samorządu, również w zakresie sportu w 2023 roku, powrócono do organizacji imprez sportowych jakie odbywały się corocznie we wcześniejszych latach. Wydatki na kulturę fizyczną i sport w 2023 r. wyniosły 1 561 939,53 zł, w tym na wydatki majątkowe 1 299 897,79 zł.

Sezon rozgrywek sportowych w gminie rozpoczął się 9 maja 2023 r. Gminnym Trójbojem Lekkoatletycznym dla dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych zorganizowanym w SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce. Dnia 11 maja 2023 r. w Szkole Podstawowej w Gorczenicy odbył się gminny Czwórbój Lekkoatletyczny. W zawodach wzięły udział uczniowie z trzech szkół gminnych. Każde z dzieci brało udział w czterech konkurencjach: skoku w dal, rzucie piłeczką palantową, biegu na 60 m oraz biegu na 600 m (dziewczęta) i 1000 m (chłopcy). Jesienią zaś odbyły się zawody w piłkę nożną dla uczniów, tzw. "5 piłkarskie". Dnia 2 października na boisku Orlik w Szczuce przeprowadzono zawody piłkarskie, w których wzięło udział 6 drużyn uczniów szkół gminnych.

W trakcie roku szkolnego uczniowie korzystali z dwóch dodatkowych programów sportowych: programu SKS - rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży oraz programu "Umiem pływać" dla uczniów klas najmłodszych szkół Gminy Brodnica.

Wśród imprez sportowych o zasięgu gminnym przeprowadzonych w 2023 roku wymienić należy:

- Marsz Nordic Walking, który zorganizowano 20 maja w Szczuce. 10 –cio kilometrowa trasa marszu rozpoczęła się od Orlika w Szczuce w kierunku jeziora drogą Szczuka-Cielęta-Świerczyny i skończyła się także na Orliku w Szczuce. W imprezie wzięło udział 20 osób a inicjatorami marszu byli animatorzy z Orlika w Szczuce;

- podczas wakacji odbywały zajęcia z cyklu „Wakacje na Orliku” cieszące się dużym zainteresowaniem wśród najmłodszych mieszkańców gminy. Dzieci wraz z rodzicami aktywnie uczestniczyły w grach i zabawach rozwijając swoją sprawność oraz zdolności interpersonalne. Prowadzili je animatorzy z boisk Orlik w Szczuce;

- 17 września 2023 r. na boisku Orlik w Szczuce odbył się kolejny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Brodnica. W turnieju wzięło udział dziewięć drużyn;

- 1 października 2023 r. w Szczuce odbył się XVIII Memoriał Czesława Popławskiego - Wyścig o Puchar Wójta Gminy Brodnica. Na starcie stanęło blisko 100 zawodników z całego kraju. Na malowniczych lecz wymagających trasach ścigali się kolarze z Gdańska, Poznania, Torunia, Opola czy Szklarskiej Poręby. Wśród uczestników pojawił się Marcin Gieryk - siódmy kolarz Mistrzostw Europy w Indywidualnej jeździe na czas w kategorii U23.

Sportowy i integracyjny charakter miały także imprezy organizowane ze środków funduszu sołectkiego, np.: w lipcu w Bartnikach podczas „Pikniku Rodzinnego” na placu zabaw dla dzieci zorganizowano imprezę sportowo - integracyjną sołectwa Kruszynki.

Jak widać w powyższych informacjach, działania w zakresie sportu prowadzone były na terenie Gminy Brodnica przez Urząd Gminy Brodnica (zajęcia sportowe na boiskach Orlik w Szczuce, w salach sportowych w Gorczenicy, Szabdzie i Szczuce), w szkołach gminnych w ramach Programu SKS, „Umiem pływać”, przez Ochotnicze Straże Pożarne oraz tzw. „podwórkowe” - aktywne grupy

osób z Gminy Brodnica tworzące drużyny seniorów, młodzików oraz dzieci i młodzieży szkolnej grające w piłkę nożną oraz uprawiający różne dyscypliny sportu.

Gmina wspierała także sport poprzez udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym na działania w zakresie kultury fizycznej i sportu. Łączna kwota wykorzystanych dotacji w 2023 r. na ten cel wyniosła 43 500 zł.

W 2023 roku kontynuowano program nagradzania i wspierania sportowców. Zgodnie z Uchwałą nr XXXV/219/18 Rady Gminy Brodnica z dnia 8 lutego 2018r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe w 2023 roku przyznano 28 osobom za osiągnięte wyniki sportowe - stypendia sportowe w różnych wysokościach (250 zł, 200 zł, 100 zł) na okres 9 miesięcy (od kwietnia do grudnia) oraz 15 osobom za prezentowany poziom i wyniki sportowe - jednorazowe nagrody w różnych wysokościach (1000 zł, 800 zł, 500 zł). Przyznano także 6 wyróżnień – w formie statuetek, dla osób fizycznych za prezentowany przez nie poziom i wyniki sportowe. Łącznie w 2023 r. wypłacono kwotę 62 100 zł (w 2021 r. - 38 700 zł, w 2022 r. – 53 750 zł) nagród i stypendiów.

W ostatnich latach znaczna część środków budżetu gminy była przeznaczana na budowę różnego rodzaju obiektów sportowych (najczęściej przy szkołach) i rekreacyjnych, z wykorzystaniem także środków zewnętrznych, głównie z Unii Europejskiej. Dzięki temu w 2023 roku w gminie Brodnica funkcjonowało 20 niżej wymienionych obiektów.

Tabela 18. Obiekty sportowe w Gminie Brodnica

Lp.	Rodzaj obiektu	Rok oddania do użytkowania
1.	Boisko do piłki nożnej w Karbowie z nawierzchnią trawiastą w 2023 roku poddane przebudowie w wyniku której powstał kompleks sportowy obejmujący boisko do piłki nożnej z trawy naturalnej, boiska do piłki siatkowej i tenisa ziemnego z nawierzchnią poliuretanową, zestaw do kalenistyki, oświetlenie oraz ogrodzenie.	1999 Po przebudowie w 2023 r.
2.	Hala sportowa w Gorczenicy o wymiarach 18 m x 37 m	2002
3.	Boisko do piłki nożnej w Gorczeniczce z nawierzchnią trawiastą	2005
4.	Boisko w Opalenicy	2006
5.	Sala sportowa w Szabdzie o wymiarach 12 m x 24 m	2007
6.	Boisko do piłki nożnej w Gorczenicy z nawierzchnią trawiastą	2007
7.	Boisko do piłki nożnej o wymiarach 30,0m x 62m w Szczuce z nawierzchnią ze sztucznej trawy (boisko Orlik)	2009
8.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 19,1 m x 32,1 m w Szczuce z nawierzchnią poliuretanową do koszykówki, piłki siatkowej, piłki ręcznej (boisko Orlik)	2009
9.	Sala sportowa w Szczuce o wymiarach 12 m x 24	2011
10.	Bieżnia sportowa okólna Gorczenicy z nawierzchnią z kortową z mączki ceglanej	2012
11.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 44 m x 26 m w Gortatowie z nawierzchnią poliuretanową (piłka nożna na zasadach piłki halowej, siatkówka, koszykówka)	2012
12.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 30,2 m x 17 m w Szabdzie z nawierzchnią poliuretanową (siatkówka, koszykówka, badminton)	2012
13.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 31 m x 17 m w Mszanie z nawierzchnią poliuretanową (siatkówka, koszykówka)	2012
14.	Boisko piłkarskie o wymiarach 31,0 m x 17,0 m w Mszanie z nawierzchnią trawiastą	2012
15.	Boisko do piłki nożnej o wymiarach 25,0 m x 38 ,0 m w Kruszynekach z nawierzchnią trawiastą	2012
16.	Boisko do piłki siatkowej w Gorczeniczce z nawierzchnią piaskową	2012
17.	Siłownia zewnętrzna w Karbowie (ul. Jaśminowa)	2014
18.	Siłownia zewnętrzna w Szczuce	2014

19.	Siłownia zewnętrzna w Podgórzu	2014
20	Boisko do piłki siatkowej w Kominach z nawierzchnią piaskową	2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Brodnica.

Jak wskazują dane w powyższej tabeli do rozwijania aktywności sportowej mieszkańcy Gminy Brodnica mogą korzystać z różnorodnej istniejącej na terenie gminy bazy sportowej.

W gminnych obiektach sportowych w 2023 roku prowadzone były także różnego rodzaju programy sportowe:

- a) w okresie od marca do listopada na kompleksie boisk sportowych „Orlik” w Szczuce dwóch zatrudnionych przez gminę animatorów prowadziło zajęcia sportowe z zakresu piłki nożnej, piłki koszykowej, piłki ręcznej i tenisa ziemnego, organizowane były także zawody i rozgrywki sportowe,
- b) w gminnych salach sportowych w Gorzenicy, Szabdzie i Szczuce zatrudnieni przez gminę opiekunowie udostępniali sale na zajęcia sportowe z zakresu piłki nożnej, piłki siatkowej i koszykówki. Zatrudniany przez gminę opiekun obiektu hali sportowej w Gorzenicy podczas gminnych imprez sportowych pełni także rolę animatora sportu oraz sezonowo (np. w okresie ferii zimowych),
- c) w okresie ferii zimowych, jak co roku w salach sportowych odbywały się zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego ze szkół Gminy Brodnica,
- d) od roku 2013 zatrudniamy opiekunów gminnych boisk sportowych w: Karbowie, Mszanie, Szabdzie, Kruszynkach, Gorzenicy, Gorzeniczce, Gortatowie i Opalenicy.

III. Informacje finansowe

A. Wykonanie budżetu Gminy Brodnica na 2023 rok

Tabela 19. Wskaźniki wykonania budżetu na 2023 r.

	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania
1. Dochody w tym:	63 742 188,15 zł	62 707 983,62 zł	98,38%
a) bieżące	49 177 394,15 zł	52 198 838,89 zł	106,14%
b) majątkowe w tym:	14 564 794,00 zł	10 509 144,73 zł	72,15%
- środki na inwestycje	13 539 016,00 zł	9 482 396,73 zł	70,04%
- sprzedaż majątku	1 025 093,00 zł	1 026 000,00 zł	100,09%
2. Wydatki w tym:	72 110 385,15 zł	58 000 224,52 zł	80,43%
a) bieżące	45 307 198,15 zł	42 455 573,97 zł	93,71%
b) majątkowe	26 803 187,00 zł	15 544 650,55 zł	58,00%
3. Nadwyżka/Deficyt	-8 368 197,00 zł	4 707 759,10 zł	-

Tabela 20. Wykonanie dochodów budżetu:

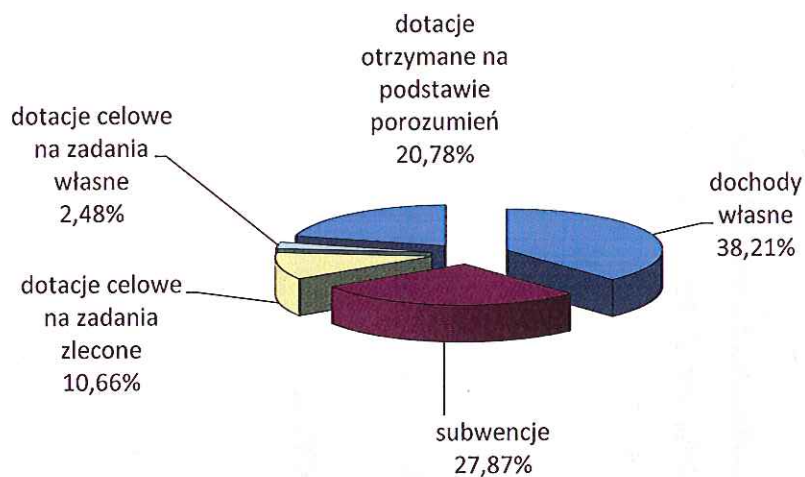
Grupa	Plan	Wykonanie	% wykonania do planu rocznego
Dochody	63 742 188,15 zł	62 707 983,62 zł	98,38%

w tym:			
dochody własne	23 367 395,00 zł	23 963 414,64 zł	102,55%
w tym udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	7 378 109,00 zł	7 378 109,00 zł	100,00%
subwencje	17 474 085,75 zł	17 474 085,75 zł	100,00%
dotacje celowe na zadania zlecone	6 694 135,33 zł	6 682 736,42 zł	99,83%
dotacje celowe na zadania własne	1 619 848,58 zł	1 557 259,03 zł	96,14%
dotacje i środki otrzymane na podstawie porozumień i umów	14 586 723,49 zł	13 030 487,78 zł	89,33%

Udział procentowy wykonanych dochodów w poszczególnych grupach do kwoty ogółem dochodów budżetu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Wykonane dochody budżetu

W tabeli poniżej przedstawiono wpływy z wybranych źródeł dochodów własnych oraz przedstawiono je graficznie na wykresie.

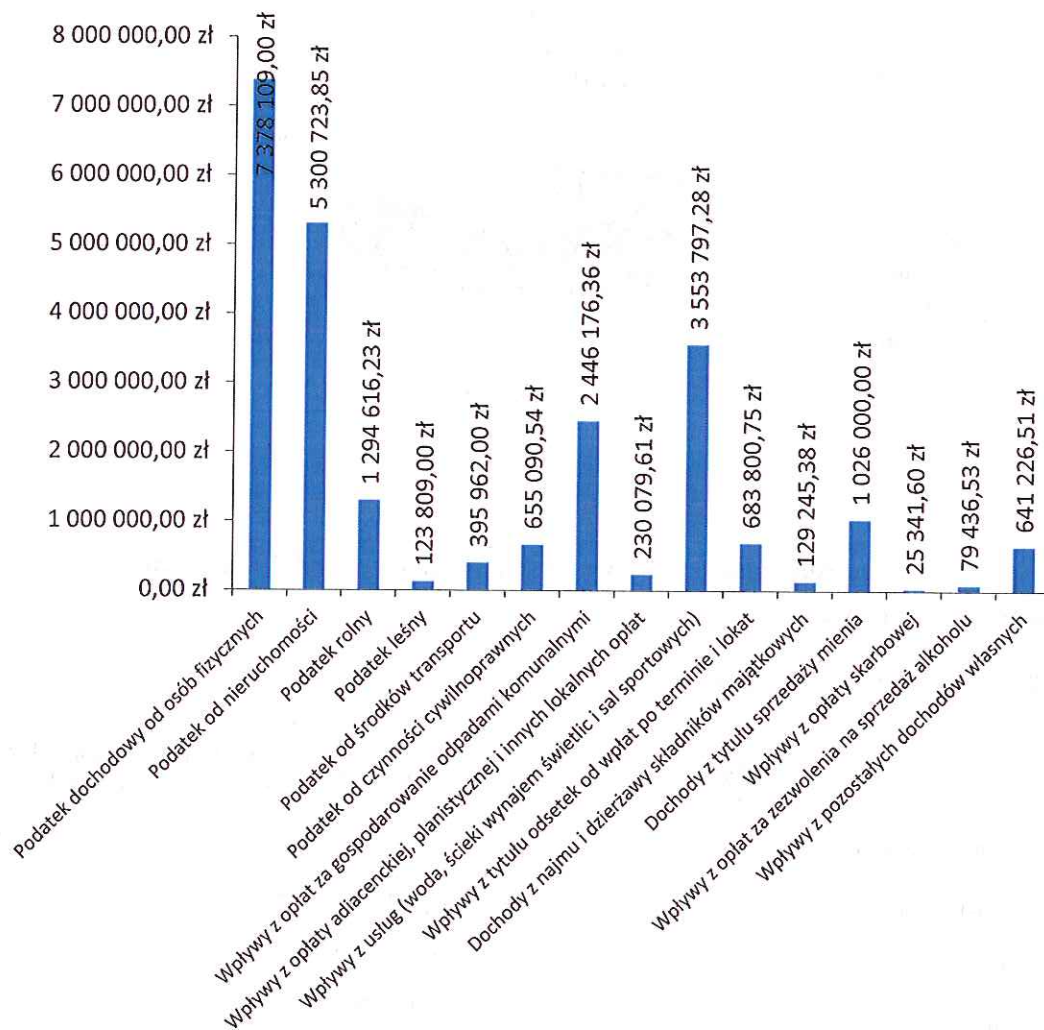
Tabela 21. Źródła dochodów własnych

Źródło dochodu	Kwota	Udział % w sumie dochodów własnych
Podatek dochodowy od osób fizycznych	7 378 109,00 zł	30,79%
Podatek od nieruchomości	5 300 723,85 zł	22,12%
Podatek rolny	1 294 616,23 zł	5,40%
Podatek leśny	123 809,00 zł	0,52%
Podatek od środków transportu	395 962,00 zł	1,65%

Podatek od czynności cywilnoprawnych	655 090,54 zł	2,73%
Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	2 446 176,36 zł	10,21%
Wpływy z opłaty adiacenckiej, planistycznej i innych lokalnych opłat	230 079,61 zł	0,96%
Wpływy z usług (woda, ścieki wynajem świetlic i sal sportowych)	3 553 797,28 zł	14,83%
Wpływy z tytułu odsetek od wpłat po terminie i lokat	683 800,75 zł	2,85%
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	129 245,38 zł	0,54%
Dochody z tytułu sprzedaży mienia	1 026 000,00 zł	4,28%
Wpływy z opłaty skarbowej	25 341,60 zł	0,11%
Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	79 436,53 zł	0,33%
Wpływy z pozostałych dochodów własnych	641 226,51 zł	2,68%
Razem dochody własne	23 963 414,64 zł	100,00%

Wykres 6. Źródła dochodów własnych

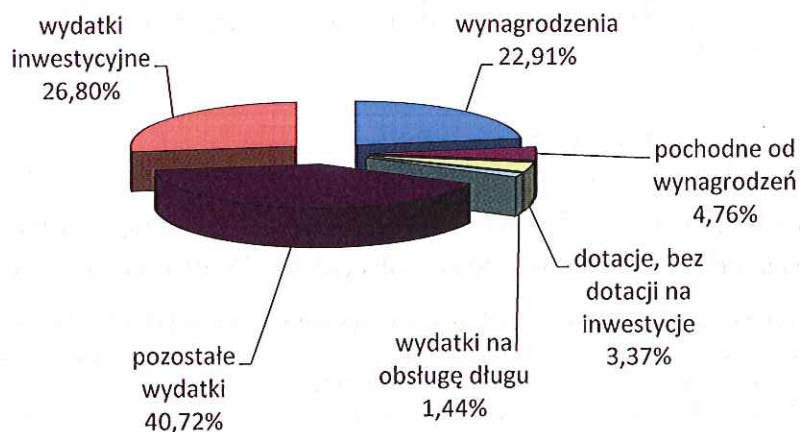

Wykonanie wydatków budżetu przedstawia się następująco:

Tabela 22. Wydatki budżetu w 2023 r.

Wydatki	Plan	Wykonanie	% wykonania do planu rocznego
Wydatki w tym:	72 110 385,15 zł	58 000 224,52 zł	80,43%
Wynagrodzenia	13 906 126,00 zł	13 285 862,67 zł	95,54%
w tym wynagrodzenia w szkołach	8 537 425,75 zł	8 314 447,07 zł	97,39%
poходne od wynagrodzeń	3 002 357,44 zł	2 758 128,21 zł	91,87%
dotacje, bez dotacji na inwestycje	1 973 462,00 zł	1 957 224,60 zł	99,18%
wydatki na obsługę długu	837 000,00 zł	836 796,71 zł	99,98%
pozostałe wydatki	25 588 252,71 zł	23 617 561,78 zł	92,30%
wydatki inwestycyjne	26 803 187,00 zł	15 544 650,55 zł	58,00%
w tym dotacje na inwestycje	1 519 058,00 zł	1 150 750,00 zł	75,75%

Udział procentowy wykonanych wydatków w poszczególnych grupach do kwoty ogółem wydatków budżetu przedstawia poniższy wykres.

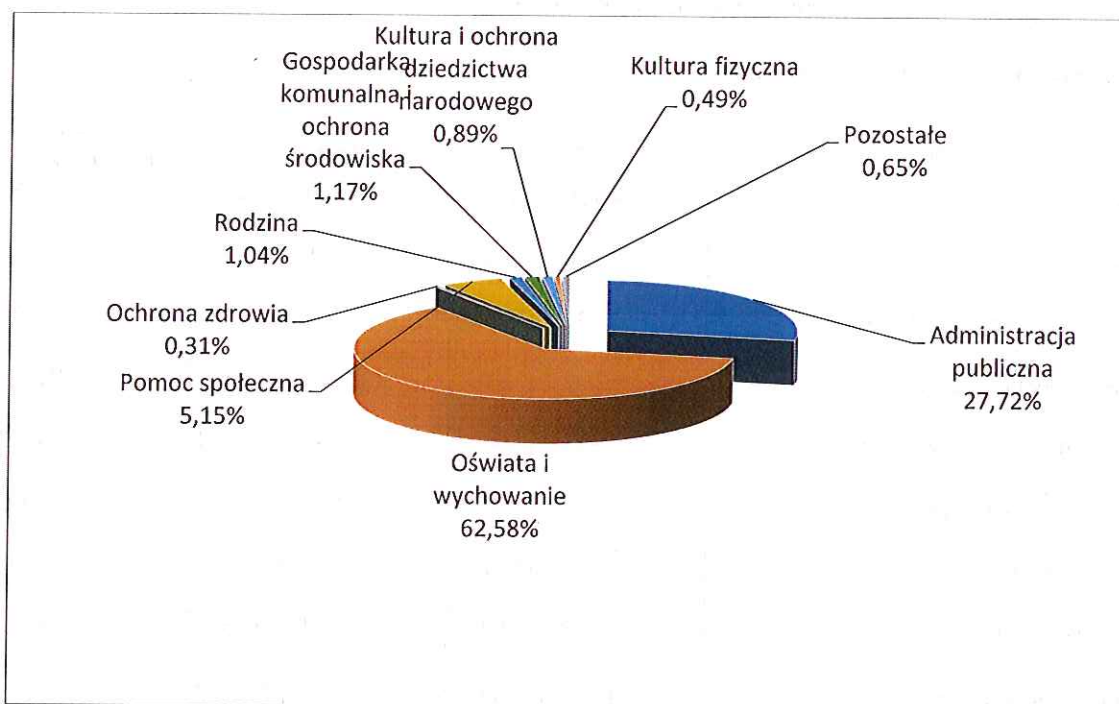
Wykres 7. Wydatki budżetu w 2023 r. w poszczególnych grupach

Struktura wynagrodzeń - w 2023 r. na wynagrodzenia planowano kwotę 13 906 126,00 zł, z czego do 31 grudnia wydano 13 285 862,67 zł, co stanowi 95,54% planu rocznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono udział procentowy wykonanych wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych grupach do kwoty ogółem wydatków poniesionych na place.

Wykres 8. Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach poniesionych na place.

Zadłużenie gminy na koniec 2023 roku wyniosło 8 301 000 zł, co stanowiło 13,24% (na koniec 2021 r. - 20,10%, na koniec 2022 r. – 15,95%) zrealizowanych dochodów ogółem. W roku 2023 wykupiono obligacje zgodnie z podpisanymi umowami w wysokości 1 847 000 zł. Zobowiązania zaciągnięte do roku 2023 zostaną spłacone do roku 2030. W poszczególnych latach będą spłacane następujące kwoty:

Tabela 23. Spłata zobowiązań budżetu w latach 2021-2030

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	1 567 000	1 847 000	1 847 000	2 003 000	2 003 000	2 003 000	573 000	573 000	573 000	573 000

B. Realizacja Funduszu sołeckiego

W Gminie Brodnica środki na fundusz sołecki wyodrębniane są w budżecie gminy od 2014 roku. W tych latach corocznie zwiększała się ilość sołectw zgłaszających wnioski do realizacji w ramach tego funduszu i od 2017 roku wszystkie sołectwa Gminy Brodnica korzystają z tej możliwości.

Tabela 24. Wysokość funduszu sołeckiego rozdysponowana w latach 2017 - 2023.

Nazwa sołectwa	Kwota w 2017 r.	Kwota w 2018 r.	Kwota w 2019 r.	Kwota w 2020 r.	Kwota w 2021 r.	Kwota w 2022 r.	Kwota w 2023 r.
Cielęta	24 826,10	29 202,80	33 908,91	35 986,49 zł	39 947,94 zł	43 938,40 zł	25 479,74 zł
Dzierżno	10 366,29	13 226,25	14 029,96	15 230,08 zł	16 946,85 zł	18 735,61 zł	19 585,88 zł
Gorzenica	23 707,01	31 097,55	33 068,58	33 247,58 zł	40 922,28 zł	47 039,00 zł	49 904,38 zł
Gorzeniczka	8 275,37	10 874,60	11 870,20	12 401,63 zł	13 989,33 zł	15 138,56 zł	15 553,22 zł
Gortatowo	12 722,27	16 201,22	17 929,81	18 754,75 zł	20 619,47 zł	23 627,07 zł	24 375,10 zł
Karbowo 1*	29 449,70	37 643,01	41 388,46	40 945,14 zł	45 174,81 zł	45 043,12 zł	43 621,81 zł

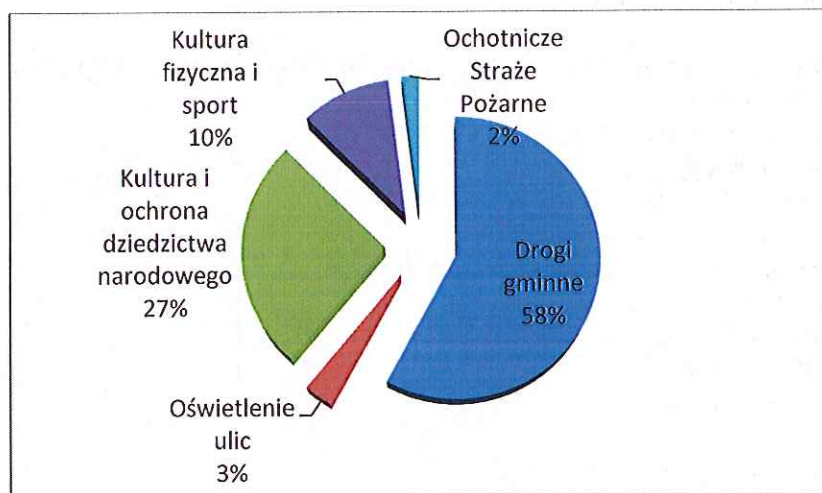

Karbowo 2	-	-	-	37 073,09 zł	41 311,38 zł	45 411,98 zł	47 391,94 zł
Karbowo 3	-	-	-	39 119,54 zł	44 283,62 zł	49 640,24 zł	48 203,14 zł
Kominy	10 866,94	14 194,22	12 176,65	16 709,57 zł	16 889,37 zł	16 608,85 zł	20 081,60 zł
Kozi Róg	9 659,50	12 744,27	13 652,40	14 316,27 zł	15 833,03 zł	16 775,75 zł	18 490,25 zł
Kruszynki	19 849,10	25 792,57	27 641,23	28 937,57 zł	32 618,61 zł	32 793,57 zł	38 498,38 zł
Moczadła	18 847,81	23 690,03	28 388,87	30 329,60 zł	34 296,77 zł	38 061,68 zł	41 252,12 zł
Mszano	15 254,94	20 032,16	21 529,16	22 584,03 zł	24 498,13 zł	27 638,12 zł	29 440,35 zł
Niewierz	14 600,05	17 725,08	20 710,60	21 533,89 zł	19 092,49 zł	25 079,14 zł	15 933,45 zł
Nowy Dwór	10 101,25	13 049,52	13 156,83	13 924,64 zł	15 347,16 zł	16 863,05 zł	18 270,92 zł
Opalenica	9 836,20	12 973,21	14 152,93	14 925,47 zł	16 320,20 zł	17 991,88 zł	15 947,42 zł
Podgórz	16 256,23	20 957,33	24 305,46	25 777,16 zł	29 907,11 zł	33 978,63 zł	35 979,65 zł
Sobieszyno	10 189,60	12 553,90	13 380,10	14 377,85 zł	16 659,33 zł	18 261,54 zł	18 574,01 zł
Szabda	25 503,44	33 768,50	37 602,81	40 163,88 zł	12 418,00 zł	50 788,54 zł	53 784,12 zł
Szczuka	20 585,34	22 612,08	29 606,07	26 900,96 zł	30 970,83 zł	37 179,22 zł	40 339,86 zł
Szymkowo	10 572,44	13 545,56	14 817,00	15 665,22 zł	17 359,99 zł	19 073,47 zł	20 013,68 zł
Wybudowanie Michałowo	19 731,30	25 694,78	26 077,87	31 504,50 zł	16 537,00 zł	32 000,00 zł	39 407,60 zł
RAZEM	321 200,88	407 578,64	449 393,90	550 408,91 zł	561 943,70 zł	671 667,42 zł	680 128,62 zł

* Do 2019 roku włącznie Karbowo jako jedno sołectwo i od 2020 roku, po podziale Karbowo na trzy sołectwa jako Karbowo 1.

Na 2023 rok zaplanowana wysokość wydatków na zadania realizowane w ramach funduszu sołectkiego wyniosła ogółem 741 330,20 zł, natomiast wykonanie wyniosło 680 128,62 zł (91,74%) Rodzaje zadań wykonanych z funduszu sołectkiego na 2023 rok oraz ich udział w całości wydatków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Zadania realizowane w 2023 r. z funduszu sołectkiego

C. Środki pozabudżetowe (dofinansowania z funduszy europejskich) w 2023 roku

Gmina Brodnica w 2023 roku pozyskała na realizację swoich zadań dodatkowe środki finansowe w wysokości 12 427 699,10 zł, w tym na zadania inwestycyjne 9 482 396,73 zł oraz na zadania bieżące 2 945 302,37 zł.

Tabela 25. Projekty realizowane z udziałem środków z UE i innych źródeł zewnętrznych

Tytuł projektu / Źródło finansowania	Wartość projektu (w złotych)	Wartość dofinansowania (w złotych)	Wkład własny (w złotych)
Spryski na terenie Gminy Brodnica (Kruszynki, Podgórz, Mszano, Szymkowo Moczadła) - dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.	2 691 962,16 zł	1 960 000,00 zł	731 962,16 zł
Modernizacja drogi gminnej nr 080502C w Szymkowie - dofinansowanie ze środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.	1.353.907,17 zł	912 430,00 zł	441 477,17 zł
Modernizacja drogi gminnej nr 080507C ul. Małgorzatka w Karbowie - dofinansowanie pozyskane z Lasów Państwowych.	864 343,41 zł	681 018,73 zł	183 324,68 zł
Modernizacja/przebudowa nawierzchni dróg gminnych/osiedlowych w Gminie Brodnica (osiedle w Kominach) - dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.	4 186 312,47 zł	2 900 862,00 zł	1 285 450,47 zł
Objęcie udziałów w SIM KZN Kujawy i Pomorze. Spółka będzie miała za cel budowę mieszkań na wynajem – dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa.	3 000 000,00 zł	3 000 000,00 zł	0
Remont nawierzchni drogi gminnej nr 080536C relacji Przydatki – Opalenica, drogi nr 080540C relacji Opalenica – Kozi Róg i drogi nr 080509C ul. Pokrzywki w Karbowie (realizacja w 2024 r.- dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.	3 581 129,76 zł	2 520 910 zł	1 060 219,76 zł
Remont nawierzchni drogi gminnej nr 080515C relacji Nowy Dwór – DW nr 544 w miejscowości Nowy Dwór z dofinansowaniem z Lasów Państwowych.	270 697,12 zł	100 000 zł	170 697,12 zł
Realizacja kilku projektów aktywizujących mieszkańców Gminy Brodnica z dofinansowaniem z Lokalnej Grupy Działania Pojezierze Brodnickie z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 11. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014–2020, w tym projektów grantowych realizowanych w świetlicach wiejskich: - Kluby Młodzieżowe „Alternatywa” i „Kontrast” w Karbowie, - Klub „Animacja + Generacja” w Mszanie, - projekt „Jeszcze w zielone gramy przy świetlicy	268 001,76 zł	249 241,64 zł	18 760,12 zł

wiejskiej w Szabdzie”, - Klub młodzieżowy „Uśmiechnięte buźki”.			
Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu uzyskano dotację na demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brodnica	40 336,47 zł	28 235,53 zł	12 100,94 zł
Z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uzyskano dotację na usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big- Bag.	14 220,36 zł	13 167,00 zł	1 053,36 zł
Z Ministerstwa Edukacji i Nauki ze środków "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" uzyskano dotację w wysokości 28 000 zł na zakup nowości wydawniczych i rozwój czytelnictwa oraz 14 000 zł na zakup tablicy interaktywnej z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 - "Aktywna tablica"	57 672,00 zł	42 000,00 zł	15 672,00 zł
Z Funduszu Sprawiedliwości pozyskano 10 000 zł na zakup defibrylatora i ubrań specjalnych dla OSP.	10 200,00 zł	10 000,00 zł	200,00 zł

Ponadto w 2023 roku gmina otrzymała 28 086,00 zł zwrotu wydatków inwestycyjnych poniesionych w roku 2022 w ramach Funduszu Sołeckiego, z Powiatowego Urzędu Pracy uzyskano dotację w wysokości 15 330,82 zł na zatrudnienie pracowników sezonowych oraz z Funduszu Pracy pozyskano 8 417,38 zł na realizację programu Asystent rodziny w 2023 r.

IV. Informacja o stanie mienia komunalnego

A. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności:

1. Ogólny stan gruntów

W prowadzonej ewidencji gruntów stan na 31.12.2022 r. wynosił 241,0508 ha o wartości 4 933 825,95 zł. W 2023 r. nabyto grunty o powierzchni 0,1367 ha i wartości 15 907,00 zł oraz zbyto grunty o łącznej powierzchni 0,8315 ha i wartości 17 263,21 zł. W związku z tym stan gruntów gminnych na dzień 31.12.2023 r. wynosił 240,3560 ha o wartości 4 932 469,74 zł.

2. Stan nieruchomości zabudowanych gminy Brodnica:

Gmina posiada 7 budynków mieszkalnych, w tym 1 budynek z 12 mieszkaniami przeznaczonymi na najem socjalny i 2 lokale mieszkalne znajdujące się w 2 budynkach szkolnych. Łącznie Gmina posiada 44 lokale mieszkalne. Ponadto w zasobie gminy znajduje się: 8 świetlic, 2 remizy, budynek gospodarczy w Karbowie, baza wraz z PSZOK-iem w Gorczenicy, 5 szkół, 2 hydrofornie, 41 przepompowni ścieków, 2 pompownie wody, 7 studni głębinowych, 8 boisk sportowych, 19 placów zabaw, 6 siłowni oraz budynek przy ulicy Mazurskiej 13 w Brodnicy, w którym mieści się siedziba Urzędu Gminy Brodnica i GOPS. Większość budynków stanowiących mienie komunalne zostało

wyremontowanych. Wszystkie budynki mają aktualne przeglądy techniczne, elektryczne i kominiarskie. Stan techniczny budynków jest w większości dobry.

W świetlicach i remizach OSP, z wyjątkiem świetlic we wsiach Karbowo i Szczuka odczuwalny jest brak wentylacji. W 2023 roku zakupiono i zamontowano klimatyzatory do świetlic w Gortatowie, Kozim Rogu, Podgórzu, Bartnikach i w Mszanie. Potrzeby remontowe zasobu mieszkalnego zostały określone w uchwale nr XXI/167/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021 - 2025.

3. Szczegółowe dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w 2023 r.:

- 1) W drodze przetargu ustnego nieograniczonego sprzedano 6 działek niezabudowanych (4 w Kominach i 2 w Szczuce) o łącznej powierzchni 0,8315 ha za kwotę 927 310 zł;
- 2) W trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami nabyto 2 działki w Szabdzie o łącznej pow. 0,1367 ha o wartości 15 907 zł.
- 3) Wszystkie szkoły na terenie Gminy Brodnica są przekazane dyrektorom szkół w trwały zarząd na cele oświatowe;
- 4) Umowy dzierżawy na cele rolne - na dzień 31.12.2023 r. na cele rolne zawartych było 19 umów dzierżawy na grunty o łącznej pow. 6,8940 ha. W zakresie dzierżawy gruntów naliczono nowe czynsze dzierżawne dla wydzierżawionych nieruchomości na cele rolne. Czynsz dzierżawny na cele rolne naliczany jest jednorazowo. Stawka, zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Wójta Gminy Brodnica, jest przeliczana według obowiązującej średniej krajowej ceny skupu pszenicy opublikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za I półrocze danego roku.

4. Umowy na inne cele obowiązujące w 2023 roku:

- 1) Na cele publiczne (pętle autobusowe i chodniki) były zawarte 3 umowy długoterminowe w formie aktu notarialnego;
  - 2) Umowa dzierżawy na część działki o nr 64/5 o powierzchni około 60 m², położonej przy ul. 18 stycznia w Brodnicy z przeznaczeniem na część drogi gminnej w Podgórzu zawarta na okres do 31.10.2025 r.;
  - 3) Umowa dzierżawy z Firmą ECO-SPEED na byłą bazę SKR w Gorczenicy;
  - 4) Umowa użyczenia świetlicy w Karbowie zawarta ze Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym Przyjaciół wsi Karbowo;
  - 5) Umowa użyczenia świetlicy wiejskiej w Szczuce zawarta z KGW Szczuka;
  - 6) Umowa użyczenia remizy OSP Gorczenica zawarta z OSP Gorczenica;
  - 7) Umowa użyczenia remizy OSP Szczuka zawarta z OSP Szczuka;
  - 8) Umowa użyczenia pomieszczenia w UG z Gminną Spółką Wodną w Brodnicy.
- Umowy użyczenia są nieodpłatne.

B. Użytkowanie wieczyste

Na dzień 31 grudnia 2023 r. powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Brodnica oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła 0,2455 ha. Obecnie jest 3 użytkowników wieczystych na 3 działkach gminnych. Są to działki przekazane w użytkowanie wieczyste pod działalność gospodarczą (1 ubojnia i 2 sklepy). Na koniec roku celem aktualizacji zostały wypowiedziane dotychczasowe stawki z tyt. użytkowania wieczystego gruntu.

Ponadto Gmina Brodnica w 2023 r. była użytkownikiem wieczystym działki położonej na terenie Miasta Brodnicy nr 641/3 o pow. 0,2869 ha przy ul Mazurskiej 13 (siedziba Urzędu Gminy Brodnica i GOPS).

C. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania

Do końca grudnia 2023 r. wpłynęły następujące kwoty z tytułu gospodarowania mieniem komunalnym:

- czynsze za lokale mieszkalne – 77 966,35 zł (w tym za bezumowne korzystanie z lokalu),
- czynsze dzierżawne za grunty – 4 893,24 zł,
- czynsze za lokale – 46 385,79 zł,
- opłata za wieczyste użytkowanie gruntów – 1 860,00 zł,
- opłata za przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności – 748,00 zł.

D. Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne

Zadania własne w zakresie gospodarki wodociągowej Gmina Brodnica realizuje na podstawie uchwały nr X/89/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 27 września 2019 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brodnica wraz z zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XXIX/225/21 z dnia 23 grudnia 2021 r. o zmianie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brodnica.

Gmina zarządza dwiema stacjami uzdatniania wody zlokalizowanymi we wsiach Szymkowo i Mszano, dwiema pompowniami wody znajdującymi się we wsiach:

- Szczuka - podnosi ciśnienie dla odbiorców we wsiach: Cielęta, Wyb. Michałowo, Bobrowiska i Nowy Dwór,

- Bartniki – podnosi ciśnienie dla odbiorców w Bartnikach i Kruszynkach, oraz rozdziela sieć wodociągową i magistralną o łącznej długości 192,5 km. Sieć wodociągowa uzbrojona jest w około 700 naziemnych hydrantów pożarowych. Od sieci gminnej wykonanych jest 2 943 przyłącza o łącznej długości 79,9 km, z czego w roku 2023 przybyło 85 nowych przyłączy o łącznej długości 1,6 km. Hydrofornia w Szymkowie uzdatnia wodę z czterech studni głębinowych, z których dwie znajdują się we wsi Szymkowo a kolejne dwie we wsi Szczuka. Hydrofornia w Mszanie uzdatnia wodę z trzech studni głębinowych, z których dwie znajdują się we wsi Mszano a jedna we wsi Szabda.

W zakresie gospodarki kanalizacyjnej gmina zarządza 41 przepompowniami ścieków, dzięki którym możliwy jest sprawny odbiór i przesył ścieków do oczyszczalni miejskiej, 5 czynnymi zalegalizowanymi przepływomierzami zliczającymi ilość odprowadzanych ścieków oraz siecią kanalizacji sanitarnej, której łączna długość bez przykanalików na koniec 2023 roku wyniosła 65,9 km. Od sieci kanalizacyjnej prowadzą do odbiorców usług 723 przykanaliki o łącznej długości 14,4 km, z czego w roku 2023 przybyło 27 nowe o długości 0,4 km.

E. Drogi gminne oraz zadania wykonane w 2023 roku w celu poprawy ich stanu

Ogólna długość dróg będących własnością Gminy Brodnica wynosiła w 2023 r. 226,182 km, z tego 129,697 km zaliczanych jest do kategorii dróg gminnych, pozostałe są drogami wewnętrznymi. W ramach budowy, remontów i utrzymania dróg w 2023 r. wykonano niżej wymienione prace:

- 1) budowy, przebudowy/modernizacje chodników i dróg gminnych:

- a) przebudowa 1 604 metrów dróg w Kominach, w tym 500 metrów o nawierzchni asfaltowej i 1 104 z kostki betonowej) wraz z budową 1 172 metrów kanalizacji deszczowej i chodników:
  - droga nr 080586C - ul. Krucza,
  - droga 080584C – ul. Żurawia,
  - droga nr 080505C – ul. Słowikowa,
  - droga nr 080583C – ul. Bociania,
  - droga nr 080585C – ul. Kanarkowa;
- b) przebudowa 1 023 metrów drogi nr 080502C w Szymkowie z mieszanki mineralno - asfaltowej,
- c) przebudowa 969 metrów drogi nr 80521C w Mszanie z mieszanki mineralno – asfaltowej,
- d) przebudowa 1 020 metrów drogi gminnej nr 80513C w Kruszynekach z mieszanki mineralno – asfaltowej,
- e) przebudowa ostatniego odcinka o długości 861,5 metra drogi nr 080507C – ul. Małgorzatka w Karbowie z mieszanki mineralno – asfaltowej z dofinansowaniem w kwocie 701 100 zł (80% wartości inwestycji) z Lasów Państwowych Nadleśnictwo Brodnica;
- 2) Ulepszenie nawierzchni dróg gminnych poprzez 4 - krotne powierzchniowe utrwalenia emulsją asfaltową średniorozpadową i kruszywami łamanymi:
  - a) przebudowa 2 030 metrów (dwa odcinki) drogi gminnej nr 080513C w Kruszyńki,
  - b) przebudowa 860 metrów drogi gminnej nr 080521C w Mszanie i Szabdzie,
  - c) przebudowa 955 metrów drogi gminnej nr 080592C (ul. Śliwkowa) w Podgórzu,
  - d) przebudowa 360 metrów drogi gminnej nr 080593C (ul. Orzechowa) w Podgórzu,
  - e) przebudowa 1 490 metrów drogi gminnej nr 080543C w Gortatowie i Szymkowie,
  - f) przebudowa 738 metrów drogi gminnej nr 080598C w Moczadłach;
- 3) remont 1 490 metrów nawierzchni drogi gminnej nr G080515C relacji Nowy Dwór - DW nr 544 w Nowym Dworze w kierunku Bobrowisk polegający na ulepszeniu gruntowej nawierzchni drogi destruktem z kruszywem betonowym zaklinowanymi kruszywem z 100 000 zł współfinansowania z Lasów Państwowych;
- 4) utwardzenie nawierzchni gruntowej betonem kruszonym wraz z klinowaniem żwirem zaglinionym, żwirem zaglinionym oraz kamieniem kłińcem dróg gminnych we wsiach: Dzierżno - 300 mb, Gorczenica - 1000 mb, Gorczeniczka - 400 mb, Gortatowo - 400 mb, Karbowo I - 300 mb, Karbowo II - 1000 mb, Karbowo III - 800 mb, Kominy - 500 mb, Kozi Róg - 200 mb, Kruszyńki - 300 mb, Moczadła – 1000 mb, Niewierz - 100 mb, Nowy Dwór - 200 mb, Szabda – 300 mb, Szczuka - 500 mb, Szymkowo - 300 mb, Wyb. Michałowo - 800 mb, Mszano – 500, Cielęta - 300 mb, Sobieszyno - 300 mb, co daje łącznie 9 500 metrów bieżących. Łącznie wywieziono na drogi gminne 7 643,65 ton materiałów do utwardzenia dróg gminnych, w tym: kruszywa betonowego 1 144,56 ton oraz kamienia kłińca 6 499,09 ton.

Stan dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej jest średni lub dobry. Na 2024 rok zaplanowano poprawę stanu nawierzchni bitumicznej dróg gminnych: Opalenica - Kozi Róg, ul. Pokrzywki w Karbowie, dalszy ciąg drogi Moczadła – Opalenica. Zlecono prace projektowe dla dróg: ul. Na Belfort w Szabdzie, pozostałe ulice „kwiatowe” w Karbowie oraz drogę Gorczenica - Kominy. Stan dróg o nawierzchni gruntowej oraz miejscowo utwardzonych kamieniem kruszonym, betonem kruszonym, szlaką lub żwirem zaglinionym – w zależności od pory roku jest dobry.

F. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych

Ogólna powierzchnia rowów gminnych na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 19,40 ha. Ich utrzymaniem i konserwacją zajmuje się Gminna Spółka Wodna. W 2023 r. GSW otrzymała dotację w kwocie 40 000 zł. W ramach dotacji oczyszczono rowy gminne w Karbowie i Gorczeniczce.

G. Oświetlenie drogowe

Drogi na terenie Gminy Brodnica na koniec 2023 roku oświetlane były przez 1069 lamp, z czego 365 (zmniejszona ilość o oprawy zdemontowane w Niewierzu) opraw znajduje się na słupach stanowiących własność ENERGA-Oświetlenie. W tej liczbie jest 340 opraw sodowych i 25 opraw ledowych) a 704 (zaktualizowana liczba po przeprowadzeniu inwentaryzacji w terenie) stanowi własność komunalną gminy. W tej liczbie jest 366 opraw sodowych i 338 opraw ledowych.

W ramach przewidzianych w budżecie na 2023 rok środków na budowę oświetlenia zaplanowano budowę kablowych linii oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Szczuka, Karbowo i Cielęta, w skład których weszło łącznie 75 punktów oświetleniowych. Z uwagi na przedłużającą się procedurę uzgodnienia dokumentacji przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy i co się z tym, wiąże późne (w październiku 2023 r.) wszczęcie postępowania o udzielenie publicznej inwestycja zostanie zakończona w 2024 roku.

V. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

A. Strategia Rozwoju Gminy Brodnica na lata 2016-2025

Uchwalona została przez Radę Gminy Brodnica uchwałą nr XX/106/16 z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Brodnica na lata 2016-2025. Celem strategicznym w niej określonym jest: Solidarne społeczeństwo korzystające z dobrej infrastruktury społecznej i technicznej.

1. Cele strategiczne

W strategii wyróżniono następującą hierarchię celów:

- cel strategiczny stanowiący cel nadrzędny, do którego dąży gmina projektując działania rozwojowe,
- cele operacyjne, wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest konieczne dla przyspieszenia rozwoju gminy,
- kierunki działań, uszczegółwiają cele operacyjne i zawierają propozycje działań, koniecznych dla osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Tabela 26. Cele operacyjne i kierunki działań na lata 2016-2025.

Cele operacyjne	
Nr celu	Nazwa celu
1.	Rozwinięta infrastruktura wodna i kanalizacyjna w gminie
2.	Rozwinięta i bezpieczna infrastruktura drogowa
3.	Dobrze funkcjonujący publiczny transport zbiorowy
4.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego
5.	Poprawa stanu gospodarki mieszkaniowej i komunalnej
6.	Poprawa jakości i efektywności funkcjonowania administracji
7.	Nowoczesna oświata i wychowanie przedszkolne
8.	Rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna
9.	Większa dbałość o zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego
10.	Aktywne i solidarne społeczeństwo
11.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

2. Stan realizacji Strategii:

Po upływie każdego roku realizacji strategii przygotowywane są sprawozdania z jej wykonania, przedstawiane Radzie Gminy Brodnica oraz publikowane na stronie internetowej w celu udostępnienia mieszkańcom. Coroczna ocena wdrożenia strategii sporządzana w formie raportu zawiera dane w terminie do 31 marca za rok poprzedni oraz w terminie do 30 czerwca obejmująca cały okres funkcjonowania strategii. Poniżej zawarto wyciąg zawierający informacje o najważniejszych zrealizowanych celach strategii:

Tabela 27. Zrealizowane w 2023 r. cele strategiczne

Lp.	Cele strategiczne	Zrealizowane działania
1.	Cel operacyjny: Rozwinięta infrastruktura wodna i kanalizacyjna w gminie	1. Wykonano remont istniejącej studni redukcyjnej na wodociągu w Gorczeniczce polegający na wymianie wyeksploatowanego reduktora ciśnienia wraz z armaturą odcinającą oraz naprawę komory studni. 2. Wykonano remont odcinka sieci kanalizacji sanitarnej o długości 106,9 m w Niewierzu w związku z występującymi przeciwnospadkami uniemożliwiającymi prawidłowy odpływ ścieków. 3. Udzielono 3 dotacji na budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Na budowę przyłączy kanalizacyjnych nie było ani jednego wniosku.
2.	Rozwinięta i bezpieczna infrastruktura drogowa	1. Zgodnie z porozumieniem z 26.10.2018r. z Miastem Brodnicą udzielony w 2023 roku 1 milion złotych dotacji dla miasta został przeznaczony na wykonanie przebudowy 768 metrów drogi wraz z odwodnieniem w ulicy Półwiejskiej. 2. Projekt pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy” realizuje Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W 2023 r. Województwo skorzystało z 30 750 zł dotacji Gminy Brodnica. Środki te zostały wykorzystane na pokrycie kosztów opracowania map do celów projektowych oraz opracowanie projektów podziałów nieruchomości wg tabeli opracowań projektowych. 3. Wybudowano, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano różnymi technologiami łącznie 10 806 metrów asfaltowych dróg gminnych, 1 104 metry z kostki betonowej i 15 240 metrów dróg gruntowych. 4. Wraz z przebudową dróg w Kominach przy ul. ul. Kruczej, ul. Żurawiej, ul. Słowikowej, ul. Bocianie i ul. Kanarkowej wybudowano 1 113 metrów jednostronnych chodników o szerokości od 1,25 do 2 m z nawierzchnią z kostki brukowej.
3.	Dobrze funkcjonujący publiczny transport zbiorowy	Objęto dowozem dzieci i uczniów oraz osoby uprawnione do placówek oświatowych - w roku szkolnym 2022/2023 od 434 do 442 osób i w roku szkolnym 2023/2024 od 413 do 442 osób.
4.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego	1. Zaprojektowano i ogłoszono przetarg na budowę kablowych linii oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Szczuka, Karbowo i Cielęta, w skład których weszło łącznie 75 punktów oświetleniowych. Inwestycja zostanie zakończona w 2024 roku. 2. Zlecono wykonanie usługi oświetleniowej na słupach Energi-Oświetlenie – montaż i oprawy oświetleniowej w Karbowie przy ul. Żmijewskiej.

5.	Poprawa stanu gospodarki mieszkaniowej i komunalnej	1. W UG Brodnica wymieniono części instalacji wodociągowej w pomieszczeniach piwnicznych. 2. Wykonano remont klatki schodowej w budynku mieszkalnym w Gorzenicy 24. 3. Dokonano naprawy orynnowania, nieszczelności dachu i wentylacji w budynku mieszkalnym Gorzenica 41. T 4. Przeprowadzono remont pomieszczenia odczytywania wody w pomieszczeniu gospodarczym przy budynku socjalnym Kominy 1A. 5. Wymieniono u 2 najemców budynku mieszkalnego Moczadła 13 ogrzewanie etażowe na nowe (zgodne z wymaganiami i certyfikatami UE). 6. Przeszawiono piec kaflowy w budynku mieszkalnym Kominy1. 7. Zainstalowano łącznie 16 dwufunkcyjnych (chłodzenie i ogrzewanie) klimatyzatorów na świetlicach w Gortatowie, Kozim Rogu, Podgórzu, Bartnikach i w Mszanie. 8. Wykonano ocieplenie świetlicy w Bartnikach. 9. Wykonano wymianę izolacji termicznej, zamontowano sufit podwieszany i wymieniono oświetlenia na energooszczędne w sali świetlicy wiejskiej w Niewierzu. 10. Wymieniono dach świetlicy w Podgórzu. 11. Przeprowadzono renowację podłogi świetlicy w Kozim Rogu.
6.	Poprawa jakości i efektywności funkcjonowania administracji	1. W budynku UG Brodnica wymieniono część instalacji elektrycznej oraz pozostałą część oświetlenia w pomieszczeniach biurowych na energooszczędne LED. 2. biurowych urzędu na energooszczędne LED. 3. Pracownicy Urzędu Gminy Brodnica brali udział łącznie w 50 szkoleniach, najczęściej w formie zdalnej (on-line), ale także stacjonarnie w Toruniu lub Bydgoszczy. Szkolenia dotyczyły w szczególności realizowanych przez nich zadań i obowiązków a także zmian przepisów prawa w tym zakresie.
7.	Nowoczesna oświata i wychowanie przedszkolne	1. W ramach środków z Rządowego programu na lata 2020-2024 - "Aktywna tablica" w roku 2023 zakupiono do Szkoły Filialnej w Cielętach za 17.500 zł (w tym 14 000 dotacji) 2 monitory interaktywne i pomoce dydaktyczne do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem tej technologii. 2. Szkoły wzięły udział w "Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" Priorytet 3. Pozyskano 28.000 zł, na zakup do szkolnych bibliotek lektur szkolnych i mebli (regaly, biurka). Przeprowadzono konkursy czytelnicze, plastyczne, lekcje biblioteczne czy wieczory poetyckie a uczniowie brali udział w ogólnopolskich akcjach czytelniczych. 3. Dnia 11 stycznia 2023r. odbył się gminny konkurs matematyczny dla kl. II-III i V-VII szkół podstawowych. Wzięli w nim udział uczniowie ze wszystkich szkół gminnych: 21 osób z klas II-III oraz 27 uczniów z klas V-VII. 4. 24 kwietnia 2023 roku w Szkole Podstawowej w Gorzenicy odbył się I Gminny Konkurs Biologiczno - Geograficzny pn. "Przyrodniczy Zawrót Głowy" przeprowadzony wśród uczniów klas VI-VII ze szkół Gminy Brodnica. Każda ze szkół wystawiła po 6 reprezentantów (trzech z klasy VI i trzech z klasy VII). 5. W dniu 26 kwietnia 2023r. odbył się Gminny Konkurs Ortograficzny w kategorii klas najmłodszych szkół

		podstawowych (2-3 klasy). W konkursie uczestniczyli uczniowie ze wszystkich szkół Gminy Brodnica. Konkurs odbył się w Szkole Filialnej w Cielętach. 6. 18 maja 2023r. W SP w Gortatowie z siedzibą w Szczuce odbył się I Gminny Konkurs Historyczny „Primus Inter Pares” w kategorii klas V-VII szkół podstawowych. W konkursie wzięło udział 18 uczniów ze wszystkich szkół gminnych. 7. Dnia 22 listopada 2023r. w SP w Szabdzie odbył się gminny konkurs z j. angielskiego "English I know" w kategorii klas 5-8 szkół podstawowych. W konkursie uczestniczyli uczniowie ze wszystkich szkół Gminy Brodnica.
8.	Rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna	1. W grudniu 2023 r. zakończono budowę kompleksu sportowego w Karbowie, obejmującego boisko do piłki nożnej z trawy naturalnej, boiska do piłki siatkowej i tenisa ziemnego z nawierzchnią poliuretanową, zestaw do kalenistyki, oświetlenie oraz ogrodzenie.
9.	Większa dbałość o zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego	1. W 2023 r. udzielono dotacji Parafii w Gorzenicy na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich kościoła wpisanego do rejestru zabytków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem B/367/1-4 polegających na: „Prowadzeniu prac konserwatorskich i organmistrzowskich organów piszczałkowych kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gorzenicy”. 2. W 2023 r. udzielono dotacji Parafii w Mszanie na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich kościoła wpisanego do rejestru zabytków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem A/1650 polegających na: „Prowadzeniu prac konserwatorskich i restauratorskich przy wewnętrznym licu ścian i na sklepieniu nad nawą, prezbiterium oraz w zakrystii kościoła pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Mszanie”. 3. W dniu 11.03.2023 r. w świetlicy w Karbowie odbyło się uroczyste spotkanie z członkiniami 13 Kół Gospodyń Wiejskich z okazji Dnia Kobiet. 4. W dniu 25 kwietnia 2023 r. odbył się Szkole Filialnej w Cielętach gminny konkurs recytatorski dla dzieci przedszkolnych i klas I szkół podstawowych Gminy Brodnica pt. "Dziecięce marzenia". 5. 30 maja 2023 r. w Szkole Podstawowej im. Ziemi Michałowskiej w Gortatowie z siedzibą w Szczuce odbyła się IV Edycja Turnieju Rodzin. 6. Dnia 31 maja 2023 roku w Szkole Podstawowej im. Królowy Anny Wazówny w Gorzenicy po raz jedenasty odbył się gminy przegląd pt. „Spotkanie Teatralne u Królowy Anny Wazówny”. W przeglądzie uczestniczyło 36 uczniów z 3 gminnych szkół podstawowych. 7. W dniu 30.03.2023 r. w świetlicy w Szczuce odbył się XX Gminny Przegląd Palm Wielkanocnych. Do przeglądu zgłoszono 17 palm wykonanych przez panie z KGW, uczniów szkół gminnych i Klub Seniora w Szabdzie. 8. W dniu 2 czerwca 2023 r. w Szkole Podstawowej w Gorzenicy odbył się XXII Gminny Konkurs Recytatorski pt. "Poeci Dziecięcej Radości" dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. 9. 31 sierpnia 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbył się Gminny przegląd wieńców i ozdób dożynkowych. Do

		przeгляdu zgłoszono 13 wieńców i ozdób. 10. W dniu 3 września 2023 r. odbyły się Dożynki Sołectwo-Parafialne w Gorczenicy (Sołectwa Gorczenica i Gorczeniczka). 11. Dnia 9 września 2023 r. w Niewierzu odbyły się Dożynki Sołectwo-Parafialne w Nowym Dworze. 12. W dniu 10 września 2023r. odbyły się Dożynki Sołectwo-Parafialne w Nowym Dworze.
10.	Aktywne i solidarne społeczeństwo	1. W okresie od 16.08.2023 r. do 15.01.2024 r. w Urzędzie Gminy Brodnica odbywały się dwa staże zawodowe (z dofinansowaniem z PUP w Brodnicy), po którym stażystki zostały zatrudnione na okres trzech miesięcy tj. od 16.01 do 15.04.2024 r., zgodnie z umową z PUP na organizację stażu. 2. W okresie I-II, VI-VII 2023 r. uczniowie gminnych szkół podstawowych uczestniczyli w 6 grupach (w Szabdzie, Gorczenicy, Gortatowie, Cielętach i Szczuce) opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym, zorganizowanych w ramach kampanii edukacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania. 3. W grudniu 2023r. przeprowadzono dla uczniów klas najstarszych w szkołach gminnych program profilaktyczny „Unplugged” zrealizowany przez Ośrodek Terapii i Rozwoju Osobistego z Brodnicy. W programie zawarta była profilaktyka używania substancji psychoaktywnych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na alkohol i papierosy. 4. W dniach 20-22 listopada 2023r. dla 269 uczniów i 163 rodziców K. Piersa - terapeuta uzależnień przeprowadził warsztaty profilaktyczne we wszystkich gminnych szkołach podstawowych. 5. W okresie września i października 2023r. wykonano bezpłatny przegląd uzębienia i fluoryzację w Dentobusie - w ramach zawartej umowy (ze środków NFZ) na badania dla dzieci i uczniów szkół gminnych. 6. W okresie od III do XI 2023 r. na boiskach Orlik w Szczuce dwóch zatrudnionych przez gminę animatorów prowadziło zajęcia sportowe z zakresu piłki nożnej, piłki koszykowej, piłki ręcznej, tenisa ziemnego. Organizowane były także zawody i rozgrywki sportowe. 7. Udostępniano obiekty i prowadzono zajęcia sportowe na boiskach Orlik w Szczuce oraz w salach sportowych w Gorczenicy, Szabdzie i Szczuce. 8. W ramach Porozumienia z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Związków Sportowych w Bydgoszczy przeprowadzono w 4 grupach zajęcia sportowe SKS (w SP Szabda - 1 grupa, 1 grupa w SP Gorczenica i 2 grupy w SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce). 9. Na podstawie zawartego Porozumienia Gminy Brodnica z Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim w Toruniu odbyły się zajęcia sportowe w ramach programu „Umiem pływać” dla uczniów klas najmłodszych szkół Gminy Brodnica. 10. W dniu 20.05.2023 r. w Szczuce odbył się kolejny Marsz Nordic Walking, w którym udział wzięło 20 osób. 11. Dnia 9 maja 2023 r. odbył się Gminny Trójbój Lekkoatletyczny dla dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych zorganizowany w SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce. 12. Dnia 11 maja 2023 r. w Szkole Podstawowej w Gorczenicy

odbył się gminny Czwórbój Lekkoatletyczny dla uczniów.

13. W dniu 02.10.2023 r. na boisku Orlik w Szczuce odbyły się tzw. "5" piłkarskie, w których wzięło udział 6 drużyn uczniów szkół gminnych.

14. W dniu 13 stycznia 2023 r. odbyła się impreza z okazji Jubileuszu 25-lecia KGW Gorzenica.

15. "Dzień Seniora" – 11 lutego 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbyła się impreza wspólna sołectw: Gortatowo, Dzierżno, Sobieszyno i Szymkowo.

16. Dnia 3 czerwca 2023 r. w Karbowie zorganizowano Piknik Rodzinny z okazji Dania Dziecka dla dzieci z wszystkich trzech sołectw.

17. W dniu 10 czerwca 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Bartnikach odbyła się impreza z okazji jubileuszu 10-lecia Zespołu Śpiewaczego Czerwone Korale.

18. Piknik rodzinny odbył się 17 czerwca 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Kozim Rogu.

19. Impreza pn. "Piknik Rodzinny - Dzień Dziecka" odbyła się 18 czerwca 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Niewierzu.

20. "Piknik Rodzinny" w Bartnikach odbył się 8 lipca 2023r. Na placu zabaw dla dzieci w Bartnikach zorganizowano imprezę sportowo - integracyjną sołectwa Kruszynki.

21. 8 lipca 2023r. na terenie świetlicy wiejskiej w Szczuce odbył się Piknik Rodzinny.

22. Dnia 16 lipca 2023r. na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej - przy placu zabaw we wsi Cielęta odbył się Piknik Rodzinny.

23. Dnia 26.08.2023 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbyła się impreza pn. Piknik Rodzinny "Dzień całej rodziny".

24. W dniu 30 września 2023 r. w Karbowie zorganizowano imprezę integracyjną pt. "Potańcówka" dla wszystkich sołectw Karbowa.

25. Dnia 14 października 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbyła się impreza integracyjna pn. "Dzień Ziemiaka" dla sołectw: Dzierżna, Sobieszyno, Szymkowo i Gortatowa.

26. Dnia 25 listopada 2023r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbyła się impreza Andrzejkowa zorganizowana przez KGW, Radę Sołecką i Sołtysa Sołectwa Gortatowo.

27. Dnia 8 grudnia 2023 r. w świetlicy wiejskiej w Mszanie zorganizowano Mikołajki dla dzieci i liczne konkursy.

28. Dnia 6 grudnia 2023r. zorganizowano spotkanie Mikołajkowe w Karbowie z elementami zdrowego i bezpiecznego stylu życia. W imprezie uczestniczyło łącznie 130 dzieci, które obdarowano upominkami.

29. Dnia 3 grudnia 2023r. w świetlicy w Niewierzu po raz kolejny zorganizowano dla dzieci Spotkanie Mikołajkowe z wręczeniem paczek świątecznych dzieciom przez Świętego Mikołaja.

30. W dniu 5 grudnia 2023 r. odbyła się impreza integracyjna z okazji 5-Lecia KGW Nowy Dwór.

31. W dniu 9 grudnia 2023 r. w świetlicy w Szabdzie zorganizowano dla dzieci "Mikołajki", w tym wręczenie paczek świątecznych dzieciom przez Świętego Mikołaja.

32. Dnia 9 grudnia 2023r. w świetlicy w Karbowie odbyły się "Mikołajki" połączone z wręczeniem dzieciom paczek świątecznych przez Świętego Mikołaja. Imprezę zorganizowały

		wspólnie wszystkie trzy sołectwa z Karbowa. 33. W ramach Programu współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 r. wsparcie otrzymało łącznie 27 projektów zadań złożonych przez 16 organizacji.
11.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	W 2023 roku, w świetlicach wiejskich w Gortatowie oraz Bartnikach zamontowane zostały klimatyzatory typu Splitt z funkcją ogrzewania. Inwestycja objęta była umową o przyznaniu pomocy (63,63 % kosztów kwalifikowalnych) w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Korzystając ze zmodernizowanych obiektów w 2023 roku w obydwu świetlicach i ich bezpośrednim otoczeniu realizowano wiele inicjatyw, imprez sportowych i spotkań integrujących społeczność lokalną, w tym z funduszu sołectwiego takich jak: Dzień Dziecka, Dzień Seniora, festyny rodzinne, jubileusze KGW i przedświąteczne spotkania Mikołajkowe.

B. Planowanie przestrzenne i rozwój budownictwa

1. Studium uwarunkowań i plany miejscowe

Podstawowym aktem prawnym do wszelkich działań w zakresie prowadzenia lokalnej polityki przestrzennej na terenie Gminy Brodnica jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa ta przewiduje istnienie dwóch dokumentów, na podstawie których gmina prowadzi politykę i gospodarkę przestrzenną. Jest to studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zmienione w 2021 r. Uchwałą Nr XXVIII/218/21 Rady Gminy Brodnica w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brodnica z dnia 10 listopada 2021 r.) oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Gminy Brodnica w 2023 roku obowiązywało 26 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w miejscowościach: Cielęta, Karbowo, Kominy, Szabda, Gorczenica, Gortatowo, Niewierz, Wybudowanie Michałowo. Przeznaczenie terenów objętych planami sprowadza się do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług oraz zabudowy przemysłowej. W tym roku zakończono postępowanie w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Moczadła podjęciem przez Radę Gminy Brodnica Uchwały nr XLVI/345/23 z dnia 15 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Moczadła. Wszczęto także nową procedurę planistyczną na podstawie Uchwały nr XLII/319/23 Rady Gminy Brodnica z dnia 8 września 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Karbowo.

2. Decyzje o warunkach zabudowy

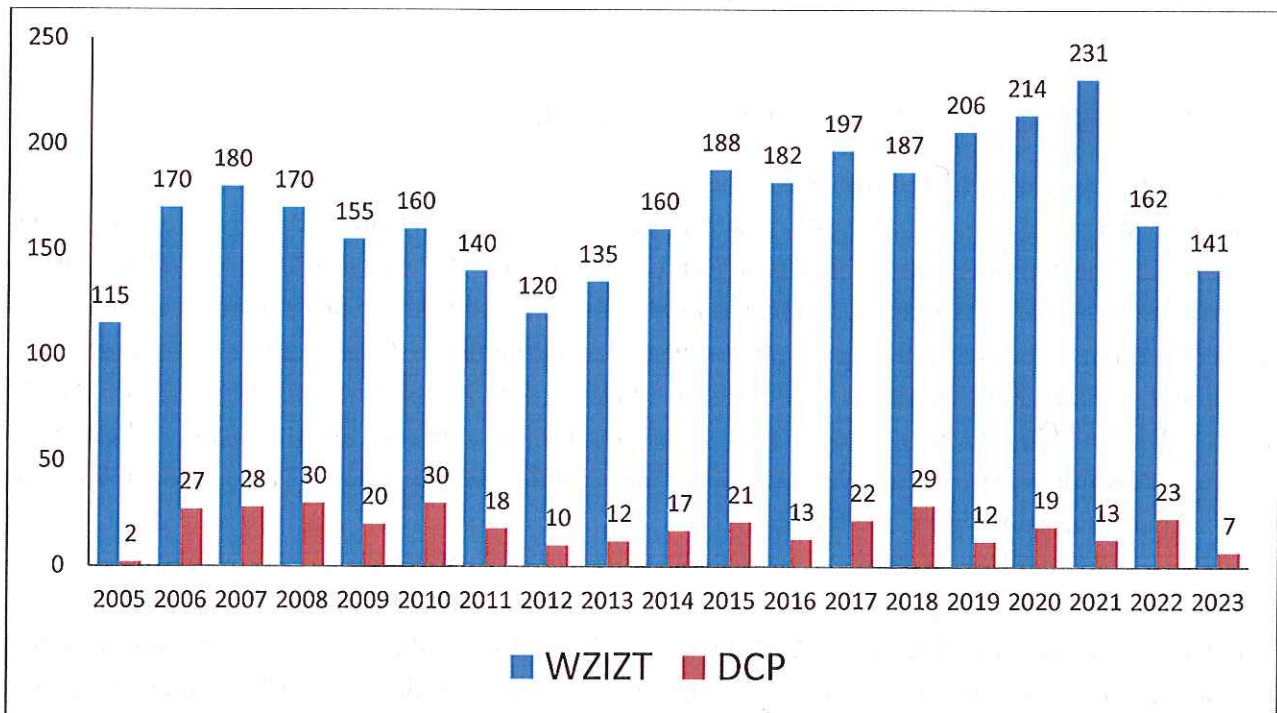
Gospodarowanie przestrzenią na obszarach pozbawionych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następuje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2023 r. wydano 141 (w 2019 r. – 206, w 2020 r. - 214, w 2021 r. – 231, w 2022 r. - 162) decyzji o warunkach zabudowy i

zagospodarowania terenu oraz 7 (w 2019 r. – 12, w 2020 r. - 19, w 2021 r. – 13, w 2022 r. - 23) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Jak widać z tych danych w poniższego wykresu w ostatnich dwóch latach znacznie spadła liczba wydanych warunków zabudowy a także spadła liczba decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych przez Wójta dla konkretnego inwestora na określoną inwestycję.

W obszarach bezpośrednio przylegających do granic miasta Brodnicy, od wielu lat odnotowujemy wyraźny rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, co wiąże się ze zmianą dotychczasowego rolniczego wykorzystania terenów. Można to w szczególności zaobserwować na przykładzie miejscowości: Wybudowanie Michałowo, Szabda, Kruszyнки, Podgórz, Moczadła oraz Karbowo. W miejscowościach tych silnie rozwinęła się funkcja mieszkaniowa, a wraz z nią poprawia się stan infrastruktury technicznej. Miejscowości te mają szansę stać się znaczącymi ośrodkami o funkcjach komplementarnych w stosunku do miasta np. zaplecza mieszkaniowego, zaplecza gospodarczego, rekreacyjno-rozrywkowego.

Wykres 10. Decyzje o warunkach zabudowy (WZIZT) i zagospodarowania terenu oraz decyzje celu publicznego (DCP) w latach 2005-2023.

3. Numeracja porządkowa nieruchomości

Intensywny rozwój budownictwa wiąże się także z koniecznością nadawania nazw ulicom. Istniejący szkielet numeracji oraz intensywny rozwój powoduje trudności techniczne przy nadawaniu numerów porządkowych (konieczność nadawania numerów z oznaczeniami literowymi). Dodatkowo komplikują sprawę dokonywane wtórne podziały nieruchomości, które powodują konieczność nadawania numerów przy nieruchomościach, które miały już nadany numer oznaczony przez cyfrę oraz literę alfabetu. W 2023 roku nadano 78 (w 2020 r. – 103, w 2021 r. – 119, w 2023 r. - 186) nowych numerów nieruchomościom.

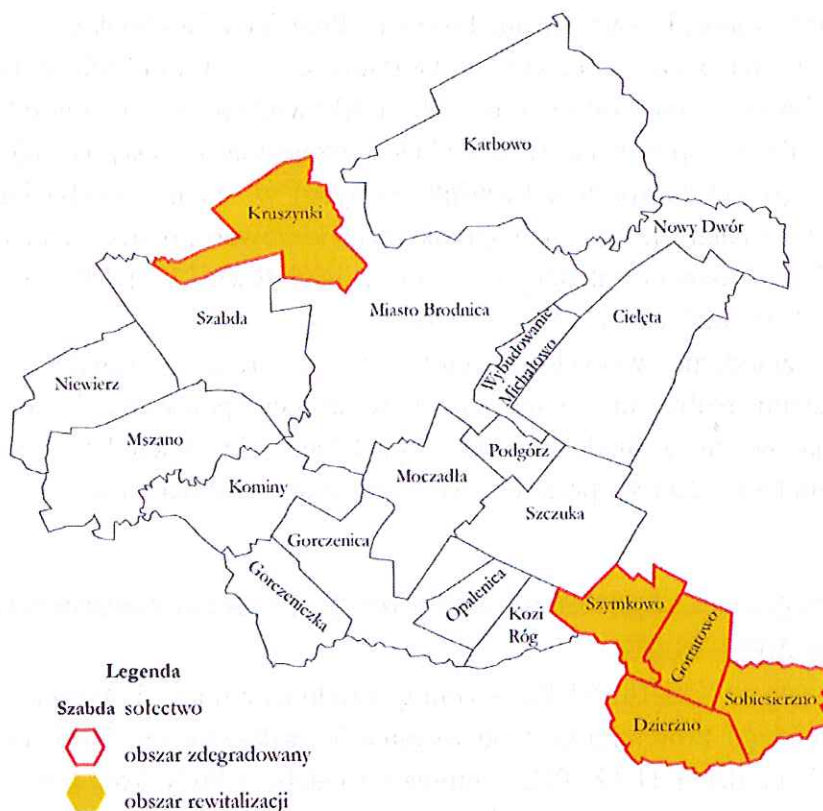
C. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017-2023

Został przyjęty uchwałą nr XXXI/190/17 Rady Gminy Brodnica z dnia 24 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017 – 2023, otrzymał pozytywną opinię Instytucji Zarządzającej RPO WK-P oraz został wpisany do Wykazu Programów Rewitalizacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego na podstawie uchwały Nr 18/816/18 Zarządu Województwa Kujawsko- Pomorskiego z dnia 9 maja 2018 r.

Planując prowadzenie działań rewitalizacyjnych i aby pozyskać na ten cel środki unijne, konieczne było opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, zawierającego w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji. W wyniku przeprowadzonej szczegółowej diagnozy do **obszaru spełniającego kryteria rewitalizacyjne** na terenie gminy zaliczono sołectwa: **Dzierżno, Gortatowo, Kruszynki, Sobiesierzno i Szymkowo**. Obszar rewitalizacji stanowi 15,84% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 14,22% jej mieszkańców. Zasięg obszaru rewitalizacji na tle gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Brodnica

Źródło: Opracowanie własne

Program Rewitalizacji został zaktualizowany uchwałą Rady Gminy Brodnica nr z dnia 27 września 2019 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017-2023. W 2021 r. zrealizowano projekt pn. „Remont świetlicy wiejskiej w Gortatowie i doposażenie świetlicy wiejskiej w Bartnikach” z dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność RPO WK-P na lata 2014-2020. Wysokość dofinansowania wyniosła 95 % kosztów kwalifikowanych projektu. W Gortatowie wykonano remont i termomodernizację budynku świetlicy wiejskiej oraz wykonanie instalacji

centralnego ogrzewania wraz z montażem powietrznej pompy ciepła. Projekt objął też dostawę wyposażenia do kuchni w obydwu świetlicach oraz grzejników – paneli grzewczych energooszczędnych do świetlicy w Bartnikach.

Zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 w objętych działaniami rewitalizacyjnymi świetlicach w Bartnikach i Gortatowie prowadzone były działania dla dzieci i młodzieży w formie klubów młodzieżowych. Przy świetlicy w Bartnikach działał Klub Młodzieżowy pn. „Blżej gwiazd”. W prowadzonych w ramach klubu zajęciach uczestniczyła 13 - osobowa grupa chłopców i dziewcząt. W Gortatowie natomiast działał Klub Młodzieżowy pt. „Małe Rzeczy”. Opieką w świetlicy objętych zostało 12 uczestników projektu, chłopców i dziewcząt w wieku od 6 do 14 lat. Zajęcia klubów miały charakter zarówno indywidualny jak i grupowy i odbywały się w systemie warsztatowym. Uczestnicy wzięli również udział w wycieczce do Teatru Baj Pomorski na spektakl pod tytułem „Lalki śpiewają”.

Działalność klubów była dofinansowana z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR „Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie”.

W 2023 roku, w świetlicach wiejskich w Gortatowie oraz Bartnikach zamontowane zostały klimatyzatory typu Split. Klimatyzatory te posłużą użytkownikom świetlic nie tylko latem, podczas upałów, ale przez cały rok, ponieważ mają funkcję ogrzewania. Inwestycja objęta była umową o przyznaniu pomocy (63,63 % kosztów kwalifikowalnych) w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

Korzystając ze zmodernizowanych obiektów w 2023 roku w obydwu świetlicach i ich bezpośrednim otoczeniu realizowano wiele inicjatyw, imprez sportowych i spotkań integrujących społeczność lokalną, w tym z funduszu sołectkiego takich jak: Dzień Dziecka, Dzień Seniora, festyny rodzinne, jubileusze KGW i przedświąteczne spotkania Mikołajkowe.

D. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021-2025

Zgodnie z Uchwałą nr XXI/167/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021 - 2025, na dzień 31.12.2022 r. gmina posiadała: 7 budynków mieszkalnych, w tym 1 budynek z 12 mieszkaniami przeznaczonymi pod najem socjalny, 2 lokale mieszkalne znajdujące się w 2 budynkach szkolnych. Łącznie gmina posiadała 44 lokale mieszkalne. Większość budynków stanowiących mienie komunalne zostało wyremontowanych. Wszystkie budynki mają aktualne przeglądy techniczne, elektryczne i kominiarskie. Stan techniczny budynków jest w większości dobry. W 2023 roku sprzedano z gminnego zasobu mieszkaniowego lokal położony w Karbowie, ul. Małgorzatka 8 o powierzchni użytkowej 31,14 m² położony na parterze budynku wraz z udziałem ułamkowym w działce gruntu pod budynkiem i w częściach wspólnych budynku za kwotę 49.490 zł.

Zgodnie z Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica zasady polityki czynszowej ustala Wójt w drodze zarządzenia. Stawki czynszu podlegają

podwyższeniu lub obniżeniu zgodnie z tabelą czynników podwyższających lub obniżających stawkę bazową czynszu za lokale mieszkalne określonej w uchwale. Od 01.03.2023 roku obowiązywała stawka ustalona zarządzeniem Nr 75/2022 Wójta Gminy Brodnica z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia bazowej stawki czynszu obowiązującego w mieszkaniowym zasobie Gminy Brodnica w wysokości 3,10 zł (od 01.03.2022 r. do 28.02.2023 r. - 2,95 zł) za metr kwadratowy powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

E. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Brodnica na lata 2023 - 2025

1. Dokument ten sporządzony został na podstawie art. 25 ust. 1, 2, 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i przyjęty zarządzeniem Wójta Gminy Brodnica nr 2/2023 z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Brodnica na lata 2023-2025. Określa jedynie główne kierunki działań. W stosunku do każdej nieruchomości rozstrzygnięcia o sposobie i formie gospodarowania zapadają indywidualnie. Przyjmując plan wykorzystania zasobu nieruchomości nie wykluczono wystąpienia doraźnych potrzeb innego sposobu gospodarowania niż określony w planie.

2. Zasób nieruchomości Gminy Brodnica zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami obejmuje nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Gminy Brodnica i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy Brodnica. Szczegółowy opis zasobu nieruchomości Gminy Brodnica i działań podejmowanych w 2023 roku w stosunku do zasobu znajduje się w rozdziale IV tj. w Informacji o stanie mienia komunalnego. Tam też zawarto informacje na temat sposobu zarządzania nieruchomościami gminy.

F. Program opieki nad zabytkami dla Gminy Brodnica

Na terenie Gminy Brodnica występują liczne zabytki architektury i budownictwa. Rejestr zabytków województwa kujawsko-pomorskiego jest prowadzony przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu. W rejestrze zabytków nieruchomych województwa kujawsko-pomorskiego, prowadzonym przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu, na terenie gminy Brodnica znajduje się jedenaście obiektów. Ich zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Wykaz zabytków nieruchomych w Gminie Brodnica

Miejscowość	Adres	Obiekt	Data decyzji	Nr Rejestru	Typ własności	Stan Zachowania
Cieleća	Nr ewid. dz. 97/1 87-301 Cieleća	Kościół p.w. Św. Mikołaja	04.11.1931 r.	A/371	Wyznaniowa	Dobry
	Nr ewid. dz. 97/1, 97/2 87-301 Cieleća	Cmentarz przykościelny z kapliczką, krzyżem, studnią i ogrodzeniem	01.06.1987 r.	A/228	Wyznaniowa	Dobry
Gorczenica	Nr ewid. dz. 22/1 87-301 Gorczenica	Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego	13.07.1936 r.	A/368	Wyznaniowa	Dobry
Karbowo	Nr ewid. dz. 94/5 87-300 Karbowo	Zespół dworski: dwór, chlewnia, gołębnik, gorzelnia, kuźnia, obora, stodoła, park dworski, spichlerz ze stodoła, spichlerz	02.02.1988 r.	A/941	Prywatna	Ruina Zaniedbany Dobry Dobry Zaniedbany Zaniedbany Zaniedbany

Miejscowość	Adres	Obiekt	Data decyzji	Nr Rejestru	Typ własności	Stan Zachowania
						Zaniedbany Zły Zaniedbany
Mszano	Nr ewid. dz. 266/2 87-301 Mszano	Kościół par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła	28.11.2013 r.	A/1650	Wyznaniowa	Dobry
Mszano	Nr ewid. dz. 94 87-301 Mszano	Kapliczka	24.11.2006 r.	C/91	Wyznaniowa	Dobry
Przydatki	Nr ewid. dz. 81/2 87-300 Przydatki	Pałac	29.01.1988 r.	A/541	Prywatna	Bardzo dobry
Przydatki	Nr ewid. dz. 81/2 87-300 Przydatki	Park przypałacowy	14.12.1989 r.	A/943	Prywatna	Bardzo dobry
Szabda	Nr ewid. dz. 32 87-300 Szabda	Most blachownicowy na rzece Drwęcy – na granicy z miastem Brodnica	22.11.1988 r.	A/1351	Skarbu Państwa	Zaniedbany
Szczuka	Nr ewid. dz. 75 87-300 Szczuka	Chata podcieniowa	04.06.1955 r.	A/1279	Prywatna	Dobry
Szczuka	Nr ewid. dz. 341 87-300 Szczuka	Kościół p.w. Św. Fabiana i Sebastiana	13.07.1936 r.	A/364	Wyznaniowa	Dobry

Źródło: opracowanie własne, na podstawie Wykazu zabytków architektury i budownictwa ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Poprzednio obowiązujący program przyjęty został uchwałą nr XIII/67/15 Rady Gminy Brodnica z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zabytkami dla Gminy Brodnica na lata 2015 – 2018. W 2022 roku trwały prace przygotowawcze związane z opracowaniem nowego programu oraz uzgodnienia ewidencji i kart zabytków położonych na terenie gminy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Toruniu.

W 2023 roku udzielono, zgodnie z uchwałą nr XXXVIII/234/18 Rady Gminy Brodnica z dnia z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy Brodnica na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków dwóch dotacji:

- 1) 10 000 zł dotacji udzielono Parafii w Gorzenicy na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich kościoła wpisanego do rejestru zabytków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem B/367/1-4 polegających na: „Prowadzeniu prac konserwatorskich i organmistrzowskich organów piszczałkowych kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gorzenicy”;
- 2) 40 000 zł dotacji udzielono Parafii w Mszanie na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich kościoła wpisanego do rejestru zabytków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem A/1650 polegających na: „Prowadzeniu prac konserwatorskich i restauratorskich przy wewnętrznym licu ścian i na sklepieniu nad nawą, prezbiterium oraz w zakrystii kościoła pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Mszanie”.

Ponadto na działania związane z kulturą, sztuką i ochroną dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2023 roku przez organizacje pozarządowe i pożytku publicznego udzielono z budżetu gminy 8 dotacji dla 7 organizacji w łącznej wysokości 30 000 zł, zgodnie z gminnym Programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2023.

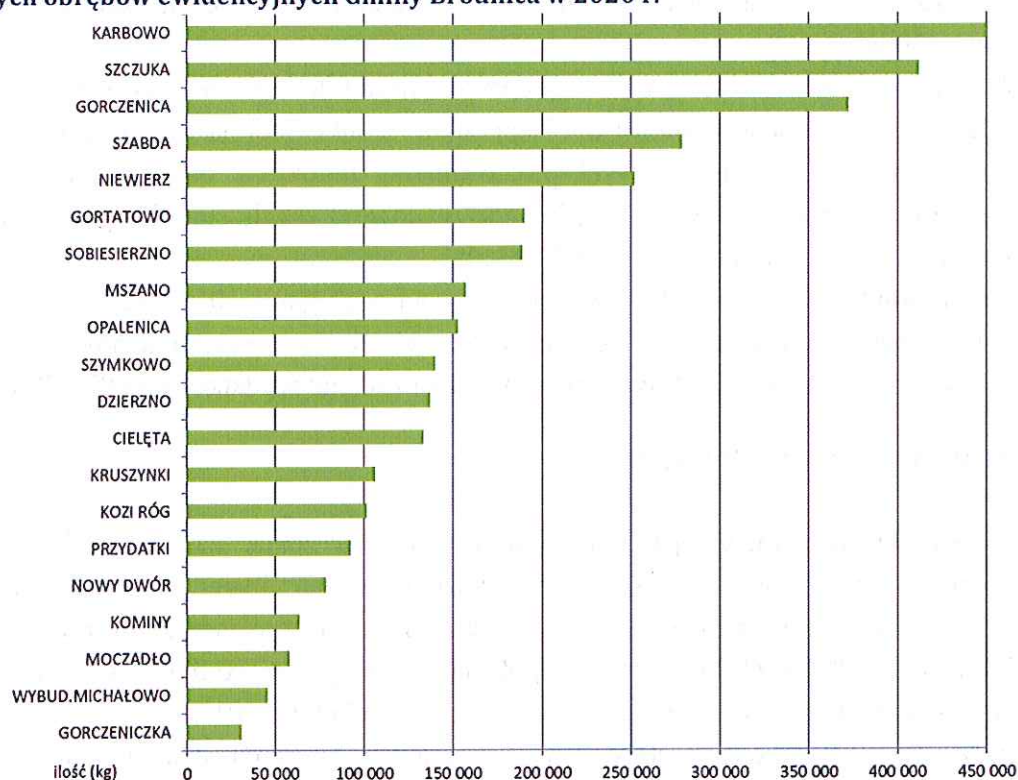

G. Gminny Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica

Uchwałą Nr XII/74/11 Rady Gminy Brodnicy z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica rozpoczęto w Gminie Brodnica realizację zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

W 2020 roku przeprowadzono zadanie pn. „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brodnica”, aby zweryfikować dane z pierwszej inwentaryzacji oraz Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Brodnica, sporządzonych w 2011 r. Posiadanie aktualnych danych dotyczących występowania i ilości wyrobów azbestowych umożliwia gminie pozyskiwanie kolejnych dofinansowań z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest. Ponadto na podstawie aktualnej inwentaryzacji przygotowano nowy „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brodnica na lata 2020 – 2032”, który został przyjęty Uchwałą nr XXII/170/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brodnica na lata 2020 - 2032”. Z danych zawartych w Programie wynika, że w Gminie Brodnica zinwentaryzowanych, przeznaczonych do unieszkodliwienia pozostaje łącznie 3 443 355 kg wyrobów azbestowych, z czego 3 414 360 kg, a więc zdecydowana większość, należy do osób fizycznych, natomiast 28 995 kg do osób prawnych.

Wykres 11. Porównanie ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest dla poszczególnych obszarów ewidencyjnych Gminy Brodnica w 2020 r.

Analiza wykresu pozwala stwierdzić, iż największa ilość materiałów zawierających azbest zlokalizowana jest w obrębie Karbowo. Natomiast najmniej wyrobów azbestowych znajduje się w obrębie Gorczeniczka.

Zadanie zatytułowane „Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brodnica” jest działaniem cyklicznym, które Gmina Brodnica realizuje już od 2012 r.

W 2023 roku z terenu Gminy Brodnica zebrano oraz przetransportowano i zutylizowano 87,49 tony (w 2021 r. – 70,54 ton, w 2022 r. – 64,61 ton) wyrobów zawierających azbest. Całkowity koszt zadania wyniósł 40 336,47 zł i został w części (dotacja w kwocie 28 235,53 zł) sfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w ramach zadania pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest”.

H. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

1. Zadania własne w zakresie gospodarki wodociągowej Gmina Brodnica realizuje na podstawie uchwały Nr X/89/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 27 września 2019 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brodnica zmienionej uchwałą Nr XXIX/225/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brodnica.

Rozwój sieci wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych zaplanowano w wieloletnim programie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu gminy Brodnica na lata 2022 - 2026 zatwierdzonym uchwałą nr XXVII/202/21 Rady GMINY BRODNICA z dnia 16 września 2021 r. Wieloletni program rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych obejmuje planowany zakres usług wodociągowo – kanalizacyjnych, przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach wraz z nakładami inwestycyjnymi i sposobami finansowania inwestycji oraz przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz odprowadzanie ścieków. W dokumencie tym określono rzeczowy, czasowy i kosztowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych urządzeń wodociągowych w latach 2022 - 2026.

W 2023 roku w ramach realizacji przedmiotowego programu wykonano następujące zadania:

- a) zaprojektowano i wykonano remont istniejącej studni redukcyjnej na wodociągu w miejscowości Gorczeniczka, poprzez wymianę wyeksploatowanego reduktora ciśnienia wraz z armaturą odcinającą oraz naprawę komory studni. Zadanie to wykonano w celu stabilizacji ciśnienia wody we wsi Gorczeniczka. Koszt remontu wyniósł 62 597 zł;
- b) wykonano remont odcinka sieci kanalizacji sanitarnej o długości 106,9 metrów w miejscowości Niewierz. Wykonanie remontu było konieczne w związku z występującymi przeciwnospadkami uniemożliwiającymi prawidłowy odpływ ścieków. Na to zadanie wydatkowano 97 028 zł.

I. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica przyjęty został uchwałą nr XIX/103/16 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica” opracowanego w ramach projektu pn. „Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica”, nr POIS.09.03.00-00-390/13, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013.

W *Programie* wyznaczone zostały cele ekologiczne, kierunki działań oraz poszczególne, skonkretyzowane zadania ekologiczne. Szereg zapisów ma bezpośredni wpływ na wdrażanie gospodarki niskoemisyjnej w Gminie. W ramach celu 1 **Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych** zaplanowano realizację następujących zadań:

- wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych,
- promowanie nowych, małodopadowych technologii,

- wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających system ogrzewania z węglowego na bardziej ekologiczny,
- modernizacja kotłowni w obiektach komunalnych,
- budowa instalacji umożliwiającej wykorzystanie OZE.

W ramach celu 2 **Zapewnienie wysokiej jakości powietrza** planuje się wdrażanie niżej wymienionych rozwiązań:

- eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych,
- edukacja ekologiczna na temat wykorzystania proekologicznych środków energii oraz szkodliwości spalania odpadów,
- przebudowa i budowa dróg,
- przebudowa i budowa ścieżek pieszo-rowerowych.

W 2023 roku zrealizowano następujące zadania w zakresie gospodarki niskoemisyjnej:

- 1) Na podstawie uchwały nr XX/157/20 Rady Gminy Brodnica z dnia 14 grudnia 2020r. w sprawie określenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony powietrza z budżetu Gminy Brodnica, która reguluje zasady udzielania dotacji na kolejny okres tj. do 31.12.2023 r. kotłów na paliwo stałe i trwale zastąpić je przez nowe źródło ciepła. W 2023 roku przeznaczono w budżecie gminy Brodnica 105 000 zł na dotacje do wymiany źródła ciepła w domach mieszkańców gminy. Maksymalna kwota możliwej do uzyskania na ten cel dotacji wynosiła 3 500 zł. W związku z tym, w 2023 roku udzielono 30 dotacji na łączną kwotę 105 000 zł. 28 udzielonych dotacji (na łączną kwotę 98 000 zł) zostało wykorzystanych i rozliczonych, natomiast dwie dotacje zostały zwrócone do budżetu gminy, ponieważ wnioskujący nie wykonali planowanych zadań (nie wymienili pieców).
- 2) Wybudowano, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano różnymi technologiami łącznie 10 806 metrów asfaltowych dróg gminnych, 1 104 metry dróg z kostki betonowej i 15 240 metrów dróg gruntowych. Udzielono także innym samorządom dotacji na realizację inwestycji na drogach przebiegających przez teren gminy:
  - a) Województwu Kujawsko – Pomorskiemu 30 750 złotych dotacji na opracowanie dokumentacji technicznej budowy południowej obwodnicy Brodnicy (pokrycie kosztów opracowania map do celów projektowych oraz opracowanie projektów podziałów nieruchomości wg tabeli opracowań projektowych),
  - b) Gminie Miasta Brodnicy 1 000 000 złotych na wykonanie przebudowy drogi wraz z odwodnieniem w ulicy Półwiejskiej w Brodnica. Zakres prac na ulicy Półwiejskiej objął przebudowę 768 metrów drogi gminnej i polegał na wykonaniu nawierzchni ulicy z kostki betonowej wraz z podbudową, ograniczonej obustronnie krawężnikiem betonowym oraz budowę kanalizacji deszczowej.

J. Program ochrony środowiska

1. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brodnica na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” został przyjęty uchwałą nr VI/58/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 24 kwietnia 2019 r. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, niniejszy dokument zawiera cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program Ochrony Środowiska definiuje cele i zadania dla najbliższych 4 lat (2019-2022), opisuje monitoring realizacji Programu oraz prognozuje nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń Programu.

2. Jako nadrzędny cel programu określono „Zrównoważony rozwój Gminy Brodnica wpływający na wysoką jakość życia mieszkańców oraz zachowanie walorów przyrodniczych na terenie gminy”. Na

podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego Gminy, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

Tabela 29. Kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów interwencji

L.P.	OBSZAR INTERWENCJI	KIERUNKI INTERWENCJI
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	• Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy; • Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, zwłaszcza benzo(a)pirenu; • Poprawa efektywności energetycznej budynków; • Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej; • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	• Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	• Ograniczanie zagrożenia polami elektromagnetycznymi;
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	• Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych; • Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	• Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi; • Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	• Ograniczanie presji na wykorzystanie zasobów geologicznych złóż kopalin; • Zabezpieczenie przestrzenne obszarów pod kątem ochrony zasobów geologicznych złóż kopalin;
7.	GLEBY	• Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą;

L.P.	OBSZAR INTERWENCJI	KIERUNKI INTERWENCJI
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	• Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów; • Zapewnienie mieszkańcom możliwości segregowania odpadów komunalnych; • Likwidacja azbestu;
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	• Wzmocnienie systemu obszarów chronionych; • Promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki; • Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, • Ochrona lasów
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	• Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii; • Zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnych.

4. W ramach realizacji Programu w 2023 roku wykonano następujące zadania:

- udzielano dotacji na zastąpienie dotychczasowego źródła ciepła przez nowe źródło ciepła w postaci: ogrzewania gazowego; ogrzewania olejowego; ogrzewania paliwem stałym tj. kotłem na

paliwo stałe, w tym biomasę, spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe oraz na ogrzewanie pompą ciepła. W 2023 roku udzielono 30 dotacji na łączną kwotę 105 000 zł. 28 udzielonych dotacji (na łączną kwotę 98 000 zł) zostało wykorzystanych i rozliczonych, natomiast dwie dotacje zostały zwrócone do budżetu gminy, ponieważ wnioskujący nie wykonali planowanych zadań (nie wymienili pieców);

- wybudowano, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano łącznie 10 806 metrów asfaltowych dróg gminnych, 1 104 metry z kostki betonowej i 15 240 metrów dróg gruntowych;
- z budżetu Gminy Brodnica w 2023 roku dotacje na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków otrzymał 3 mieszkańców gminy na łączną kwotę 12 000 zł (po 4 000 zł);
- pomimo zaplanowanych środków na ten cel w 2023 r. na budowę przyłączy kanalizacyjnych nie został złożony ani jeden wniosek o udzielenie dotacji;
- w ramach organizowania selektywnej zbiórki odpadów oraz prowadzenia gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2023 roku usługi w zakresie odbierania i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych z terenu gminy Brodnica odbieranych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy obowiązywała umowa (zawarta na okres od 01.10.2021 r. do 30.09.2024 r.) z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych w Lipnie. Dane dotyczące rodzajów i ilości zebranych w 2022 i 2023 roku odpadów z terenu gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Informacja o odebranych i zebranych odpadach komunalnych w 2022 i 2023 r.

INFORMACJA O ODEBRANYCH I ZEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH			
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2022 r.	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2023 r.
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 984,86	1 903,00
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	439,58	398,74
15 01 07	Opakowania ze szkła	15,32	8,40
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	38,42	39,46
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	3,88	4,76
16 01 03	Zużyte opony	3,14	4,34
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	-	0,12
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	33,30	285,18
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	9,18	15,20
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	6,28	3,92
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	11,64	-
SUMA		2 815,60	2 663,12
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych		2 803,96	2 663,12
Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych		11,64	-
INFORMACJA O DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY/ZWIĄZKU MIĘDZYGMINNEGO PUNKTACH SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH			
Liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, funkcjonujących na terenie gminy/związku międzygminnego			
utworzonych samodzielnie przez gminę		utworzonych wspólnie z inną gminą lub gminami	
1		0	
Informacja o zebranych w PSZOK odpadach komunalnych			

Adres punktu	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2022r.	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2023r.
PSZOK Gorzienica	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,92	0,46
	16 01 03	Zużyte opony	0,80	2,30
	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,26	-
	20 01 11	Tekstylnia	0,44	-
	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,58	1,02
	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	4,90	4,56
SUMA			8,90	8,34

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych od podmiotów wpisanych od Rejestru Działalności Regulowanej oraz od podmiotów zbierających odpady.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologiczne przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach).

W 2023 roku w Gminie Brodnica:

- 1) łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi wyniosła 1034,43 ton [Mg] (w 2022 roku - 901,8320 ton);
- 2) łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wyniosła 2848,0050 ton [Mg] (w 2022 roku - 3009,2990 ton);
- 3) masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła wyniosła 177,8760 ton [Mg] (w 2022 roku - 191,1510 ton);
- 4) osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 39,25% (w 2022 roku - 29,9682 %).

Gmina Brodnica w 2023 r. osiągnęła wymagane rozporządzeniem poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku wszystkich frakcji odpadów. Podsumowując rok 2023 można stwierdzić, że priorytetowym zadaniem na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów, ale także zmniejszenia kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Brodnica.

K. Gminny program wspierania rodziny

1. Cele Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 został ustanowiony uchwałą Nr XXIX/231/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Brodnica na lata 2022-2024. Jest strategicznym dokumentem Gminy Brodnica, mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne. Koordynatorem programu jest Wójt Gminy Brodnica. Realizatorami programu są gminne jednostki organizacyjne, w szczególności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz stowarzyszenia realizujące zadania na rzecz wspierania rodziny, samorządy terytorialne, którym

gmina może udzielić dotacji celowej lub współpracować na zasadzie wzajemnej korzyści. Program adresowany jest do rodzin z dziećmi, które borykają się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. Celem Programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

2. Realizacja Programu w 2023 roku przedstawiona jest w poniższej tabeli zawierającej omówienie sposobu realizacji zadań służących do osiągnięcia celu głównego na podstawie mierników określonych w Programie.

Tabela 31. Realizacja Programu

Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej	
Ad.1.1. Stwarzanie warunków do powstawania rodzin wspierających	W ramach pracy socjalnej przeprowadzono rozmowy z 240 rodzinami w celu wspierania innych rodzin między innymi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, pomocy edukacyjnej i pomocy w wypełnianiu dokumentacji do ZUS, KRUS, PZON.
Ad.1.2. Wspieranie rodzin niezaradnych przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych	Szczegółnej pomocy wymagało 20 rodzin. Były one objęte wsparciem asystenta rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi świadczącymi pracę socjalną. Wsparcie realizowane było głównie przez udzielanie informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych.
Ad.1.3. Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii	Realizacja zadań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii prowadzona była w postaci programu uchwalonego przez Radę Gminy Brodnica Uchwałą nr XXXI/244/22 z dnia 30 marca 2022 r., w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brodnica na lata 2022 - 2024. Zrealizowano następujące programy profilaktyczne: 1. W zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych: a) Ogólnopolska Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” dla uczniów szkół podstawowych; b) programy profilaktyczne: - „Odpowiedzialny kierowca”, „Alkohol niszczy”, „Smart”, - w okresie I-II oraz VI-VII 2023 r. uczniowie szkół podstawowych (od 60 do 80 osób) uczestniczyli w sześciu grupach (w Szabdzie dwie grupy, Gorczenicy, Gortatowie, Cielętach i Szczuce) opiekuńczo – wychowawczych z programem profilaktycznym zorganizowanym w ramach kampanii edukacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania, - dzieci szkolne uczestniczące w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” wzięły udział w konkursach ogólnopolskich – 7 otrzymało wyróżnienia. 2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii: - realizacja materiału w sześciu grupach opiekuńczo – wychowawczych z programem profilaktycznym „Narkotyki? To mnie nie kręci!” 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrywała 8 wniosków z prośbą o zastosowanie leczenia odwykowego, z czego 7 osób wyraziło chęć podjęcia dobrowolnego leczenia w Poradni Odwykowej w Brodnicy a jedna sprawa jest w toku.
Ad.1.4. Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców	Pracownicy GOPS na bieżąco informowali rodziny o możliwości skorzystania z nieodpłatnych porad prawnych udzielanych w Starostwie Powiatowym w Brodnicy oraz o nieodpłatnej pomocy specjalistycznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Poradni Rodzinnej, Ośrodka Terapii i Rozwoju Osobistego oraz Centrum Psychologii i Psychiatrii w Brodnicy.
Ad.1.5. Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin wymagających wsparcia	Zadanie realizowano w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brodnica na lata 2022-2024 i zawartego porozumienia z Gminą Miasta Brodnica realizowanego przez Dział Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy. W zakresie poradnictwa rodzinnego udzielono 104 porady.
Ad.1.6. Promowanie rodzinnej integracji	W ramach integracji osób i rodzin podczas 2023 roku w wielu miejscowościach gminy Brodnica odbyło się 19 różnego rodzaju spotkań, pikników integracyjnych,

	tradycyjnych obchodów. Były to popularne w ostatnich latach pikniki rodzinne, organizowane najczęściej z okazji Dnia Dziecka, Dzień Seniora, Dożynki sołeckie, Dzień Ziemiaka, „Andrzejkki” oraz grudniowe spotkania Mikołajkowe organizowane w wielu sołectwach .
Ad.1.7. Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	Pracownicy GOPS, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych uczestniczyli w 24 specjalistycznych szkoleniach.
Ad. 1.8. Pomoc w ramach asystentury	Pracą asystenta rodziny w 2023 roku objętych było 20 rodzin. W ustalonych indywidualnych planach pracy z rodzinami głównie przyjmowano pod uwagę następujące działania do realizacji: podnoszenie kompetencji rodzicielskich i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, aktywizację społeczną, niwelowanie przemocy w rodzinie, podnoszenie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego wydatkowania pieniędzy, utrzymywanie porządku i czystości; monitorowano sytuację zdrowotną rodziny, sytuację edukacji dzieci w szkole i w domu, podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz aktywizacji zawodowej rodziców.
Cel szczegółowy 2: Rozpoznawanie i profesjonalna ocena zagrożeń dobra rodziny w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym	
Ad.2.1. Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	W objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023 roku dwudziestu rodzinach występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc, uzależnienia, brak aktywizacji zawodowej i społecznej, zaniedbania w kwestii zdrowia, realizowania obowiązku szkolnego. Rodziny te miały problem z prawidłowym prowadzeniem gospodarstwa domowego w tym również racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.
Ad.2.2. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem odbywało się poprzez wsparcie asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym. Nawiązano współpracę z kuratela sądową, miejscową szkołą, poradnictwem specjalistycznym. Częstotliwość kontaktów z daną rodziną była zależna od potrzeby. Po zakończonej pracy z rodziną z uwagi na osiągnięte cele rodzina jeszcze przez 3 miesiące była objęta monitoringiem asystenta rodziny, natomiast w przypadku zakończenia pracy z rodziną z uwagi na brak efektów we współpracy, zmianę formy pomocy na inną monitorował pracownik socjalny z danego terenu. W sytuacji zmiany miejsca zamieszkania rodziny poza teren naszej gminy informowany był właściwy ośrodek pomocy społecznej.
Ad.2.3. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna) dla rodzin wymagających wsparcia	Konsultacje i poradnictwo rodzinne udzielane było rodzinom przez Dział Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy ramach zawartego porozumienia z Gminą Miasta Brodnica. W całym minionym roku mieszkańcy gminy Brodnica skorzystali z 325 wizyt, w tym m.in. w zakresie porad prawnych, terapeutycznych, konsultacji psychologiczno – pedagogicznych, porad dotyczących uzależnienia od alkoholu, narkotyków i przemocy w rodzinie.
Ad.2.4. Prowadzenie terapii i mediacje	Poradnictwo Rodzinne objęło terapią 86 osób oraz rozmową wspierającą 106 osób z terenu Gminy Brodnica.
Ad. 2.5. Asystentura	W 2023 roku 20 rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny, z tego 14 rodzin było zobowiązanych do współpracy przez sąd. Z 9 rodzinami zakończono współpracę, w tym: w 2 rodzinach z uwagi na osiągnięte cele, w 4 rodzinach z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania oraz z 2 rodzinami z uwagi na brak chęci do współpracy oraz z 1 rodziną z uwagi na brak efektów. Zgodnie z postanowieniem sądu 1 dziecko trafiło do pieczy zastępczej. Ogółem 6 dzieci z rodzin współpracujących przebywało w pieczy zastępczej, a w 3 rodzinach (4 dzieci) istniało realne zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Problemy w rodzinach głównie wynikały z niskich kompetencji rodzicielskich, braku umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, niezaradności życiowej oraz przemocy i uzależnień.
Cel szczegółowy 3: Zapewnienie bezpieczeństwa dziecka i rodziny	
Ad.3.1. Rozpoznawanie i monitoring w zakresie zapewnienia pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem	Na podstawie złożonych wniosków i bazy danych GOPS w 2023 roku, w 216 rodzinach występowała trudna sytuacja finansowa, rodzinna lub zdrowotna. Po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych powyższe rodziny zostały objęte pomocą finansową (zasiłki stałe, okresowe, celowe) oraz niefinansową (pomoc w formie dożywiania, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Ponadto 31 rodzin zostało objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej.

	W 2023 r. udzielono najbardziej potrzebującym rodzinom pomocy w ramach zawartego porozumienia o współpracy z Brodnickim Centrum Caritas, tj. 63 rodziny (185 osób w rodzinach) otrzymało nieodpłatną pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego „FEAD” na lata 2014-2020. Monitoring otrzymanej pomocy odbywał się wrywkowo poprzez wizyty w rodzinach pracowników socjalnych i sprawdzanie celowości przyznanej pomocy.
Ad.3.2. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych i prowadzenia pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz pracy asystenta rodziny monitorowano sytuacje zdrowotną dzieci i konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia prawidłowej opieki zdrowotnej i konsultacji lekarskiej. Asystent rodziny w 10 rodzinach, w których dzieci pozostawały pod opieką rodziców podejmował działania w kwestii szczególnego monitorowania stanu zdrowia dzieci, poprzez rejestrację do specjalistów, na konsultacje lekarskie i specjalistyczne. W większości przypadków zły stan zdrowia dzieci wynikał z zaburzeń rozwojowych, 9 dzieci wymagało konsultacji psychiatrycznej.
Ad.3.3. Organizowanie różnorodnych zajęć i imprez okolicznościowych dla dzieci z rodzin przejawiających trudności w funkcjonowaniu	Dzieci korzystały z możliwości uczestnictwa w różnego rodzaju projektach i zajęciach z zakresu sportu, kultury i w różnych formach wypoczynku letniego czy też zajęciach terapeutycznych realizowanych przez organizacje korzystające z dotacji w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2023 r. np. warsztatów, obozów sportowych, harcerskich, wyjazdów edukacyjno – integracyjnych, kolonii i wycieczek ale także inicjatyw lokalnych realizowanych w różnych miejscowościach naszej gminy. W 2023 roku zorganizowano i przeprowadzono łącznie 24 projekty tego rodzaju.
Ad.3.4. Skierowanie i finansowanie pobytu dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Wsparciem objęto 11 rodzin poprzez umieszczenie i finansowanie pobytu 5 dzieci w Domu Dziecka, 3 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka, 4 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz 10 dzieci w rodzinie zastępczej.

L. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024

1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany w 2023 roku przyjęty został uchwałą nr XXXI/244/22 Rady Gminy Brodnica z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024XX/163/20. określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Elementem gminnego programu są także zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Jednocześnie zawężono zakres tych działań do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej. Program opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Wśród pięciu celów operacyjnych wyszczególniono również profilaktykę uzależnień, w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom: od tytoniu (nikotyny), od alkoholu, od zachowań (uzależnienia behawioralne) oraz od narkotyków.

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, wsparcie osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego. Cele szczegółowe:

- 1) opóźnianie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, nikotynowej, w tym wzrost świadomości społecznej w obszarze różnego rodzaju uzależnień (w tym behawioralnych);
- 2) pomoc osobom i rodzinom zmagającym się problemami wywołanymi używaniem środków psychoaktywnych (zarówno przez dzieci jak i osoby dorosłe), wsparcie w sytuacji kryzysu i bezradności;
- 3) udzielanie pomocy osobom uzależnionym w procesie zdrowienia;
- 4) ograniczanie dostępności substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej.

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Wójt Gminy Brodnica sporządza każdego roku:

- raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport (zgodnie z art. 4¹ ust. 2b cytowanej ustawy);
- informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom) i przesyła ją do Centrum w wyznaczonym terminie po roku, którego dotyczy informacja (zgodnie z art. 4¹ ust. 2c cytowanej ustawy).

W wyniku podjętych działań przez realizatorów i partnerów działań w roku 2023 udzielono osobom i rodzinom z powyższym problemem wszechstronnej i różnorodnej pomocy. Nastąpił wzrost świadomości społeczeństwa na temat przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz różnego rodzaju innych uzależnień (behawioralnych). Podniósł się ogólny poziom wiedzy w powyższym zakresie wśród mieszkańców gminy Brodnica, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Niestety nadal jest spora liczba osób spożywających alkohol oraz mająca problem z różnego rodzaju innymi uzależnieniami i dlatego też tak istotne jest podejmowanie wszechstronnych działań mających na celu zapobieganie, wykrywanie i leczenie. Działania w powyższym zakresie są kontynuowane w roku 2024.

Szczegółowy Raport z wykonania w roku 2023 gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efekty jego realizacji jako odrębne opracowanie został sporządzony i złożony do Rady Gminy Brodnica w dniu 15 maja 2023 r. Jednakże wiele informacji o działaniach i efektach działalności profilaktycznej podejmowanych w tym zakresie w gminie Brodnica zostało wymienionych w kilku miejscach przedmiotowego Raportu m.in. w Informacjach ogólnych - rozdział G. Zdrowie, w Informacjach o realizacji polityk, programów i strategii – A.2. Stan realizacji Strategii oraz K.2. Realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Ł. Program współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 r.

Program ten został przyjęty uchwałą nr XXXV/276/22 w dniu 18 listopada 2022 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 r. Jako priorytet określono w programie realizację zadań w sferach zadań publicznych określonych w ustawie, tj. w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, wypoczynku dzieci i młodzieży, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

W 2023 r. ogólna kwota ujęta w budżecie gminy na realizację zadań przez organizacje pozarządowe wyniosła 120 000 zł. Współpraca o charakterze finansowym z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego polegała na zleceniu zadań w formie wsparcia takiego zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji. Zlecenie zadań odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert ogłoszonych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego. Na ogłoszone cztery konkursy wpłynęło 26 ofert od 16 organizacji pozarządowych. Na 26 złożonych ofert wszystkie rozpatrzono pozytywnie. Niestety dwie organizacje zrezygnowały z realizacji zadań. Po dokonaniu korekt kosztorysów przez organizacje, zawarto umowy o przyznaniu dotacji na realizację poszczególnych zadań. Łączna wysokość środków przekazanych organizacjom po przeprowadzeniu konkursów wyniosła 111 740 zł, z tego przyznano: na zadania z zakresu kultury fizycznej 45 000 zł (zrealizowano 42 000,00 zł), wypoczynek dzieci i młodzieży 31 740 zł (zrealizowano 31 740 zł), na kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego 30 000 zł (zrealizowano 30 000 zł) oraz na działalność na rzecz osób niepełnosprawnych 5.000,00 zł (zrealizowano 5.000,00 zł).

Najwięcej beneficjentów wzięło udział w zadaniach (8 projektów, 520 uczestników) z zakresu ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez organizację konkursów i innych form służących rozwojowi działalności kulturalnej, następnie (12 projektów, 405 uczestników) z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, polegających na organizacji różnorodnych zajęć rekreacyjno-sportowych w zakresie wielu dyscyplin sportowych, w dalszej kolejności w zakresie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (3 zadania i 100 uczestników) a także w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizację warsztatów terapeutycznych dla dzieci niepełnosprawnych (1 zadanie dla 10 uczestników).

Poniższa tabela przedstawia wskaźnik ewaluacji programu współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w latach 2020-2023.

Tabela 34. Wskaźniki ewaluacji programu współpracy

Lp.	Wskaźnik ewaluacji	2020	2021	2022	2023
1	Liczba otwartych konkursów ofert	4	4	4	4
2	Liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert	29	23	25	26
3	Liczba umów zawartych na realizację zadania publicznego w ramach otwartych konkursów ofert	29	23	24	25
4	Liczba ofert złożonych w trybie pozakonkursowym	1	0	0	0
5	Liczba umów zawartych na realizację zadania publicznego w ramach trybu pozakonkursowego	1	0	0	0
6	Wysokość wykorzystanej dotacji w ramach otwartych konkursów ofert w złotych	63.915,19	109.900,00	119.728,00	108.740,00
7	Wysokość wykorzystanej dotacji w trybie pozakonkursowym w złotych	5.000,00	0	0	0
8	Liczba beneficjentów realizowanych zadań ogółem	427	644	780	1035
	w tym:				
	w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	25	10	10	10
	upowszechnianie kultury fizycznej	173	365	276	405
	wypoczynek dzieci i młodzieży	101	138	138	100
	zadania z zakresu kultury, sztuki,	128	131	359	520

		ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	(w zakresie zadań on-line konkursy i filmy opublikowano na kanale YouTube i Facebooku)	filmy opublikowane na kanale YouTube		

Na podstawie podanych powyżej danych zauważyć można, iż w 2023 r. wzrosła w stosunku do 2022 roku łączna (do 26) liczba ofert w otwartych konkursach i co najważniejsze z 780 do 1035 osób, liczba beneficjentów realizowanych zadań.

Cele założone w Programie współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi w 2023 r. zostały zrealizowane. Współpraca ta odbywała się na wielu płaszczyznach i dotyczyła różnych sfer pożytku publicznego. Gmina Brodnica wsparła zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe do wysokości 90% ich wartości. Organizacje pozarządowe natomiast wniosły wkład w realizację swoich projektów w postaci własnych środków finansowych, środków pozyskanych z innych źródeł, a także pracy członków organizacji. Podejmowane działania w znacznym stopniu przyczyniły się do nawiązania pozytywnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a lokalnym samorządem. Pozwoliło to na aktywizację lokalnej społeczności oraz przyczyniło się do poprawy jakości życia mieszkańców naszej Gminy.

VI. Realizacja uchwał rady gminy/miasta

A. Omówienie ogólne

Rada Gminy Brodnica w roku 2023 podjęła 63 uchwały, z czego:

- 22 uchwały objęte były nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy,
- 35 uchwał podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

B. Stwierdzenia nieważności uchwał przez organy nadzoru lub sądy administracyjne

1. W 2023 roku prowadzono korespondencję z Regionalną Izbą Obrachunkową w Bydgoszczy Zespół w Toruniu w ramach jej działalności nadzorczej nad uchwałami podejmowanymi przez organy jednostek samorządu terytorialnego uchwały Nr XXXVII/285/23 Rady Gminy Brodnica z dnia 27 stycznia 2023r. w sprawie określenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony powietrza z budżetu Gminy Brodnica. W wyniku uzgodnień z RIO budzący zastrzeżenia zapis w § 5 ust. 2 ww. uchwały (wyrażenie „między innymi”) został wykreślony. Na sesji w dniu 16 marca 2023 r. Rada Gminy Brodnica podjęła uchwałę nr XXXVIII/292/23 o zmianie uchwały w sprawie określenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony powietrza z budżetu Gminy Brodnica.

2. Wojewoda Kujawsko – Pomorski trzykrotnie w 2023 r. zawiadamiał Wójta Gminy Brodnica w wszczęciu postępowań nadzorczych w sprawie stwierdzenia nieważności uchwał:

1) Zawiadomienie z dnia 6 kwietnia 2023r. dotyczyło zapisu § 18 ust. 5 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brodnica przyjętego uchwałą Nr XXXVIII/295/23 Rady

Gminy Brodnica z dnia 16 marca 2023 r. o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brodnica wprowadzonego z uwagi na nałożony na Wójta ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obowiązek sporządzania sprawozdania dotyczącego gospodarowania nieczystościami ciekłymi oraz obowiązek wykonywania kontroli. W wyniku dostosowania się do wytycznych Wojewody przygotowano uchwałę zmieniającą Regulamin, przyjętą uchwałą nr XXXIX/299/23 Rady Gminy Brodnica z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brodnica.

2) W odpowiedzi na zawiadomienie Wojewody z dnia 4 sierpnia 2023 r. o wszczęciu postępowania nadzorczego w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr XLI/308/2023 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Brodnicy przygotowano projekt zmiany przedmiotowej uchwały w którym dokonano zmian polegających na uchyleniu zapisów § 2 ust. 6 – 10 kwestionowanych przez organ nadzoru. Zmiana, o której mowa została przyjęta uchwałą nr XLII/317/23 Rady Gminy Brodnica z dnia 8 września 2023 r. o zmianie uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Brodnicy.

3) Zawiadomieniem z dnia 8 grudnia 2023 r. Wojewoda Kujawsko – Pomorski wszczął postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr XLIV/328/2023 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla Radnych Rady Gminy Brodnica. W odpowiedzi na zawiadomienie w dniu 15 grudnia 2023 r. została podjęta przez Radę Gminy Brodnica Uchwała Nr XLVI/346/23 w sprawie ustalenia diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla radnych Rady Gminy Brodnica, w której doprecyzowano i zmieniono zapisy § 1 i § 2 ww. uchwały zgodnie z określonymi wytycznymi Wojewody.

3. Prokuratura Rejonowa w Brodnicy nie prowadziła w 2023 roku postępowań związanych z badaniem uchwał Rady Gminy Brodnica.

VII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

1. Porozumienia i umowy między samorządowe

1) Na podstawie porozumienia z 26 października 2018 r. zawartego z Gminą Miasta Brodnicy w sprawie dofinansowania inwestycji drogowych oraz bieżącego utrzymania niektórych dróg miejskich w roku 2023 z budżetu Gminy Brodnica udzielono 1 000 000 zł dotacji, która została przeznaczona na wykonanie przebudowy 768 metrów drogi wraz z odwodnieniem w ulicy Półwiejskiej w Brodnicy.

2) Od marca 2021 r. Gmina Brodnica jest członkiem zawiązanego w listopadzie 2020 r. regionalnego Partnerstwa „Wspieramy rozwój naszych małych ojczyzn”, które obecnie tworzą Gmina Bobrowo, Gmina Brodnica, Gmina Brzozie, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Gmina Osiek, Gmina Wąpielsk, Gmina Zbiczno oraz Powiat Brodnicki. Samorządy te wspólnie uczestniczyły w pilotażowym projekcie „Centrum Wsparcia Doradczego” dotyczącym wypracowania wspólnych rozwiązań i realizacji wspólnych inwestycji, którego jednym z efektów

było wypracowanie przy pomocy ekspertów wspólnej strategii terytorialnej wraz z pakietem tzw. projektów kluczowych. Projekt miał na celu wzmocnić długofalową współpracę gmin z myślą o rozwoju społecznym i gospodarczym tego obszaru oraz wzmocnieniu rozpoznawalności tego miejsca. W 2022 roku Partnerstwo zdecydowało się na udział w kolejnym programie realizowanym przez Centrum Wsparcia Doradczego pn. „Centrum Wsparcia Doradczego (CWD) Plus” współfinansowanym w 85% ze środków Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz w 15% z budżetu państwa. W tym czasie odbyło się kilka spotkań Rady Partnerstwa składającej się z włodarzy gmin wchodzących w skład partnerstwa oraz (głównie on- line) spotkań grupy roboczej. Tematem spotkań było omówienie postępów i efektów pracy Partnerstwa, na podstawie przyjętego planu działania, który obejmuje identyfikację celów, wskazanie działań, jak i harmonogram partnerstwa do czerwca 2023 roku w ramach programu CWD+. W czerwcu 2023 roku Partnerstwo zakończyło działanie.

3) Od dnia 4 października 2021 r. Gmina Brodnica jest Stroną Porozumienia w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy zawartego przez Powiat Brodnicki i wszystkie samorządy położone na terenie naszego powiatu. Zawierając porozumienie powiat i gminy powierzyły Gminie Zbiczno, jako Liderowi Porozumienia opracowanie Strategii Terytorialnej na rzecz wspólnej realizacji Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy w celu realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, jej realizację i wdrożenie. Udział w OPPT ma na celu umożliwienie Gminie Brodnica korzystanie ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. W 2023 roku trwały prace związane ze sporządzaniem i uzgadnianiem z Urzędem Marszałkowskim Strategii OPPT – dokumentu niezbędnego do ubiegania się o dofinansowanie z FEEdKP i zawierającego m.in. listę projektów, jakie gminy mają zamiar zrealizować w nowej perspektywie finansowej UE.

4) Dnia 23.11.2021 r. podpisano porozumienia w sprawie przygotowania do realizacji (wykonanie dokumentacji projektowej) przez Województwo Kujawsko - Pomorskie inwestycji pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy”. Zgodnie z przyjętymi ustaleniami każdy z partnerów (Województwo Kujawsko - Pomorskie, Powiat Brodnicki, Gmina Miasta Brodnicy oraz Gmina Brodnica) zobowiązał się do zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 25% kosztów całkowitych zadania. Realizacja przedmiotowej inwestycji ma na celu połączenie dróg wojewódzkich nr 560 do Rypina i nr 544 do Lidzbarka, co pozwoli na ominięcie centrum miasta Brodnicy, umożliwi wyprowadzenie z niego tranzytu. W 2023 roku na podstawie zawartej z Województwem umowy dotacji zarezerwowano w budżecie gminy Brodnica środki w wysokości 154 058 zł na aktualizację dokumentacji technicznej budowy obwodnicy. W związku z przedłużającymi się pracami projektowymi ostatecznie Województwo skorzystało z 30 750 zł dotacji. Środki te zostały wykorzystane na pokrycie kosztów opracowania map do celów projektowych oraz opracowanie projektów podziałów nieruchomości wg tabeli opracowań projektowych.

2. Stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego

W 2023 roku Gmina Brodnica była członkiem następujących związków i stowarzyszeń zrzeszających m.in. samorządy:

- 1) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej - to największa ogólnopolska organizacja skupiająca gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Podstawowym celem Związku jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska. Wspólne działania za pośrednictwem Związku pomagają w sposób zorganizowany walczyć o interesy członków. Działania ZGW RP dotyczą zarówno negocjacji z Rządem, konsultacji w Parlamencie, wymiany doświadczeń pomiędzy członkami, jak i działań w celu gospodarczego i kulturalnego rozwoju gmin wiejskich. Obecnie członkami Związku Gmin Wiejskich RP są 644 gminy z całego kraju. W 2023 r. Wójt Gminy Brodnica wziął udział w Kongresie Gmin Wiejskich w Jachrance w dniach 27-28.11.2023 r.
- 2) Stowarzyszenie Miast, Gmin i Powiatów Dorzecza Drwęcy - obejmuje swoim działaniem obszar dorzecza rzeki Drwęcy oraz zlewni rzeki Drwęcy. Stowarzyszenie ma na celu m.in. wspieranie i inicjowanie działań gmin, miast i powiatów, leżących w dorzeczu rzeki Drwęcy i jej dopływów na rzecz rozwoju kulturalnego i gospodarczego tego obszaru, podejmowanie działań na rzecz rozwoju demokracji lokalnej, pobudzania aktywności społecznej, działania na rzecz zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń i odpadów na obszarze dorzecza Drwęcy oraz proekologicznego ich zagospodarowania, propagowanie rolnictwa ekologicznego oraz rozwoju eko- i agroturystyki, podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska lokalnego oraz wspieranie i prowadzenie wspólnych inicjatyw gospodarczych, mających wpływ na rozwój gmin, miast i powiatów leżących nad rzeką Drwęcą (w jej dorzeczu oraz jej zlewni). Obecnie do Stowarzyszenia należą: Miasto Brodnica, Gmina Brodnica, Powiat Brodnicki, Gmina Brzozie, Gmina Kurzętnik, Gmina Lubawa, Miasto Nowe Miasto Lubawskie, Powiat Nowomiejski, Gmina Ostróda, Miasto Toruń, Gmina Zbiczno, Gmina Grodziczno i Powiat Golubsko-Dobrzyński. W roku sprawozdawczym Wójt Gminy Brodnica uczestniczył w Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 03.03.2023 r.
- 3) Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie” - powstało w celu zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez poprawę jakości życia mieszkańców w wyniku zróżnicowania działalności gospodarczej, poprawę infrastruktury technicznej, stworzeniu produktu sprzedawanego pod wspólną marką przez grupę ludzi i przedstawicieli gmin: Bartniczka, Bobrowo, Brodnica, Brzozie, Jabłonowo Pomorskie, Zbiczno, zainteresowanych wspólnym działaniem. W roku 2015 do Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie” przystąpiły trzy kolejne gminy: Górzno, Osiek i Świdziebnia, które wyraziły wolę i chęć realizacji założeń nowej LSR na lata 2014-2020 razem z sześcioma pozostałymi gminami. W 2023 roku Wójt Gminy Brodnica uczestniczył w pięciu Walnych Zebraniach Członków LGD w dniach: 30.01.2023 r., 29.03.2023 r., 15.05.2023 r., 06.07.2023 r. i 09.10.2023 r.

3. Udział wójta w różnych ciałach lokalnych (powiatowych) i regionalnych

Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko – Pomorskiego - został powołany do życia 31 sierpnia 2007 roku jako forum wymiany doświadczeń oraz wypracowania opinii i stanowisk w sprawach dotyczących gmin wiejskich. Jego członkami (ponad 100) są wójtowie gmin wiejskich i burmistrzowie gmin miejsko-wiejskich. Konwent Wójtów to okazja do wymiany doświadczeń, ale i dyskusji na temat problemów na terenach gmin i powiatów. Celem jest lepsza współpraca i wspieranie lokalnych inicjatyw. W 2023 roku Wójt Gminy Brodnica wziął udział w trzech posiedzeniach Konwentu Wójtów.

VIII. Inne działania prowadzone w 2023 roku

A. Realizacja inwestycji

Budżet Gminy Brodnica na rok 2023 zakładał wydatki inwestycyjne w wysokości 26 803 187,00 zł. W trakcie realizacji zadań inwestycyjnych wydano kwotę 15 544 650,55 zł. Różnica między planem a wykonaniem wynika głównie z niewykonania trzech wydatków majątkowych, są to:

- objęcie udziałów w spółce Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN Kujawy i Pomorze spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W grudniu 2023 roku wpłynęła na konto bankowe Gminy Brodnica kwota 3 000 000 zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na objęcie udziałów w/w spółce. Do końca roku nie udało się zawiązać spółki w związku z tym nie wydatkowano środków na objęcie udziałów. Prace organizacyjne w związku z powołaniem spółki są kontynuowane w kolejnym roku - w dniu 27 marca 2024 r. wraz z 7 gminami oraz KZN zawarto umowę spółki (w formie aktu notarialnego) a 23 kwietnia br. przekazano środki stanowiące wkład pieniężny na objęcie udziałów w SIM;

- Miejsca rekreacyjne na terenie Gminy Brodnica (Bieżnie, boiska, wiaty). W wyniku postępowania przetargowego zostało wyłonionych dwóch wykonawców. Jeden wykonał zadanie budowy boisk w Karbowie zgodnie w terminie umownym i zadanie zostało odebrane i opłacone w roku 2023. Na budowę kompleksów sportowych w Szabdzie i Szczuce najkorzystniejszą ofertę złożył inny wykonawca, z którym została podpisana umowa 16 maja 2023 roku z przewidywanym zakończeniem zadania w ciągu sześciu miesięcy od dnia jej podpisania. W tym czasie wykonawca wykonał około 70% robót w miejscowości Szabda oraz około 30 % robót w miejscowości Szczuka, nie dotrzymując umówionego terminu zakończenia inwestycji. Prace są kontynuowane w 2024 roku.

- Budowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy - w ramach przewidzianych środków zaplanowano budowę kablowych linii oświetlenia ulicznego w Szczuce, Karbowie i Cielętach, na łącznie 75 punktów oświetleniowych. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego z uwagi na przedłużającą się procedurę uzgodnienia dokumentacji przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy wszczęto w październiku 2023 r. Planowany termin wykonania zadania wynosił 45 dni od dnia podpisania umowy, co spotkało się z uwagami ze strony wykonawców, którzy podnosili, że ze względu na koniec roku i związane z tym zaangażowanie w inne, wcześniej zlecone zadania, będzie miało negatywny wpływ na wysokość zaoferowanej ceny. Zadecydowano o przedłużeniu terminu na wykonanie zadania do 140 dni (biorąc po uwagę rozpoczynający się okres zimowy), a więc jego zakończenie przypada w 2024 r.

Wydatki były ponoszone między innymi na niżej wymienione zadania inwestycyjne, których realizacja wygląda następująco:

1. Budowa sieci wodociągowych na terenie Gminy Brodnica. W 2023 roku w ramach środków na zadania związane z sieciami wodociągowymi zaprojektowano i wykonano remont istniejącej studni redukcyjnej na wodociągu w miejscowości Gorczeniczka, poprzez wymianę wyeksploatowanego reduktora ciśnienia wraz z armaturą odcinającą oraz naprawę komory studni. Zadanie to wykonano w celu stabilizacji ciśnienia wody we wsi Gorczeniczka. Koszt remontu wyniósł 62 597 zł.

2. Zakup samochodu dostawczego na potrzeby gospodarki wodno-ściekowej. W 2023 roku zakupiono nowy samochód dostawczy przeznaczony na potrzeby gospodarki wodno-ściekowej gminy Brodnica. Zakupione auto - Opel Movano Furgon odebrany został 9 października 2023 r. z salonu samochodowego w Toruniu i posiada następujące parametry:

- pojemność silnika - 2.2 diesel 165 KM
- emisja spalin - Euro 6
- masa własna - 1960 kg
- dopuszczalna ładowność - 1540 kg
- dopuszczalna masa całkowita - 3500 kg.

3. Budowa sieci kanalizacyjnych na terenie Gminy Brodnica.

W 2023 roku wykonano remont odcinka sieci kanalizacji sanitarnej o długości 106,9 metrów w miejscowości Niewierz. Wykonanie remontu było konieczne w związku z występującymi przeciwnospadkami uniemożliwiającymi prawidłowy odpływ ścieków. Na realizację tego zadania wydatkowano 97 028 złotych.

4. Dotacje na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Brodnica.

Z budżetu Gminy Brodnica na 2023 rok wnioski złożyło i dotacje na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków otrzymało 3 mieszkańców gminy na łączną kwotę 12 000 zł (po 4 000 zł każdy), natomiast na budowę przyłączy kanalizacyjnych nie został złożony ani jeden wniosek o udzielenie dotacji. Udzielone w ubiegłym roku dotacje zostały wykorzystane i rozliczone w całości.

5. Modernizacja/przebudowa nawierzchni dróg gminnych/osiedlowych w Gminie Brodnica.

W ramach zaplanowanego w budżecie gminy na 2023 rok zadania przebudowano drogi na osiedlu domów jednorodzinnych w Kominach: ul. Kruczą, Żurawią, Słowikową, Bocianią i Kanarkową o łącznej długości 1.604 metrów. Na ulicy Słowikowej wykonano jezdnię o szerokości 5 metrów z mieszanki mineralno – asfaltowej, natomiast na pozostałych ulicach jednie z kostki brukowej. Przy drogach wybudowano jednostronne chodniki (o szerokości 2 metrów), zjazdy i dojścia do posesji również z kostki brukowej. Zadanie obejmowało także budowę na osiedlu kanalizacji deszczowej o łącznej długości 1.172 metrów oraz wykonanie oznakowania pionowego. Na wykonanie modernizacji dróg w Kominach wydatkowano w 2023 roku łącznie 4 186 312,47 złotych, w tym aż 3 069 754 zł to łączna kwota dotacji pozyskanych z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

6. Spryski na terenie Gminy Brodnica (Kruszynki, Podgórz, Mszano, Szymkowo Moczadła)

W 2023 roku w ramach tego zadania inwestycyjnego wykonano czterokrotne powierzchniowe utrwalenie emulsją asfaltową średniorozpadową i kruszywami łamanymi sześciu następujących dróg gminnych:

- drogi nr 080513C w miejscowości Kruszynki o szerokości 4,5 metra na dwóch odcinkach o łącznej długości 2 030 metrów;

- drogi nr 080521C położonej w miejscowościach Mszano i Szabda, o szerokości 5 metrów na odcinku o długości 860 metrów;
- drogi nr 080592C - ul. Śliwkowej w Podgórzu o szerokości 4,5 metra i długości 955 metrów;
- drogi nr 080593C - ul. Orzechowej w Podgórzu o szerokości 4 metrów i długości 360 metrów;
- drogi nr 080543C położonej w Gortatowie i Szymkowie o szerokości 4,5 metra i długości 1 490 metrów;
- drogi nr 080598C w Moczadłach o szerokości 4 metrów i długości 738 metrów.

Zadanie dzięki któremu mamy aż 6 433 metrów dróg gminnych z nową nawierzchnią, obejmowało także wykonanie przy drogach poboczy z kruszywa łamanego oraz ustawienie oznakowania pionowego. Realizacja zadania kosztowała łącznie 2 691 962,16 złotych, w tym 1 960 000 zł dofinansowania pozyskano z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych III edycja.

7. Modernizacja dróg gminnych w Szymkowie, Mszanie i Kruszynkach. W 2023 roku w ramach tego zadania inwestycyjnego wykonano modernizację łącznie 3 012 metrów dróg gminnych w trzech miejscowościach:

- w Szymkowie przebudowano drogę gminną nr 080502C – wykonano na niej jezdnię o szerokości od 4,5 do 5 metrów i długości 1.023 metrów,
- w Kruszynkach przebudowano drogę gminną nr 080513C – powstała na niej jezdnia o szerokości od 4,5 do 6,6 metra i o długości 1.020 metrów (w tym 48 metrów na terenie zamkniętym PKP),
- w Mszanie przebudowano drogę gminną nr 080521C, gdzie powstała jezdnia o szerokości od 5 do 6 metrów i długości 969 metrów.

Nawierzchnię nowych jezdni oraz zjazdów wykonano z mieszanki mineralno – asfaltowej. Wszystkie zadania obejmowały również wykonanie poboczy dróg z kruszywa łamanego oraz montaż oznakowania pionowego. Wykonanie zadania w Szymkowie kosztowało 1.353.907,17 zł, w Kruszynkach 1.411.656,31 zł oraz w Mszanie 1.310.766,12 zł brutto.

Na wykonanie drogi w Szymkowie pozyskaliśmy z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dofinansowanie w kwocie 912 430 złotych, co stanowi 70% całkowitej wartości tej inwestycji. Ponadto udało się nam pozyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej, z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w wysokości 250.455 złotych na budowę drogi w Mszanie.

8. Modernizacja drogi gminnej nr 080507C ul. Małgorzatka w Karbowie. W ramach tej inwestycji w 2023 roku przebudowano ostatni odcinek drogi gminnej nr 080507C – ul. Małgorzatka

w Karbowie o długości 861,5 metra. Zakres wykonanych prac obejmował: roboty przygotowawcze (obsługę geodezyjną, roboty ziemne), wykonanie jezdni o szerokości 5,1 metra z mieszanki mineralno - asfaltowej na podbudowie z kruszywa stabilizowanego mechanicznie, zjazdy w granicach pasa drogowego oraz roboty wykończeniowe: pobocza o szerokości 0,75 metra z kruszywa, wykonanie rowów odwadniających i przestawienie oznakowania pionowego.

Koszt inwestycji wyniósł 864 343,41 zł, z czego 701 100 zł (co stanowi 80% wartości inwestycji)

pochodziło z dotacji uzyskanej na mocy umowy zawartej z Lasami Państwowymi Nadleśnictwo Brodnica.

9. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej i drogi w ul. Jęczmiennej w miejscowości Karbowo

W 2023 roku zakończono prace związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej dla inwestycji na ulicy Jęczmiennej oraz złożono wnioski o jej dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Na ogłoszonej przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego 02.10.2023 r. liście zadań rekomendowanych do dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na 2024 rok znalazła się zgłoszona przez gminę Brodnica inwestycja pn. Rozbudowa drogi gminnej nr 080508C - ul. Jęczmiennej o długości 1,863 metrów w miejscowości Karbowo”. Dzięki wsparciu Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, otrzymaliśmy dofinansowanie wynoszące 4,5 mln złotych, co stanowi aż 75% kosztów inwestycji. Projekt realizowany będzie w 2024 roku i obejmuje na ul. Jęczmiennej budowę drogi asfaltowej o szerokości od 5 do 5,5 metra na odcinku 1500 metrów, począwszy od ul. Wąwozowej aż do ul. Wczasowej oraz wykonanie ścieżki pieszo-rowerowej o szerokości od 2,5 do 3 metrów na odcinku około 1900 metrów, łączącej dwie istniejące ścieżki przy drogach powiatowych (od ul. Klubowej do ul. Wczasowej). Dodatkowo projekt obejmuje wykonanie zjazdów, rowów odwadniających, przepustów pod zjazdami oraz poboczy z kruszywa, aby zapewnić maksymalny komfort użytkownikom. Nie zapomnieliśmy także o bezpieczeństwie – w planach mamy budowę oświetlenia, które poprawi widoczność w nocy. Poniesione na realizację zadania w 2023 roku koszty wyniosły 182 423,62 złote.

10. Dotacja dla miasta Brodnica na modernizację dróg miejskich. Zgodnie z zawartym 26.10.2018 r. porozumieniem z miastem Brodnicą w sprawie dofinansowania inwestycji drogowych oraz bieżącego utrzymania niektórych dróg miejskich Gmina Brodnica corocznie rezerwuje w budżecie środki na dotację dla miasta na ten cel. W 2019r. było to 200 000 zł, w latach 2020 do 2022 po 500 000 zł rocznie, natomiast w 2023 roku zaplanowaliśmy 1 200 000 zł a wykorzystano ostatecznie 1 000 000 zł. W 2023 roku, zgodnie z umowami dotacja dla miasta została przeznaczona na dwa zadania: wykonanie przebudowy drogi wraz z odwodnieniem w ulicy Półwiejskiej (1 000 000 zł dotacji) i na przebudowę drogi w ulicy Siewnej (200 000 zł dotacji).

Zakres inwestycji na ulicy Półwiejskiej objął przebudowę 768 metrów drogi gminnej i polegał na wykonaniu nawierzchni ulicy z kostki betonowej wraz z podbudową, ograniczonej obustronnie krawężnikiem betonowym oraz budowę kanalizacji deszczowej. Zadanie zostało przez Miasto Brodnicę wykonane a dotacja rozliczona w całości. Dotacja w kwocie 200 000 złotych udzielona na przebudowę ulicy Siewnej została w całości zwrócona do budżetu Gminy Brodnica, gdyż Miasto Brodnica otrzymało na jej wykonanie dofinansowanie z innych źródeł.

11. Dotacja dla województwa kujawsko-pomorskiego na opracowanie dokumentacji technicznej budowy południowej obwodnicy Brodnicy. Projekt pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy” realizuje Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Gmina Brodnica, zgodnie z porozumieniem z 23 listopada 2021 r. z Województwem Kujawsko-Pomorskim współpracuje i współfinansuje koszty sporządzania dokumentacji projektowej dla tej inwestycji wraz z Miastem Brodnicą i Powiatem Brodnickim.

W 2023 roku na podstawie zawartej z Województwem umowy dotacji zarezerwowano w budżecie gminy Brodnica środki w wysokości 154 058 zł na aktualizację dokumentacji technicznej budowy obwodnicy. W związku z przedłużającymi się pracami projektowymi ostatecznie Województwo skorzystało z 30 750 zł dotacji. Środki te zostały wykorzystane na pokrycie kosztów opracowania map do celów projektowych oraz opracowanie projektów podziałów nieruchomości wg tabeli opracowań projektowych.

12. Zakup sprzętu i oprogramowania w ramach programu "Cyfrowa Gmina". W 2023 roku zakończyliśmy realizację projektu grantowego "Cyfrowa Gmina" ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego "Polska Cyfrowa". Gmina Brodnica otrzymała w 2022 r. grant w wysokości 259 860 złotych na podniesienie dostępności usług elektronicznych (poprzez wdrożenie systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją) oraz zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych poprzez zakup i modernizację sprzętu IT do zabezpieczenia i przetwarzania danych w Urzędzie Gminy. Wydatki jakie ponieśliśmy w 2023 roku wyniosły 160 810 zł i były płatne w całości z grantu.

Dzięki temu projektowi wykonaliśmy:

- kompleksową diagnozę cyberbezpieczeństwa naszych systemów informatycznych,
- cykl szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa dla wszystkich pracowników urzędu,
- wdrożenie nowoczesnego systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją,
- zakup niezbędnego sprzętu, który umożliwił nam skuteczną implementację projektu i zwiększył zdolność do reagowania na zagrożenia cyfrowe.

Dzięki realizacji projektu, nasze systemy informatyczne są teraz bardziej przygotowane na wyzwania związane z rozwojem cyfrowym i posiadają znacznie lepsze zabezpieczenia w zakresie cyberbezpieczeństwa.

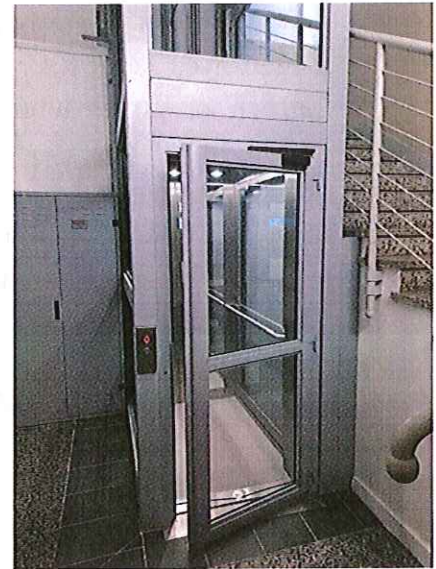
13. Zakup i instalacja windy dla osób z niepełnosprawnościami w ramach przedsięwzięcia "Dostępna Gmina Brodnica". Dnia 30 września 2022 r. Gmina Brodnica otrzymała informację z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o zakwalifikowaniu się w konkursie o udzielenie grantu w projekcie „Dostępny samorząd - granty”. Wniosek Gminy Brodnica znalazł się wśród samorządów wybranych do dofinansowania tzw. „dużym grantem” w kwocie 238 108,33 zł. Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu w 2023 roku możliwy był zakup i montaż oczekiwanej od dawna wewnętrznej windy dla osób z niepełnosprawnościami, która poprawiła dostępność do wyższych pięter budynku. Oprócz windy projekt objął także wyposażenie urzędu gminy w dodatkowe urządzenia i systemy poprawiające jego dostępność: stacjonarną pętlę indukcyjną, wykonanie oznaczeń za pomocą tabliczek z piktogramami, tablic informacyjno-nawigacyjnych przy wejściu/na piętrach/ciągach komunikacyjnych, tabliczek przy drzwiowych z wypukłym oznaczeniem nr pokoju, opisem w alfabecie Braille'a, otwieraczy do drzwi bez użycia dłoni montowanych na klamkach a także oprogramowania wspomagającego nawigowania w budynku oraz lokalizacji i

ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami z dźwiękowym systemem informacyjnym. Dodatkowo stworzono dostępną stronę www urzędu, zgodną ze standardem WCAG 2.1.

Celem głównym zrealizowanego przedsięwzięcia jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez Gminę Brodnica dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób niepełnosprawnych w obszarze dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Projekt zrealizowany został w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.

Poniesione w 2023 roku wydatki na zakup i montaż windy wyniosły 247 691,48 zł.

14. Dotacja na zakup specjalistycznego wyposażenia dla Szpitala w Brodnicy. W budżecie Gminy Brodnica na 2023 rok wzorem ubiegłych lat zarezerwowano środki w kwocie 10 000 zł na dotację dla Zespołu Opieki Zdrowotnej Szpitala w Brodnicy na zakup specjalistycznego wyposażenia.

Umowa w sprawie przekazania dotacji celowej z budżetu gminy została podpisana z Dyrektorem SP ZOZ w Brodnicy – Dariuszem Szczepańskim w dniu 28 sierpnia 2023 r. Zgodnie z umową ze środków dotacji został sfinansowany zakup specjalistycznego oprogramowania Code-STAT 11 służącego do analizy danych, interpretacji oraz archiwizacji badań, teletransmisji zawałowej i elektrokardiografii.

15. Dotacje do wymiany źródła ciepła na ekologiczne na terenie Gminy Brodnica. W 2023 roku na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono w budżecie gminy Brodnica 105 000 zł. Środki te przeznaczono na dotacje do wymiany źródła ciepła w domach mieszkańców gminy. Maksymalna kwota możliwej do uzyskania na ten cel dotacji wynosiła 3 500 zł. W związku z tym, w 2023 roku udzielono 30 dotacji na łączną kwotę 105 000 zł. 28 udzielonych dotacji (na łączną kwotę 98 000 zł) zostało wykorzystanych i rozliczonych, natomiast dwie dotacje zostały zwrócone do budżetu gminy, ponieważ wnioskujący nie wykonali planowanych zadań (nie wymienili pieców).

16. Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Brodnica. W ramach przewidzianych w budżecie na 2023 rok środków zaplanowano budowę kablowych linii oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Szczuka, Karbowo i Cielęta, w skład których weszło łącznie 75 punktów oświetleniowych. Z uwagi na przedłużającą się procedurę uzgodnienia dokumentacji przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy postępowanie o udzielenie publicznego wszczęto w październiku 2023 r. Planowany termin wykonania zadania wynosił 45 dni od dnia podpisania umowy, co spotkało się z uwagami ze strony wykonawców, którzy podnosili, że z uwagi na koniec roku i związane z tym zaangażowanie w inne, wcześniej zlecone zadania, będzie miało negatywny wpływ na wysokość zaoferowanej ceny. W związku z tym, zdecydowano o przedłużeniu terminu na wykonanie zadania do 140 dni (biorąc po uwagę rozpoczynający się okres zimowy), a więc jego zakończenie przypada w 2024 r.

Zgodnie z wynikiem przetargu wykonawcą inwestycji jest „ELECTROJAC” Zakład Usług Elektrotechnicznych Jacek Rzepka ze Starzykowa, natomiast koszt inwestycji to łącznie 618 543,30 zł. W ramach zawartych umów w Szczuce będą 33 nowe lampy, zlokalizowane przy drodze powiatowej nr 1827C oraz drodze gminnej nr 080506C (za cenę 293 999,70 złotych), w Karbowie będzie 16 nowych lamp przy ul. Żmijewskiej, pomiędzy ul. Małgorzatką a ul. Parcelową, oraz na początku ul. Małgorzatką (za cenę 130 201 zł). Na terenie Cieląt zainstalowanych zostanie 26 nowych lamp przy drodze wojewódzkiej nr 544 co kosztować będzie 194 342 złote.

W 2023 roku na to zadanie wydatkowano 21 783,32 zł.

17. Zakup i montaż układów klimatyzacji dla 5 świetlic wiejskich w Gminie Brodnica.

W 2023 roku, w pięciu świetlicach wiejskich w naszej gminie położonych w miejscowościach: Kozim Róg, Podgórz, Gortatowo, Bartniki oraz Mszano zamontowane zostały klimatyzatory typu Splitt. Klimatyzatory te posłużą użytkownikom świetlic nie tylko latem, podczas upałów, ale przez cały rok, ponieważ mają funkcję ogrzewania. Łącznie zakupionych i zamontowanych w świetlicach zostało 16 klimatyzatorów o mocach 3,5; 5,3 i 7,0 kW, w tym: w Kozim Rogu – 3 klimatyzatory, w Podgórzu - 3 klimatyzatory, w Gortatowie - 4 klimatyzatory, w Bartnikach - 3 klimatyzatory i w Mszanie - 3 klimatyzatory.

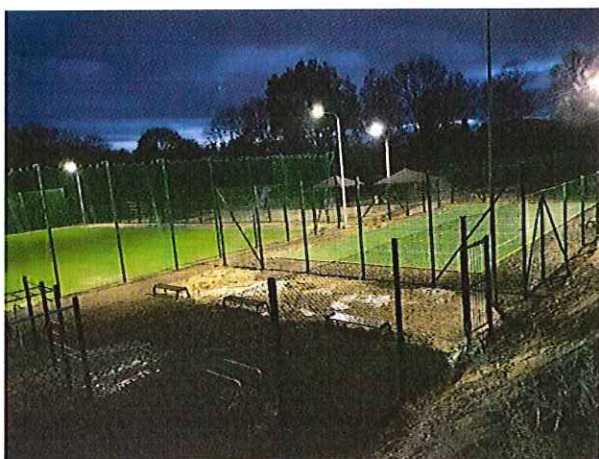
Zadanie zrealizowała dla gminy Brodnica firma „Klimatyzacja” Bartosz Rakoczy z Karwu za łączną kwotę 118 691,58 zł. Inwestycja dodatkowo objęta jest umową o przyznaniu pomocy (63,63 % kosztów kwalifikowalnych) w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020

18. Miejsca rekreacyjne na terenie Gminy Brodnica (bieżnie, boiska, wiaty).

Umowy z wyłonionymi w drodze przetargu wykonawcami inwestycji pn. „Budowa boisk sportowych w miejscowości Szabda, Karbowo i Szczuka” zostały podpisane 16.05.2023 r. Zadania w Szabdzie i Szczuce wykonuje firma TORAKOL Sp. z o.o. z Radziejowa, natomiast zadanie w Karbowie firma BAYDO Sp. z o.o. z Bydgoszczy. Łączny koszt realizacji, zgodnie z wynikami przetargu to kwota 7 122 803,02 zł. Na realizację tej inwestycji Gmina Brodnica pozyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych II edycja w kwocie 4 320 000 zł.

W 2023 roku zrealizowano zadanie w Karbowie: wykonano boisko do piłki nożnej o wymiarach 26 x 50 metrów z nawierzchnią z trawy naturalnej oraz boisko do piłki siatkowej i tenisa ziemnego o wymiarach 10,97 x 24 metry z nawierzchnią poliuretanową wraz z wyposażeniem. Zamontowano również zestaw do kalenistyki oraz wykonano ogrodzenie i oświetlenie terenu.

W Szabdzie i Szczuce wykonywano roboty polegające na budowie kompleksów sportowych, których zakończenie i odbiór planowany jest w bieżącym roku. Umowa na roboty budowlane z dnia 16 maja 2023 r. przewidywała zakończenie zadania w ciągu 6 miesięcy od dnia jej podpisania. Do wyznaczonego terminu wykonawca wykonał około 70% robót w Szabdzie oraz około 30 % robót w Szczuce, w związku z czym nie dotrzymał umówionego terminu. Z początkiem 2024 r. z uwagi na warunki atmosferyczne roboty zostały przerwane. W związku z powyższym wydatki na realizację tej inwestycji w 2023 roku wyniosły 1 299 897,79 złotych.

B. Wytwarzanie i zaopatrywanie w wodę

Na bieżące świadczenie usług w zakresie dostarczania wody wydatkowano w 2023 roku kwotę 1 465 048,59 zł. Dochody ze świadczenia usług w tym zakresie wyniosły 1 696 772,64 zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie klasyfikacji budżetowej w wydatkach ponoszonych na dostarczanie wody do domów i mieszkań nie są ujęte wydatki na wynagrodzenia i utrzymanie miejsc pracy pracowników, którzy są zatrudnieni w celu realizacji tych zadań. Wynagrodzenia te stanowią cały koszt tej działalności i są brane pod uwagę przy ustalaniu taryf za dostarczanie wody. Dopóki nie nastąpi zmiana przepisów w tym zakresie sprawozdania budżetowe będą pokazywały „pozorny zysk” na tej działalności.

C. Transport i łączność

W tym zakresie w roku 2023 wydatkowano kwotę 14 520 334,12 zł. Z tego na drogi gminne przeznaczono kwotę 14 431 776,93 zł, w tym 13 179 586,11 zł na wydatki inwestycyjne oraz 1 252 190,82 zł na bieżące utrzymanie dróg. Na utrzymanie przystanków autobusowych wydano 51 567,19 zł.

W ramach wydatków inwestycyjnych udzielono dotacji Miastu Brodnica w wysokości 1 000 000 zł na prace wykonane przy ulicy Półwiejskiej. Udzielono również dotacji Województwu Kujawsko-Pomorskiemu w wysokości 30 750 zł na opracowanie dokumentacji technicznej inwestycji pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy oraz 6 240 zł na zorganizowanie transportu dla osób uprawnionych na wybory do Sejmu i Senatu.

D. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Poniesione wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w 2023 r. wyniosły 4 967 123,18 zł w tym na zadania inwestycyjne 1 197 833,32 zł. Na kwotę tę składają się wydatki poniesione na:

- gospodarkę ściekową wydatkowano kwotę 1 109 111,01 zł. Dochody ze świadczenia usług w tym zakresie wyniosły 1 235 010,11 zł;
- gospodarkę odpadami wydatkowano kwotę 3 114 936,54 zł, w tym na pokrycie kosztów związanych z odbiorem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wydatkowano kwotę 2 906 364,11 zł, stanowiącą 92,79 % ogółu wydatków na gospodarkę odpadami. Wydatki te są ponoszone na zapłatę za usługi, które świadczy na rzecz gminy przedsiębiorstwo wyłonione w przetargu. Pozostałe koszty związane są z zatrudnieniem pracowników i egzekucją opłat (6,79 %) oraz utrzymaniem (energia elektryczna, ochrona obiektu) PSZOK w Gorzenicy (0,42 %). Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2 362 688,76 zł,
- oczyszczanie miast i wsi (głównie usuwanie padłych zwierząt) 18 922,24 zł,
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu 98 000 zł, w tym na dotacje do wymiany źródła ciepła w domach mieszkańców 98 000 zł,
- wylapywanie bezpańskich psów, kotów i umieszczenie ich w schronisku 49 001,50 zł,
- oświetlenie ulic, placów i dróg 520 905,10 zł, w tym wydatki inwestycyjne 21 783,32 zł,
- pozostała działalność: demontaż i utylizacja azbestu oraz usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big – Bag - 54 556,83 zł.

Dokument: Raport o stanie Gminy Brodnica w roku 2023

Opracowanie: mgr Witold Jastrzębski,
mgr Sylwia Gołębiowska,
mgr Jolanta Tomella,
Agnieszka Bytner
mgr Małgorzata Cieszyńska
mgr Anna Śliwińska,
mgr Marzanna Karbowska,
mgr Magdalena Budzich,
mgr inż. Sławomir Czubiel,
mgr Anna Ćwiklińska,
mgr Paweł Szczechowski,
mgr Janusz Kiliński,
mgr Karolina Piwowarska,
mgr inż. Edyta Szulc,
mgr inż. Edyta Zabłotna,
mgr Anna Mossakowska
mgr inż. Aniela Góra
mgr Emilia Kwiatkowska,
Marek Pomianowski,
Kierownik GOPS – Izabella Lewandowska
wraz z pracownikami

Redakcja: mgr Justyna Klimowska

Spis treści

I. Wstęp	2
II. Informacje ogólne	2
A. Ogólna charakterystyka Gminy Brodnica	2
B. Jednostki organizacyjne Gminy Brodnica	2
C. Demografia	2
D. Przedsiębiorczość i rynek pracy w gminie	6
E. Sytuacja społeczna	8
F. Pomoc społeczna.....	10
1. Realizacja świadczeń pomocy społecznej	10
2. Realizowane zadania przez asystenta rodziny w 2023 roku.....	12
3. Usługi opiekuńcze	12
4. Podsumowanie	13
5. Zadania w zakresie wspierania rodziny.....	13
6. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.....	14
G. Zdrowie	14
H. Oświata i wychowanie.....	16
1. Sieć szkół i oddziałów w gminie	16
2. Organizacja konkursów oświatowych.....	18
3. Dowóz uczniów do szkół Gminy Brodnica.	19
I. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20
J. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	21
K. Kultura fizyczna i sport.....	22
III. Informacje finansowe	24
A. Wykonanie budżetu Gminy Brodnica na 2023 rok.....	24
B. Realizacja Funduszu sołeckiego	28
C. Środki pozabudżetowe (dofinansowania z funduszy europejskich) w 2023 roku.....	30
IV. Informacja o stanie mienia komunalnego	31
A. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności:	31
1. Ogólny stan gruntów.....	31
2. Stan nieruchomości zabudowanych gminy Brodnica:	31
3. Szczegółowe dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w 2023 r.:	32
4. Umowy na inne cele obowiązujące w 2023 roku:	32
B. Użytkowanie wieczyste.....	32
C. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.....	33

D. Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne	33
E. Drogi gminne oraz zadania wykonane w 2023 roku w celu poprawy ich stanu	33
F. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych	34
G. Oświetlenie drogowe	35
V. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	35
A. Strategia Rozwoju Gminy Brodnica na lata 2016-2025	35
1. Cele strategiczne	35
2. Stan realizacji Strategii:	36
B. Planowanie przestrzenne i rozwój budownictwa	41
1. Studium uwarunkowań i plany miejscowe	41
2. Decyzje o warunkach zabudowy	41
3. Numeracja porządkowa nieruchomości	42
C. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017-2023	42
D. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021-2025....	44
E. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Brodnica na lata 2023 - 2025	45
F. Program opieki nad zabytkami dla Gminy Brodnica	45
G. Gminny Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica.....	47
H. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych	48
I. Plan gospodarki niskoemisyjnej	48
J. Program ochrony środowiska	49
K. Gminny program wspierania rodziny	52
1. Cele Programu.....	52
2. Realizacja Programu w 2023 roku	53
L. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024	55
Ł. Program współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 r.	56
VI. Realizacja uchwał rady gminy/miasta	58
A. Omówienie ogólne	58
B. Stwierdzenia nieważności uchwał przez organy nadzoru lub sądy administracyjne.....	58
VII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.....	59
1. Porozumienia i umowy między samorządowe	59
2. Stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego.....	60
3. Udział wójta w różnych ciałach lokalnych (powiatowych) i regionalnych.....	61
VIII. Inne działania prowadzone w 2023 roku.....	62
A. Realizacja inwestycji	62

B. Wytwarzanie i zaopatrywanie w wodę	69
C. Transport i łączność	69
D. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	70